ПРОГРАМА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ ПО ПРОЦЕДУРА 2.003 „ВЪВЕЖДАНЕ НА ЗЕЛЕНИ ТЕХНОЛОГИИ В МСП" ПО ПКИП 2021-2027**

Съфинансирано от Европейския съюз

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| **Дата на разясненията от УО: 15.09.2026 г.** | | | |
| 58. | 24.08.2026 г. | Здравейте, имам следните въпроси:<br>1. Ще се счита ли за изпълнен критерий I.3., ако предприятие закупува вече рециклирани/обработени материали (например текстил, дървесина или метали), които директно се влагат в производствения процес, при спазване на всички изисквания на процедурата? Т.е. предприятието-кандидат няма да извършва процеси по преработката им, а директно ще ги употребява в производството. Например, шивашки цех закупува готов за употреба рециклиран полиестер или металообработващо предприятие купува рециклиран алуминий.<br>Като това би следвало да попада в следния кръгов модел: Направление 2) Оптимизиране използването на суровини , вкл. вода:<br>- влагане на остатъчни суровини и/или рециклирани суровини при производството/предоставянето на продукти/услуги, и/или<br>2. Как ще се разглежда сектор Строителство в контекста на определенията за производство на продукти или предоставяне на услуги? В кое от двете направления попада сектора и зависи ли това от конкретната дейност, например код 43.11 Събаряне и разрушаване следва ли да попада в предоставяне на услуги, а код 41.00 Строителство на жилищни и нежилищни сгради да попада в производство на продукти?<br>Благодаря! | 1. Моля, запознайте се с разясненията на Въпрос № 4, Въпрос № 13, т. 1.3 и т. 1.4 и Въпрос № 41.<br>2. Предвид дейностите, които се осъществяват в рамките на сектор F „Строителство" съгласно КИД-2025 г., и изхождайки от спецификите на дейността си, предприятието-кандидат следва да може да прецени дали резултатите от нея имат характеристиките на продукт или на услуга, като за този сектор са приложими и двете хипотези. |
| 59. | 24.08.2026 г. | Уважаеми експерти,<br>При изготвяне на Приложение 5 техническа характеристика задължително ли трябва да се посочват характеристики и функции, които са напълно идентични с офертата?<br>Възможно ли е да се посочи минимално техническо изискване в Приложение 5 за Работно налягане от 6 bar, при посочени 8 bar в офертата? | Посоченото в запитването Ви е допустимо, като то съответства на указанието, посочено в т. 24 от Условията за кандидатстване, съгласно което в Техническата спецификация (Приложение 5) кандидатите следва да посочат минимални технически и/или функционални характеристики на предвидените за придобиване активи. В същия раздел от Условията е посочено също, че офертата за всеки предвиден за закупуване актив (ДМА и/или ДНА), с предложена цена трябва задължително да съдържат |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | | информация за: „наименование на оферента, технически и/или функционални характеристики на актива, съответстващи на минималните технически и/или функционални характеристики, посочени в Техническата спецификация". |
| 60. | 24.08.2026 г. | Приема ли се за увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект по смисъла на режима „регионална инвестиционна помощ" инвестиция в интегрирана BMS/EMS система за автоматизирано управление и каскадно използване на минерална вода, когато предприятието разполага с ограничен разрешен годишен воден ресурс и поради неефективното му сезонно разпределение понастоящем затваря част от хотелските стаи, конферентните зали и басейните и отказва резервации, а след инвестицията ще увеличи доказуемо броя на предлаганите стая-нощувки, работните дни на залите и басейните и броя на предоставяните хотелски, конферентни и СПА услуги, без да увеличава разрешения годишен лимит на минералната вода?<br>Допустимо ли е увеличението на капацитета да бъде доказано чрез сравнение преди и след инвестицията на броя налични стая-нощувки, работните дни на залите и басейните, броя на предоставените услуги и количеството минерална вода на единица услуга? | Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 11 и № 29. |
| 61. | 24.08.2026 г. | Уважаеми представители на УО,<br>Във връзка с условията за кандидатстване по процедура „Въвеждане на зелени модели в МСП", моля за Вашето становище по следния въпрос:<br>Предприятието ни осъществява основна икономическа дейност с КИД 55.10 „Хотели и подобни места за настаняване", като това ще бъде кодът на икономическата дейност, посочен в проектното предложение. Към хотела функционира ресторант, който обслужва гостите на хотела и е част от цялостната дейност по предоставяне на услуги по настаняване.<br>Допустимо ли е в рамките на едно проектно предложение да бъдат включени инвестиции в: | В контекста на запитването обръщаме внимание, че в рамките на едно проектно предложение могат да бъдат включени инвестиции, които попадат в рамките само на един код на икономическа дейност. Отговорност на кандидата е, изхождайки от спецификите на своята дейност, както и съобразявайки се с обхвата на дадена икономическа дейност (съгласно указанията, включени в Класификацията на икономическите дейности КИД-2025 - Приложение 12), да прецени дали описаните дейности могат да бъдат разглеждани като една или като две отделни икономически дейности.<br>Във връзка с посоченото във въпроса, че инвестициите са насочени към „намаляване на потреблението на енергия", обръщаме внимание, че съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване по процедурата не са допустими |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 1. Специализирано кухненско оборудване за ресторанта, обслужващ гостите на хотела; и<br>2. специализиран софтуер за хотелската част,<br>при условие че двете инвестиции са взаимосвързани и са част от единен зелен модел, насочен към оптимизиране на използването на ресурси, намаляване на потреблението на енергия или други ресурси и повишаване на ресурсната ефективност при предоставянето на хотелски услуги?<br>По-конкретно, допустимо ли е ресторантът, който обслужва гостите на хотела, да бъде разглеждан като част от дейността на предприятието по предоставяне на услуги по настаняване, така че инвестицията в кухненско оборудване да бъде включена в проекта, заедно със софтуерно решение за хотелската част, при условие че и двете инвестиции са необходими за въвеждането на избрания зелен модел?<br>Молим за разяснение дали при така описаната хипотеза, посочените инвестиции могат да бъдат включени в едно проектно предложение с КИД 55.10 „Хотели и подобни места за настаняване". | дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници".<br>За да са допустими всички разходи за придобиване на дълготрайни материални и/или нематериални активи (ДМА и/или ДНА), активите трябва задължително да са необходими за въвеждането на зелена/и технология/и за прилагане на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условията. В тази връзка в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта" от Формуляра за кандидатстване кандидатът следва задължително да опише как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта, осигурява въвеждането на съответен допустим кръгов модел. Обосновката може да бъде представена и по отношение на група от взаимосвързани активи (ДМА и/или ДНА), предвидени за придобиване по проекта или по отношение на инвестицията в нейната цялост (т.е. инвестицията, включваща всички предвидени за придобиване ДМА и/или ДНА). Липсата на достатъчно обоснована информация, която да дава увереност за спазване на посоченото изискване, ще бъде основание за премахване на разходите за съответния/те актив/и от бюджета на проекта. В случай на група от взаимосвързани активи, при които само един от тях осигурява постигането на кръговия модел/допринася за реализирането му, а останалите са включени с единствената обосновка, че са функционално свързани с него, същите няма да се считат за допустими.<br>Окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение. |
| 62. | 24.08.2026 г. | Строително предприятие предвижда закупуване на алуминиева кофражна система, която ще замени използвания до момента дървен кофраж. Алуминиевият кофраж е предназначен за многократна употреба в голям брой строителни цикли, което води до намаляване на използваната дървесина и на генерираните отпадъци. | Въз основа на информацията, представена в запитването, „придобиването на алуминиева кофражна система по Елемент I" не попада в обхвата на кръговия модел: „осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на продукти" от Направление 4) Производство/предоставяне на устойчиви продукти/услуги съгласно т. 13.1 от Условията за кандидатстване. Това се основава на обстоятелството, че постигането на посочения кръгов модел следва да е резултат от инвестицията по проекта. В конкретния случай, |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | В тази връзка, допустимо ли е придобиването на алуминиева кофражна система по Елемент I да се счита за въвеждане на зелена технология по Направление 4 „Производство/предоставяне на устойчиви продукти/услуги", и по-конкретно по модела за „осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на продукти", когато кофражът се използва многократно като част от процеса по предоставяне на строителната услуга?<br>Ако посоченият кръгов модел по Направление 4 не е приложим в този случай, моля да уточните дали инвестицията може да бъде отнесена към друг допустим кръгов модел по процедурата, предвид намаляването на потреблението на дървесина и количеството образувани отпадъци. | описаната кофражна система не представлява самия продукт/услуга, който следва да позволява повторна или многократна употреба (съгласно обхвата на кръговия модел „осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на продукти"), а е елемент, който служи за целите на предоставяне на продукта/услугата, който следва да е обект на кръговия модел.<br>Относно останалите въпроси, съдържащи се в запитването, моля запознайте се с разясненията на Въпрос № 10 и Въпрос № 34. |
| 63. | 24.08.2026 г. | УК Въпрос 13 — определение за „остатъчна суровина"<br>В т. 11.1 и т. 13.1 от Условията за кандидатстване се използва понятието „остатъчна суровина", но в Приложение 10 не е дадено определение за него.<br>Моля да разясните:<br>1. Какво следва да се разбира под „остатъчна суровина" за целите на процедурата?<br>2. Следва ли към момента на влагането ѝ в производството тя да няма статут на отпадък?<br>3. Може ли за „остатъчна суровина" да се счита страничен продукт по чл. 4 от ЗУО или материал, който е престанал да бъде отпадък по реда на чл. 5 от ЗУО?<br>4. Допустимо ли е остатъчната суровина да бъде получена от друго предприятие, а не само от собствената дейност на кандидата?<br>5. С какви документи кандидатът следва да доказва, че използваният материал представлява „остатъчна суровина"?<br><br>УК Въпрос 14 — ограничаване използването на опаковки | */Въпрос 13/* 1. и 2. Моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 32 и Въпрос № 57, т. 1, в които е представено разяснение по отношение на това „какво следва да се разбира под остатъчна суровина за целите на процедурата". Посоченото трябва да е изпълнено „към момента на влагането ѝ в производството", както и през целия период на дълготрайност – 3 години от окончателното плащане за МСП, с оглед изпълнение на изискването, посочено в чл. 10 от Условията за изпълнение, съгласно което: „Бенефициентът се задължава, при полагане на необходимата грижа, да използва придобитите дълготрайни материални и нематериални активи по предназначение за целите на проекта и в съответствие с договора за безвъзмездна финансова помощ, без необосновано прекъсване по време на целия период на дълготрайност, определен в чл. 65 на Регламент (ЕС) 2021/1060. Неизползването на активите (временно или изобщо) или използване не по предназначение е основание за възстановяване на безвъзмездната финансова помощ за съответния актив, пропорционално за периода, за който е налице нарушението".<br>3. Във връзка със запитването Ви по т. 3, уточняваме, че всички приложими за процедурата определяния са изрично посочени в Приложение 10 към Условията за кандидатстване. Пояснение относно остатъчните суровини във връзка с допустимите по процедурата дейности е представено в горецитираното разяснение на Въпрос № 57, т. 1. Като се има предвид |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | В т. 13.1, Направление 3 от Условията за кандидатстване е предвидено елиминиране или намаляване на използването на опаковки, както и заместването им с биоразградими, компостируеми, рециклируеми, за многократна употреба или друг вид „зелени" опаковки.<br>Моля да разясните:<br>1. Какво следва да се разбира под „друг вид зелени опаковки" и по какви критерии ще се преценява дали дадена опаковка е такава?<br>2. С какви документи следва да се доказва, че опаковката е биоразградима, компостируема, рециклируема или за многократна употреба?<br>3. При намаляване използването на опаковки резултатът следва ли да се измерва спрямо единица съществуващ продукт/услуга, или е допустим и друг обективен и проверим количествен измерител? | посоченото, изцяло отговорност на кандидатите е да преценят, както и да обосноват във Формуляра за кандидатстване съответствието на предвидените инвестиции с един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване.<br>4. Моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 32 и Въпрос № 57, т. 1 и т. 2.<br>5. Примерни документни доказателства за удостоверяване постигането на съответните допустими по процедурата кръгови модели са представени в Приложение 8 към Условията за кандидатстване. Отговорност на кандидата е да прецени какви са приложимите доказателства за удостоверяване, че използваният материал представлява „остатъчна суровина", като има предвид посоченото в Приложение 8 от Условията за кандидатстване. |
| | | УК Въпрос 15 — доказване на резултатите по Направление 4<br>В т. 13.1, Направление 4 са предвидени кръгови модели, чиито резултати могат да се проявят след по-дълъг период от срока за изпълнение на проекта.<br>Моля да разясните как следва да се докаже изпълнението им към момента на финалния отчет:<br>1. При повторна или многократна употреба необходимо ли е конкретни произведени продукти действително да са използвани повече от веднъж, или е достатъчно чрез техническите им характеристики да се докаже, че са проектирани за многократна употреба? Доказването извършва ли се за конкретни бройки или може на ниво модел/серия на продукта?<br>2. При пълно функционално възстановяване необходимо ли е в рамките на проекта реално да бъдат приети и възстановени използвани продукти, като се проследят преди и след възстановяването?<br>3. При модернизация/поправка необходимо ли е да са извършени реални ремонти, или е достатъчно да се докаже, че продуктът позволява ремонт и | */Въпрос 14/* 1. Във връзка с кръговия модел: „елиминиране или намаляване използването на опаковки (вкл. от пластмаса) или заместване на опаковките (вкл. от пластмаса) с по-екологични варианти (биоразградими, компостируеми, рециклируеми, за многократна употреба или друг вид „зелени" опаковки)" по процедурата не е възприето специфично определение за „друг вид „зелени" опаковки". В тази връзка следва да разбирате тези опаковки, като алтернативни на изброените примери (биоразградими, компостируеми, рециклируеми, опаковки за многократна употреба), т.е. всички опаковки, които са по-екологични спрямо сега използваните от предприятието и които имат по-малък отпечатък върху околната среда. Източник на проверка „дали дадена опаковка е такава" ще бъде информацията, представена от кандидатите във Формуляра за кандидатстване.<br>2. Моля, запознайте се с разяснението по т. 5 по-горе (на Ваш Въпрос 13).<br>3. При намаляване използването на опаковки резултатът е допустимо да се измерва спрямо единица съществуващ продукт/услуга, или чрез прилагането на друг обективен и проверим количествен измерител по преценка на кандидата. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | подмяна на компоненти? Как се доказва увеличаването на дълготрайността, когато действителният срок на употреба е по-дълъг от срока на проекта?<br>4. При разглобяване в края на жизнения цикъл необходимо ли е реално разглобяване на продукт, или е достатъчно техническо изпитване/демонстрация върху представителен продукт, доказващо възможността за разделяне на компонентите и материалите?<br>5. При замяна на пластмасови продукти с алтернативни необходимо ли е до финалния отчет да е произведена реална продукция с новия материал и как следва да се докаже, че продуктът не съдържа пластмаса и отговаря на заявените характеристики?<br><br>УК Въпрос 16 — център за данни и модел „продукт като услуга"<br>В т. 13.1, Направление 4 е допустим кръговият модел „продукт като услуга", а т. 13.2 определя като недопустими дейностите за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством този модел.<br>Същевременно целта на процедурата е въвеждане на зелени технологии и кръгови модели за по-ефективно използване на ресурсите.<br>При център за данни кандидатът предвижда придобиване на сървъри, UPS и друго оборудване, които остават негова собственост, намират се и се управляват в неговия център за данни, а клиентите получават хостинг, IaaS или изчислителен ресурс, без активите да им се предават физически.<br>Моля да разясните:<br>1. В този случай сървърите представляват ли недопустими активи, „обект на предоставяне" чрез модела „продукт като услуга", или представляват технологично оборудване, чрез което кандидатът предоставя собствена услуга?<br>2. Ако чрез обща сървърна инфраструктура и виртуализация се осигурява използването на един и същ физически ресурс от множество клиенти и се намалява необходимостта от отделно физическо оборудване за всеки | */Въпрос 15/* В Приложение 8 по отношение на индикатора „МСП, предприели мерки за ресурсна ефективност" са дадени примерни доказателства в подкрепа на въвеждането на отделните кръгови модели, вкл. на тези в рамките на Направление 4, посочено в т. 13.1 от Условията за кандидатстване.<br>Отговорност на кандидата е да формулира количествени и/или качествени резултати в зависимост и в съответствие с избрания/те кръгов/и модел/и, които ще се прилагат чрез въвежданите по проекта зелени технологии в дейността на предприятието. Доказателствата в подкрепа на тяхното постигане е допустимо да са както документация, свързана с техническите характеристики на съответния/те продукт/и, така и с конкретен продукт, който може да се ползва за целите на онагледяване на постигнатия резултат, както и комбинация от двете.<br>Също така обръщаме внимание, че съгласно Условията за изпълнение по процедурата дълготрайните активи, придобити със средства по проекта следва **да** бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта съгласно приложимите счетоводни стандарти, както и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за период от 3 (три) години от окончателното плащане за МСП. Следователно още преди подаване на проектното предложение кандидатът следва да прецени дали и по какъв начин ще може не само еднократно при приключването на проекта, но и при последващи проверки, да удостовери, че активът се използва по предназначение за целите на постигане на очакваните резултати.<br><br>*/Въпрос 16/* 1-4. Доколкото посочените в запитването Ви активи „сървъри, UPS и друго оборудване" са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга", както е видно от информацията, представена в т. 1-4 от запитването, същите ще се считат за недопустими по процедурата.<br><br>*/Въпрос 17/* 1-3. Във връзка със запитването Ви уточняваме, че недопустимите по процедурата дейности са ясно и изчерпателно изброени в |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | клиент, може ли това да се приеме като кръгов модел по Направление 4 и принос към целта на процедурата за по-ефективно използване на ресурсите?<br>3. Различна ли е преценката, когато на клиента се предоставя за изключително ползване конкретен физически сървър, спрямо случай, при който клиентът използва само част от общ виртуализиран изчислителен ресурс?<br>4. Могат ли UPS и останалото оборудване на центъра за данни да бъдат допустими, когато са част от технологичното решение и е доказана пряката им връзка с въвеждания кръгов модел и с постигането на заявения ресурсен ефект?<br>УК Въпрос 17 — приложимост на изключенията от недопустимите дейности<br>В т. 13.2 от Условията за кандидатстване са предвидени изключения от някои недопустими дейности, без да е посочено към коя допустима дейност и кръгов модел по т. 13.1 могат да бъдат отнесени.<br>Моля за всяко от следните изключения да посочите конкретно към кое направление и кръгов модел по т. 13.1 може да бъде отнесено:<br>1. технологии за оползотворяване на материали от остатъчни отпадъци за целите на кръговата икономика;<br>2. замяна на отоплителни системи на твърди изкопаеми горива с газови отоплителни системи при посочените в т. 13.2 условия;<br>3. разширяване, промяна на предназначението, преобразуване или преоборудване на газопреносни и разпределителни мрежи за добавяне на възобновяеми и нисковъглеродни газове.<br>За всяко изключение моля да посочите и пример за допустима инвестиция по настоящата процедура.<br>Ако някое от посочените изключения не може да бъде отнесено към нито един допустим кръгов модел по т. 13.1, моля да потвърдите изрично, че съответното изключение е неприложимо по процедура BG16RFPR001-2.003. | т. 13.2 от Условията за кандидатстване. УО няма ангажимент да пояснява изрично коя недопустима дейност към кой кръгов модел се отнася. Видно от формулировките им, в случай че не е направено изрично пояснение, същите се отнасят към всички кръгови модели, допустими по процедурата. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| 64. | 24.08.2026 г. | УК Въпрос 18 — прилагане на хипотеза 2.3 от Приложение 9<br>В Приложение 9, хипотеза 2.3 е предвидено, че когато кандидатът се представлява „САМО ЗАЕДНО", Формулярът за кандидатстване може да бъде подписан с КЕП само от един от представляващите, като се представя Приложение 1, подписано от всички останали представляващи.<br>Същевременно критерий 1 от Приложение 6 предвижда при представителство „САМО ЗАЕДНО" Формулярът да бъде подписан с КЕП от всички представляващи, а критерий 2 предвижда пълномощното да бъде подписано от всяко от тях.<br>Моля да разясните:<br>1. Следва ли хипотеза 2.3 от Приложение 9 да се разбира като подаване от упълномощено лице, при което един от официалните представляващи е упълномощен от останалите да подпише и подаде Формуляра?<br>2. В тази хипотеза достатъчно ли е Приложение 1 да бъде подписано само от останалите представляващи, без подпис на представляващия, който е упълномощен и подписва Формуляра?<br>3. Потвърждавате ли, че проектно предложение, подадено точно по хипотеза 2.3 от Приложение 9, ще се счита за съответстващо на критерии 1 и 2 от Приложение 6 и няма да бъде отхвърлено поради това, че Формулярът не е подписан с КЕП от всички представляващи?<br><br>УК Въпрос 19 — проверка на диверсификацията при начало на инвестицията през 2027 г.<br>В т. 24 от Условията за кандидатстване е предвидено, че когато в Приложение 3.3 е посочено начало на инвестицията през 2027 г. и 2026 г. не е финансово приключена към датата на подаване на проектното предложение, Счетоводен амортизационен план не се представя, а балансовата стойност на активите се посочва в Приложение 3.3 съгласно указанията за попълването му. | */Въпрос 18/* 1-3. В Приложение 9 в хипотезата на подписване, описана в 2.3., изрично е посочено, че когато кандидатът е с повече от 1 представляващ (управител/и и/или прокурист/и), които го представляват САМО ЗАЕДНО, и проектното предложение се подписва с КЕП на ЕДИН от представляващите, то пълномощно, с което се упълномощава представляващия, подписващ ФК, се подписва от всички **останали представляващи (управители/прокуристи) т.е. без лицето, което е обект на упълномощаване.**<br><br>*/Въпрос 19/* 1-4. Видно и от цитирания от Вас текст от Условията за кандидатстване, в случаите когато се предвижда работата по инвестицията да започне през 2027 г., но тъй като 2026 г. няма да бъде приключена финансово към датата на подаване на проектното предложение, то Счетоводен амортизационен план на кандидата не следва да бъде представян. Непредставянето на документа в описаната хипотеза няма да води до допълнително изискване или отхвърляне като за целта е предвидена и хипотеза за „неприложимо" по отношение на цитирания Критерий 9 от критериите за оценка на административното съответствие на проектните предложения.<br>Балансовата стойност на активите в този случай се посочва в **Приложение 3.3** съгласно поясненията в самата Справка и Указанията за попълването ѝ (**Приложение 3.3.А**).<br>Допълнително, както е посочено в т. 26 от Условията за кандидатстване, **на етап сключване на административен договор (ако до одобрение на такъв се стигне), се представя** нова Декларация за държавни/минимални помощи (Приложение 3) в случаите, когато е налице промяна в представляващото лице/представляващите лица, получената държавна/минимална помощ **или друга промяна, настъпила след датата на кандидатстване**, или ако декларацията е била подадена и подписана от задълженото лице/задължените лица единствено на хартиен носител. На база посоченото, ако е настъпила промяна, свързана с попълнените обстоятелства, вкл. е налице промяна в амортизационната стойност на активите, посочената декларация се представя |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Същевременно в Приложение 6 критерий 9 за административно съответствие определя Счетоводния амортизационен план като приложим при регионална инвестиционна помощ и диверсификация, а критерий 8 за допустимост на проекта го посочва като източник за проверка на изискването за минималния размер на допустимите разходи.<br>Моля да разясните:<br>1. В описаната хипотеза ще се счита ли критерий 9 за административно съответствие за неприложим по отношение на Счетоводния амортизационен план, така че непредставянето му да не води до допълнително изискване или отхвърляне?<br>2. Ако към момента на оценката 2026 г. все още не е финансово приключена, ще се извърши ли проверката по критерий 8 въз основа на прогнозната балансова стойност, посочена в Приложение 3.3?<br>3. Ако по време на оценката 2026 г. вече е финансово приключена, ще бъде ли изискан Счетоводен амортизационен план към 31.12.2026 г.?<br>4. Ако действителната балансова стойност към 31.12.2026 г. се различава от прогнозната стойност в Приложение 3.3, коя стойност ще бъде използвана при окончателната проверка за допустимост?<br><br>УК Въпрос 20 — формиране на списъците за класиране<br>В т. 8 от Условията за кандидатстване бюджетът за по-слабо развитите региони е разпределен според региона, категорията на предприятието и групата икономически дейности „Индустрия"/„Услуги".<br>Същевременно в Приложение 6 е посочено, че списъците за класиране се изготвят в зависимост от региона и категорията на предприятието.<br>Моля да разясните:<br>1. Ще се изготвят ли отделни списъци за „Индустрия" и „Услуги" за всяка категория предприятия в северните и южните по-слабо развити региони?<br>2. Как ще се формират списъците за Югозападния район, за който е определен един общ бюджет от 9 866 571 евро без разделение по | отново заедно с приложимите документи, свързани с промяната. Преценката относно спазването на изискванията, произтичащи от приложимия режим на помощ, се правят спрямо последно подадените документи.<br><br>*/Въпрос 20/*<br>Оценката и класирането на проектните предложения по настоящата процедура се извършват от Оценителна комисия, определена с акт на Ръководителя на УО. Всички проектни предложения, подадени в срок, се оценяват в съответствие с Критериите и методологията за оценка на проектните предложения по процедурата, посочени в т. 22 от Условията за кандидатстване и в Приложение 6 към тях. Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата по оценка на постъпилите проектни предложения с изключение на случаите по чл. 26, ал. 7 от ЗУСЕФСУ.<br><br>1. Видно от начина, по който е направено разпределението на бюджета по процедурата, същият е разделен както по видове региони и категория предприятие, така и по икономически дейности. Съобразявайки се с този механизъм на разпределение ще бъдат изготвени отделни списъци за класиране, за да се спази разпределението на бюджета, посочен в т. 8 от Условията за кандидатстване.<br><br>2. За Югозападния район поради ограничения бюджет, предвиден за него, разделение на бюджета по категория предприятие и сектори на икономическа дейност не е извършвано. В тази връзка, след приключване на оценката на проектните предложения за този район, и ако е приложимо, ще има само списък на предложените за финансиране проектни предложения, списък с резервни проектни предложения и списък на предложените за отхвърляне проектни предложения според това в коя от трите категории списъци попадат оценените проекти, като няма да има допълнително разбиване в рамките на отделните списъци..<br><br>*/Въпрос 21/* |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | „Индустрия"/„Услуги" и по категория на предприятието? Ако се изготвят отделни списъци по категория на предприятието, по какъв начин ще се прилага единният бюджет между тях?<br><br>УК Въпрос 21 — определяне на точките след корекция на бюджета<br>Приложение 6 предвижда Оценителната комисия служебно да премахва или коригира разходи, установени като недопустими, необосновани или несъответстващи на пазарните цени, като корекциите в бюджета са финалният етап от техническата и финансова оценка.<br>Същевременно критерий II.4 използва стойността на „заявените общи допустими разходи по проекта", критерий III.1 — „заявените разходи в бюджета", а при критерий III.3 териториалната приоритизация зависи от разпределението на „заявените общо допустими разходи" по области.<br>Моля да разясните:<br>1. След извършена бюджетна корекция точките по критерии II.4, III.1 и III.3 определят ли се спрямо първоначално заявения бюджет, или спрямо разходите, които Оценителната комисия е приела за допустими след корекцията?<br>2. Ако след премахване на разходи делът на инвестицията в общини с ИТИ спадне под 50 %, запазват ли се точките по критерий III.1?<br>3. Ако бюджетната корекция промени областта, в която се реализира най-голяма част от допустимите разходи, преопределят ли се точките по критерий III.3?<br>4. При критерий II.4, ако намаляването на общите допустими разходи след бюджетната корекция би довело до по-висок брой точки, преизчисляват ли се точките спрямо окончателно приетите допустими разходи, или се запазва първоначалната оценка с оглед забраната корекциите да водят до подобряване на качеството на проектното предложение? | 1.,2.,3. и 4. В случаите на служебна/и корекция/и на бюджета на проектните предложения от страна на Оценителната комисия на основанията, посочени в Условията за кандидатстване, преоценка на съответния проект по Критерии II.4, III.1 и III.3 от критериите за техническа и финансова оценка по процедурата (представени в Приложение 6 към Условията) се извършва само в случаите, когато това няма да доведе до присъждане на по-висок брой точки по съответния критерий от първоначално присъдените. Посоченото е в съответствие с чл. 34, ал. 2 на ЗУСЕФСУ, съгласно който отстраняването на нередовности не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение. |
| 65. | 24.08.2026 г. | Допустима ли е инвестиция в оптимизация на парокондензна система, включваща подмяна на кондензни гърнета, автоматично отвеждане на | Моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 1. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | кондензата, връщане на кондензат и оползотворяване на вторична пара, когато инвестицията води до доказуемо намаляване на потреблението на пара/гориво? | В допълнение уточняваме, че „намаляването на потреблението на пара/гориво" не е включено в обхвата на нито един от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. |
| 66. | 25.08.2026 г. | Във връзка с подготовката на проектно предложение по настоящата процедура от предприятие с основна икономическа дейност в сектор F „Строителство", моля за Вашето подробно становище и разяснение относно допустимостта за финансиране по Елемент I следния конкретен ДМА: Кофражна система с подсистема за плоча за ранно декофриране и подсистема за вертикален кофраж – с прахово боядисана алуминиева или горещо поцинкована стоманена метална конструкция и композитни плоскости.<br>Допустим разход ли е по Елемент I закупуването на пълния комплект на описаната кофражна система (включително платната, носещата конструкция от телескопични подпори, греди и укрепителни аксесоари), предвид факта, че тя функционира като единен неделим комплекс и изпълнява кумулативно критериите за зелена технология и въвеждане на кръгов модел в строителния процес?<br>Тъй като в т. 13.2 от Условията за кандидатстване е разписано, че недопустими са „дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга", моля да потвърдите, че това ограничение визира единствено забрана за наемане/оперативен лизинг на активи, и НЕ е приложимо в случаите, когато кандидатът закупува с инвестиционна цел и заприходява като собствена дълготрайна собственост (ДМА) иновативен продукт, чийто производител по принцип го рекламира като подходящ за такъв кръгов модел на пазара?<br>Предвид факта, че кофражните панели, подпори, греди и крепежни елементи функционират кумулативно и технологично неотделимо като една цялостна „Кофражна система", моля да потвърдите, системата може да бъде заявена в Бюджета и Техническата спецификация като единен ДМА | Относно допустимостта на описаната в запитването Ви „кофражна система с подсистема за плоча за ранно декофриране и подсистема за вертикален кофраж – с прахово боядисана алуминиева или горещо поцинкована стоманена метална конструкция и композитни плоскости", моля запознайте с разясненията на Въпрос № 10 и Въпрос № 34.<br>Относно закупуването на активи, състоящи се от компоненти, които „функционират кумулативно и технологично неотделимо" от цялостна система, уточняваме, че посоченото е допустимо по процедурата при спазване на всички останали изисквания за допустимост на дейностите и разходите. В тази връзка обръщаме внимание на указанието, посочено в т. 14.2 от Условията за кандидатстване, съгласно което: „В случаите на придобиване на автоматизирани, поточни или друг вид производствени линии, в Техническата спецификация (Приложение 5) - колона „Минимални технически и/или функционални характеристики" следва задължително да бъдат посочени (изброени) всички отделни активи (съставни модули/компоненти), формиращи (включени в) линията със съответните им минимални технически и/или функционални характеристики. В случай че общата стойност (цена) на съответен актив (ДМА и/или ДНА), заложена в бюджета на проекта, включва и разходи за допълнителна окомплектовка (напр. допълнителни компоненти, елементи и др. към основния актив, посочени от доставчика с отделна цена в офертата), информация за окомплектовката следва да се съдържа в Техническата спецификация (Приложение 5) - колона „Минимални технически и/или функционални характеристики".<br>Независимо от посоченото обръщаме внимание, че съгласно Условията за кандидатстване кандидатите трябва **задължително** да опишат Дейност 1 по начин, от който да е видно **как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта осигурява въвеждането на един или повече от** |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | (комплект), чиято обща стойност надхвърля прага на същественост съгласно ЗКПО и счетоводната политика на кандидата, независимо от единичната цена на отделните компоненти и аксесоари?<br>Благодаря предварително за Вашите разяснения. | **кръговите модели.** Допустимо е обосновката да бъде представена и по отношение на група от взаимосвързани дълготрайни материални и/или дълготрайни нематериални активи, при условие, че е видна каква е ролята на всеки един от тях по отношение на съответния въвеждан кръгов модел. В случай на група от взаимосвързани активи, при които само един от тях осигурява постигането на кръговия модел/допринася за реализирането му, а останалите са включени с единствената обосновка, че са функционално свързани с него, същите няма да се считат за допустими.<br>Във връзка с посоченото в т. 13.2 от Условията за кандидатстване, а именно, че недопустими по процедурата са: „дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга", уточняваме, че това ограничение се отнася до придобиването на всички видове активи, чиято собственост остава при производителя/доставчика, потребителят не ги закупува, а заплаща за тяхното използване или за ползването на резултата от продукта/ите – напр. чрез заплащане според потреблението. Посоченото в е съответствие с определението за „продукт като услуга", представено в Приложение 10 към условията. В този смисъл, описаната във въпроса хипотеза, при която „кандидатът закупува с инвестиционна цел и заприходява като собствена дълготрайна собственост (ДМА) иновативен продукт", който ще се предоставя за ползване от потребители чрез модела „продукт като услуга", няма да се счита за допустимо по процедурата. |
| 67. | 25.08.2026 г. | УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,<br>Във връзка с процедура чрез подбор на проектни предложения BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП" по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021–2027 г., моля да бъде предоставено разяснение относно допустимостта на следната инвестиционна концепция по задължителния Елемент I – Дейност 1 „Въвеждане на зелени технологии в предприятията за прилагане на кръгови модели за производство и потребление". | Описаната в запитването инвестиция не е допустима по процедурата на основание посоченото в т. 13.2 от Условията за кандидатстване, а именно, че недопустими за подкрепа по мярката са: „дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници".<br>В допълнение моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 18. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 1. Описание на инвестиционната концепция<br><br>Предприятието осъществява ресторантьорска дейност и предоставя ресторантьорски услуги.<br><br>Предвижда се въвеждане на „зелена и ресурсоефективна технология за отопление, охлаждане и вентилация с оползотворяване на отпадна топлина при предоставянето на ресторантьорски услуги".<br><br>Инвестицията ще представлява интегрирана технологична система, включваща:<br><br>термопомпена система за отопление и охлаждане;<br><br>рекуперативна вентилационна система;<br><br>система за улавяне и оползотворяване на отпадна топлина, генерирана в резултат от експлоатацията на технологичното оборудване на предприятието;<br><br>автоматизирана система за управление на отоплението, охлаждането и вентилацията;<br><br>система за мониторинг и измерване на работните параметри и постигнатите резултати.<br><br>Предвижда се отпадната топлина, която към момента се отделя и не се оползотворява, да бъде улавяна и използвана повторно в рамките на технологичната система, с цел ограничаване на загубите на ресурс и повишаване на ресурсната ефективност при предоставянето на съществуващата ресторантьорска услуга.<br><br>Инвестицията няма за цел единствено подмяна или модернизация на съществуваща отоплителна/климатична инсталация, а въвеждане на интегрирана технологична система, посредством която се оползотворява иначе неизползван ресурс – отпадна топлина – и същият се връща в технологичния процес/процеса по предоставяне на услугата. | |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 2. Връзка с кръговия модел<br><br>Съгласно Условията за кандидатстване по процедурата, Дейност 1 следва да осигурява въвеждането на зелени технологии за прилагане на един или повече от определените кръгови модели.<br><br>В тази връзка инвестицията се предвижда да доведе до по-ефективно използване на наличен ресурс при предоставянето на съществуваща услуга, чрез оползотворяване и повторно използване на отпадната топлина, която при липса на системата би била изгубена.<br><br>Предвижда се постигнатите резултати да бъдат количествено измерими чрез показатели, например:<br><br>количество оползотворена отпадна топлина;<br><br>количество/дял на повторно използваната отпадна топлина;<br><br>намаление на потреблението на първична енергия за единица предоставена услуга;<br><br>намаление на необходимия ресурс за отопление и охлаждане на единица предоставена ресторантьорска услуга;<br><br>други приложими количествени показатели, позволяващи проследяване и доказване на резултата.<br><br>3. Конкретни въпроси<br><br>С оглед изложеното, моля за разяснение по следните въпроси:<br><br>3.1. Може ли описаната по-горе интегрирана система, включваща термопомпена система, рекуперативна вентилация, система за оползотворяване на отпадна топлина, автоматизирано управление и мониторинг, да бъде приета като „зелена технология" по смисъла на процедура BG16RFPR001-2.003, когато нейната основна функция е свързана с отопление, охлаждане и вентилация, но системата едновременно | |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | осигурява оползотворяване и повторно използване на отпадна топлина при предоставянето на ресторантьорски услуги?<br><br>3.2. При условие че чрез системата се улавя и повторно използва отпадна топлина, която без инвестицията би била изгубена, може ли това да бъде прието като въвеждане на един от допустимите кръгови модели по Елемент I, при условие че в проектното предложение бъдат представени конкретни количествени показатели за постигнатия резултат?<br><br>3.3. Допустимо ли е разходите за термопомпената система, рекуперативната вентилация, системата за оползотворяване на отпадната топлина, автоматизираното управление и мониторинг да бъдат заявени като разходи за придобиване на ДМА по Елемент I, когато всеки от посочените активи е функционално и технологично необходим за функционирането на интегрираната зелена технология и за постигането на заявения кръгов модел?<br><br>3.4. Допустимо ли е съответствието с изискванията за Елемент I да бъде обосновано за инвестицията като цялостна интегрирана система, когато отделните активи са взаимосвързани и не могат да осигурят заявения кръгов модел самостоятелно, или следва да бъде представена отделна обосновка за всеки актив?<br><br>3.5. Може ли като основен очакван резултат на инвестицията да бъде посочено намаляване на използването на първични енергийни ресурси и/или намаляване на потреблението на ресурс за единица съществуваща ресторантьорска услуга вследствие на повторното използване на отпадна топлина, при условие че резултатът е количествено измерим и подлежи на доказване при отчитането на проекта?<br><br>3.6. Следва ли при така описаната концепция да бъде доказано конкретно количеството отпадна топлина, генерирано от съществуващото оборудване преди инвестицията, както и количеството, което ще бъде оползотворено след въвеждането на технологията, за да се приеме, че е налице реално въвеждане на кръгов модел? | |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 3.7. С оглед разграничаването на инвестицията от обикновена мярка за енергийна ефективност, достатъчно ли е проектът да бъде обоснован чрез оползотворяване на отпадна топлина и повторното ѝ използване в процеса по предоставяне на ресторантьорската услуга, при наличие на конкретни измерими резултати, или са необходими допълнителни елементи на кръговия модел?<br><br>3.8. При положителен отговор, моля да бъде уточнено по кое от направленията на кръговите модели по Елемент I следва да бъде квалифицирана описаната инвестиция.<br><br>Исканото разяснение е необходимо с оглед правилното структуриране на проектното предложение и бюджета, както и за избягване на включването на разходи, които биха могли да бъдат счетени за недопустими поради липса на пряка връзка с въвеждането на зелената технология и съответния кръгов модел.<br><br>Подчертаваме, че не се търси предварителна оценка на конкретно проектно предложение, а разяснение относно принципната допустимост на описаната технологична концепция и на посочените видове активи при изпълнение на всички приложими изисквания на Условията за кандидатстване.<br><br>Моля за Вашето становище и разяснение по поставените въпроси. | |
| 68. | 25.08.2026 г. | Здравейте!<br><br>Моля за допълнително разяснение относно хипотезата, според което е допустимо проектът да бъде и за нова икономическа дейност, когато чрез нея предприятието ще произвежда продукти от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, насочени към удължаване живота на вече произвеждани или предлагани продукти. Въпросът ми е тези остатъчни суровини или отпадъци от основния/допълнителния КИД на кандидата ли следва да бъдат или е допустимо да бъдат отпадъчни суровини и от други видове производства и/или икономически дейности, които предприятието към момента не прилага? | В случаите, когато кандидатът заявява подкрепа по процедурата за нов за предприятието код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който кандидатът ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата /както е посочено в т. 11.1, подт 5) от Условията за кандидатстване/, е допустимо остатъчните суровини/отпадъците да са с произход трети страни (т.е. „от други видове производства и/или икономически дейности", както посочвате), при задължително спазване на изискването част от остатъчните суровини/отпадъци да са резултат от вече осъществявана от страна на кандидата икономическа дейност. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Благодаря предварително за конкретния отговор! | В допълнение, моля запознайте се с разясненията на Въпрос № 32 и Въпрос № 39. |
| 69. | 25.08.2026 г. | Прил8 Въпрос №1 — попълване на стойности и дати в раздел „Индикатори"<br>В раздел 4 „Индикатори" на Формуляра за кандидатстване в реалната среда на ИСУН за приложимите индикатори са налични отделни полета „Базова стойност", „Дата на базова стойност", „Целева стойност" и „Дата на целева стойност".<br>Съгласно Приложение 7 за индикатор RCR02 „Частни инвестиции, допълващи публичното подпомагане" базовата стойност „0" и източникът на информация са служебно въведени, а кандидатът следва да попълни полето „Целева стойност". За останалите задължителни, както и за приложимите към конкретния проект условни индикатори, Приложение 7 не съдържа указание кандидатът да попълва полетата за дата.. Не са дадени обаче изрични указания относно полетата „Дата на базова стойност" и „Дата на целева стойност".<br>Същевременно по отношение на RCR02 в Приложение 7 е посочено, че като целева стойност се въвежда общата стойност на съфинансирането (собственото финансиране), посочено в раздел „Бюджет", докато съгласно Приложение 8 индикаторът обхваща общия частен/собствен принос, включително недопустимата за финансиране част от разходите на проекта и ДДС, когато е приложимо.<br>Моля да разясните:<br>1. Следва ли при подаване на проектното предложение да се попълват полетата „Дата на базова стойност" и „Дата на целева стойност" за всеки от приложимите индикатори и, ако да, каква дата следва да бъде посочена във всяко от тези полета?<br>2. Каква точно сума следва да бъде въведена като „Целева стойност" на индикатор RCR02:<br>o само собственото съфинансиране по допустимите разходи, посочено в раздел „Бюджет"; или | */Въпрос № 1/* 1. и 3. При попълването на раздел „Индикатори" от Формуляра за кандидатстване полетата „Дата на базова стойност" и „Дата на целева стойност" не следва да бъдат попълвани от страна на кандидатите, както е показано и на представените „снимки на екран" на стр. 17 – 18 от Приложение 7 - Примерни указания за попълване на електронния Формуляр за кандидатстване. Във връзка с въпроса Ви по т. 3, потвърждаваме, че непопълването на посочените полета „няма да се счита за непълнота на Формуляра и няма да налага изискване за допълнително уточнение в процеса на оценка".<br>2. Както е посочено в Приложение 7 към Условията за кандидатстване като целева стойност на Индикатор „Частни инвестиции, допълващи публичното подпомагане (в т.ч. безвъзмездни средства, финансови инструменти)", кандидатът следва да попълни общата стойност на съфинансирането (собственото финансиране) в евро, осигурено от негова страна и посочено в раздел „Бюджет" от Формуляра за кандидатстване. Недопустимата за финансиране част от разходите на проекта, включително ДДС (в случаите когато ДДС е недопустим разход по процедурата), не е предвидено да се попълва от страна на кандидатите в раздел „Бюджет" от Формуляра за кандидатстване, поради което не следва да се включва и в целевата стойност на индикатора.<br>*/Въпрос № 2/* 1., 2. и 3. За индикаторите, за които в Раздел „Индикатори" от Формуляра за кандидатстване се визуализира аналитичност „По категория предприятие" с позиции „Микро", „Малко" и „Средно", както посочвате, кандидатите не следва да попълват/въвеждат информация. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | о целият частен принос на кандидата, включително недопустимите за финансиране разходи и ДДС, когато е приложимо?<br>3. В случай че полетата за дати не следва да се попълват на етап кандидатстване, моля да потвърдите, че оставянето им празни няма да се счита за непълнота на Формуляра и няма да налага изискване за допълнително уточнение в процеса на оценка.<br><br>Прил8 Въпрос №2 — аналитичност „По категория предприятие" към индикаторите<br>В реалната среда на ИСУН при част от индикаторите в раздел 4 „Индикатори" се визуализира аналитичност „По категория предприятие" с позиции „Микро", „Малко" и „Средно".<br>При първоначално попълване на Формуляра и при текущо въведените данни тези позиции се визуализират без активни полета за въвеждане. Същевременно в Приложение 7 липсват указания относно предназначението и начина на попълване на тази аналитичност.<br>Моля да разясните:<br>1. Аналитичността „По категория предприятие" попълва ли се от кандидата на етап кандидатстване при определени обстоятелства или след въвеждане на други данни във Формуляра?<br>2. Ако при определени условия аналитичността става активна за попълване, моля да посочите:<br>о при кои индикатори и при какви условия;<br>о какви стойности следва да бъдат въведени за позициите „Микро", „Малко" и „Средно".<br>3. Ако аналитичността не се попълва от кандидата при никакви обстоятелства на етап кандидатстване, моля да потвърдите, че визуализираните позиции следва да бъдат оставени без намеса от кандидата и се обработват служебно от системата/УО. | |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| 70. | 25.08.2026 г. | 1. Допустимо ли е по процедурата да се финансира зелена технология за заместване или намаляване употребата на конкретно опасно вещество, когато преустановяването или ограничаването на употребата на същото вещество вече е задължително съгласно приложим регламент на ЕС или за преустановяването на което се планира въвеждане на нов регламент/допълнение към настоящ?<br><br>2. С оглед приоритетен кръгов модел "Производство на продукти изцяло от суровини с биологичен произход" по критерий за оценка I.2., ще се взима ли под внимание опаковката на произвеждания продукт?<br><br>2.1. Ако предприятие от хранително-вкусовата промишленост, при спазване на всички изисквания по процедурата, въведе кръгов модел по производство на храни изцяло от биологичен произход, но опаковките се запазят от целофан/фолио, то това ще превърне ли кръговия модел в неизпълнен/отхвърлен?<br><br>2.2. Би ли се считал за изпълнен този кръгов модел, ако предприятие замени влагани синтетични оцветители/консерванти/подсладители с такива от биологичен произход при спазване на всички изисквания на процедурата?<br><br>3. Съгласно приоритетен кръгов модел "Намаляване на количеството отпадъчни води при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга" по критерий I.2., ще се счита ли същият за изпълнен, ако инвестицията по проекта спомага за намаляване на отпадъчните води, образувани при експлоатацията на технологичното оборудване (например за охлаждане) и водата не е част от крайния продукт, нито влиза в досег с него?<br><br>3.1. Ще се счита ли за изпълнен, ако инвестицията позволява замяна на мокро почистване/процес изискващ вода със сухо почистване/процес без вода?<br><br>4. Едно проектно предложение може ли да заяви помощ за повече от един код на икономическа дейност съгласно КИД-2025? | 1. Посоченото в т. 1 от запитването Ви е допустимо, ако съответства на кръговия модел: „заместване или намаляване на употребата на опасни вещества (вкл. суровини, съдържащи опасни вещества) чрез използването на алтернативни суровини”, посочен в т. 13.1 от Условията за кандидатстване и при спазване на всички останали изисквания за допустимост на кандидатите, дейностите и разходите по процедурата.<br><br>2. В случай, че предприятие „замени влагани синтетични оцветители/консерванти/подсладители с такива от биологичен произход”, посоченото може да се счита, че отговаря на кръговия модел: „влагане на суровини с биологичен произход”, посочен в т. 13.1 от Условията за кандидатстване при представяне на съответната информация/обосновка във Формуляра за кандидатстване и при спазване на всички останали изисквания по процедурата. Доколкото във въпроса е посочено, че инвестицията се отнася до въвеждане на „кръгов модел по производство на храни изцяло от биологичен произход”, обръщаме внимание, че подкрепа по процедурата не могат да получат предприятия, които кандидатстват за финансиране на икономическите дейности (попадащи в определени кодове от сектор С съгласно КИД-2025 - раздел 10 „Производство на хранителни продукти”, раздел 11 „Производство на напитки” и раздел 20 „Производство на химични продукти”), изрично изброени в т. 11.2, подт. 2.2) от Условията за кандидатстване.<br><br>В допълнение уточняваме, че в бележка под линия 50 от Условията за кандидатстване изрично е пояснено, че горепосочения кръгов модел („производство на продукти изцяло от суровини с биологичен произход ”) ще се счита за изпълнен само в случаите, когато в резултат от прилагането му продуктът ще съдържа само съставки от биологичен произход. За да се счита изискването за изпълнено е достатъчно същият да бъде произвеждан изцяло от суровини с биологичен произход (съгласно определението за такива суровини, представено в Приложение 10 към Условията), без да е налице подобно изискване и към опаковката на продукта.<br><br>Обръщаме внимание, че оценката по Критерий I.2 от критериите за техническа и финансова оценка не е критерий за допустимост като по |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 5. Ако проект предвижда въвеждането на два или повече кръгови модела, достатъчно ли е поне един от тях да е сред посочените в критерий I.2, за да бъдат присъдени 5 точки, независимо от относителния размер на инвестицията, свързана с него??<br><br>6. Даването под наем на автомобили (дейност по код 77.11 от КИД-2025) ще се счита ли за модел "Продукт като услуга", в случай че:<br><br>6.1. Вариант 1: Заплащането на потребителите/ценообразуването се извършва на база ползване на ден/седмица/месец?<br><br>6.2. Вариант 2: Заплащането на потребителите/ценообразуването се извършва на база изминати километри?<br><br>И двата варианта ли биха се считали за отговарящи на понятието на модела Продукт като услуга?<br><br>7. При въвеждане на модела „Продукт като услуга" следва ли икономическата дейност по проекта задължително да се класифицира в раздел 77 „Даване под наем и оперативен лизинг" по КИД-2025, или е допустимо да се запази кодът на съществуващата производствена/търговска дейност, когато моделът представлява единствено нов начин за предоставяне и потребление на вече произвеждани/предлагани продукти?<br><br>7.1. В случай че производител на машини по раздел С28 въведе допустимия по процедурата модел „Продукт като услуга" за собствените си продукти, следва ли дейността задължително да бъде класифицирана в раздел 77 „Даване под наем и оперативен лизинг", или е допустимо проектът да остане към производствения код от раздел С28?<br><br>Считаме, че е възможно да се запази производственият код, доколкото предприятието не променя предмета на своята продуктова дейност, а въвежда нов кръгов начин за предоставяне и потребление на същите произвеждани от него машини, при който запазването на собствеността е | процедурата е допустимо да бъда заявявана подкрепа и за модели, при които не всички, а само част от суровините се заменят с такива с биологичен произход.<br><br>3. Във връзка с кръговия модел „намаляване на количеството отпадъчни води при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга" приложимо е определението за „отпадъчни води", представено в Приложение 10 към Условията за изпълнение, съгласно което отпадъчни са „водите, замърсени от извършването на производствена и/или друг вид стопанска дейност. В обхвата на посоченото определение за „отпадъчни води", възприето за целите на процедурата, не попадат водите, замърсени от извършването на земеделска и битова дейност, както и водите от канализационните системи на населените места, селищните и курортните образувания". В съответствие с посоченото определение и само въз основа на информацията, представена в т. 3 и т. 3.1 от въпроса Ви, кръговият модел може да се счита за изпълнен при представяне на съответната информация/обосновка от страна на кандидата във Формуляра за кандидатстване и при спазване на всички останали изисквания по процедурата. В тази връзка, уточняваме, че окончателно решение може да бъде взето само от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.<br><br>4. Кандидатите по процедурата могат да заявят подкрепа само за един код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12) на Националния статистически институт. Съгласно т. 11.1, подт 5) от Условията за кандидатстване, за да са допустими кандидатите по процедурата трябва да са заявили подкрепа за код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, който се отнася до:<br>- основната или допълнителната икономическа дейност на кандидата съгласно КИД-2025 на НСИ, която формира минимум 20 % от нетните приходи от продажби на кандидата въз основа на данни за 2025 г.<br>или |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | елемент на модела за удължаване на жизнения цикъл и оптимизиране използването на ресурсите.<br><br>8. Относно критерий I.3 „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти"<br><br>Моля да уточните какъв е обхватът на понятието „батерии и акумулатори" за целите на критерия. Включват ли се само батерии за електромобили и големи индустриални акумулатори, или и други видове излезли от употреба батерии и акумулатори, например: автомобилни стартерни акумулатори, тягови акумулатори за електрокари и складова техника, стационарни акумулаторни системи за UPS и резервно захранване, акумулатори за телекомуникационно оборудване, соларни и други системи за съхранение на енергия, батерии за електроинструменти, лаптопи, телефони, домакински уреди, електрически велосипеди и тротинетки, както и стандартни преносими батерии?<br><br>Благодаря ви! | - нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата.<br><br>5. Ако проект предвижда въвеждането на два или повече кръгови модела, както посочвате, то е достатъчно един от тях да е сред изброените в Критерий I.2 „Принос на въвежданите зелени технологии към ключови области за създаване на стойност в кръговата икономика", за да бъдат присъдени точки на проектното предложение по разглеждания критерий (съгласно Приложение 6 към Условията за кандидатстване). Във връзка със запитването, уточняваме също, че окончателно решение относно оценката на проектното предложение може да бъде взето само от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.<br><br>6. Даването под наем на автомобили може да се счита, че отговаря на определението за „продукт като услуга", представено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване, като съответствието с допустимия кръгов модел: „осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на продукти , вкл. чрез пълно функционално възстановяване на продукти/и след края на тяхната употреба или чрез въвеждането на модела „продукт като услуга" се определя от приноса на инвестицията за осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на съответните продукти, а не от конкретната форма на ценообразуване, стига да е спазено изискването за „заплащане според потреблението" (както е посочено в определението за „продукт като услуга").<br><br>7. Моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 12, т. 1.1., т. 1.2. и т. 1.3.<br><br>8. Всички изброени в запитването Ви по т. 8 ще се счита, че представляват батерии и акумулатори във връзка с Критерий I.3 „Принос на проекта за |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | | преработка на излезли от употреба продукти" от Приложение 6 към Условията за кандидатстване. |
| 71. | 25.08.2026 г. | Здравейте, може ли да поясните отговора си на 12 въпрос:<br>"във връзка с посоченото във въпроса, че кандидатът „ще влага в производството на своите изделия метални профили, излезли от употреба, произхождащи от демонтаж, реконструкция или разрушаване на строежи, придобити от трети лица", уточняваме, че, за да е изпълнен кръговият модел: „влагане на остатъчни суровини и/или рециклирани суровини при производството/предоставянето на продукти/услуги" (т. 13.1 от Условията), за остатъчни ще се считат суровини, които се образуват/отделят след като те (суровините) вече са били използвани съгласно първоначалното си предназначение. Ако посоченото е изпълнено по отношение на остатъчните суровини, доставяни „от трети лица", и въз основа само на информацията, представена във въпроса, може да се счита че е налице съответствие с разглеждания кръгов модел. "<br>Какво се има предвид под "за остатъчни ще се считат суровини, които се образуват/отделят след като те (суровините) вече са били използвани съгласно първоначалното си предназначение" | Управляващият орган потвърждава разяснението на Въпрос № 12, т. 2.1., 2.2. 2.3 и 2.4.и допълва, че за остатъчни няма да се считат суровини, с които предприятието-кандидат разполага (напр. поддържат се на склад, без да са използвани съгласно предназначението им). За остатъчни ще се считат суровини, които са се формирали като остатък, т.е. образували/отделили са се след като те (суровините) вече са били използвани от предприятието съгласно първоначалното им предназначение. |
| 72. | 25.08.2026 г. | Уважаеми експерти,<br>Моля да разясните какви дейности и активи се включват в етапа „Проектиране/дизайн на продуктите/услугите" по критерий I.1.<br>1. Ограничен ли е този етап до специализирани системи за техническо проектиране като CAD/CAM/CAE, или могат да бъдат включени и други активи, използвани преди същинското производство/предоставяне, например PLM/PDM системи, софтуер за екодизайн и LCA, симулационен софтуер, дигитални двойници, оборудване за прототипиране и изпитване, както и софтуер за проектиране и конфигуриране на услуги?<br>2. При въвеждане на модела „Продукт като услуга" може ли към етап „Проектиране/дизайн на услугата" да бъде отнесена специализирана система за предварително моделиране и конфигуриране на услугата – | Условията за кандидатстване не поставят изрично изискване към структурата, съдържанието и/или вида на инвестицията по задължителния Елемент I на процедурата. Кандидатите следва самостоятелно да преценяват какви разходи да включат в бюджета на проекта в зависимост от зелената/ите технология/и за прилагане на съответния/те кръгов/и модел/и в дейността им. В тази връзка, за да са допустими, всички разходи за дълготрайни материални и нематериални активи по Елемент I, вкл. посочените в запитването, следва да са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на кръгов/и модел/и в предприятието при задължително спазване и на всички останали изисквания по процедурата. Същевременно при планирането на тези разходи в бюджета кандидатите следва задължително да спазват максималните прагове за отделните видове разходи в т. 14.2. от Условията, както и изискванията за минималния (77 000 евро) и максимален размер на |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | например модели на заплащане според ползването, периоди и интензивност на използване, цикли на връщане, поддръжка, повторно предоставяне и управление на жизнения цикъл на продуктите?<br>3. Допълнително, при придобиване на ERP система или друга интегрирана система за управление, може ли същата да бъде отнесена към етап „Проектиране/дизайн на продуктите/услугите", когато чрез нея преди същинското производство/предоставяне се моделират и планират продуктови конфигурации, рецептури/BOM, използвани суровини и материали, варианти на продукта/услугата, ресурсни потоци и други параметри, които пряко определят начина, по който ще бъде реализиран съответният кръгов модел?<br>4. MES/MOM или специализиран софтуер за технологично планиране<br>Може ли система, чрез която преди стартиране на производството се задават технологични маршрути, параметри на процеса, норми за влагане на суровини, допустими отпадъци/загуби и ресурсни ограничения, да бъде отнесена към етап „Проектиране/дизайн", когато именно чрез това предварително моделиране се постига съответният кръгов модел?<br>5. Изпитвателно/лабораторно оборудване и оборудване за прототипиране<br>Може ли оборудване за изпитване, валидиране и прототипиране преди същинското производство да се счита за актив в етап „Проектиране/дизайн", когато чрез него се определя подходящата конструкция, материал, рецептура или конфигурация на продукта, необходима за постигане на кръговия модел? | заявената безвъзмездна финансова помощ по всяко индивидуално проектно предложение в съответствие с т. 9, и процента на съфинансиране в съответствие с т. 10 от Условията за кандидатстване по процедурата. Отчитайки посочените ограничения по процедурата не е допустимо да се заявяват единствено разходи за ДНА под формата на софтуер.<br>1. Посоченият във въпроса Ви етап на „проектиране/дизайн на продуктите/услугите", посочен в Критерий I.1 „Ефект от изпълнението на проекта" по никакъв начин не е ограничен до посочените във въпроса активи. За да се счита за изпълнено условието е необходимо инвестицията (придобиваният/те актив/и) по проекта да се прилага в етапа на проектиране/дизайн на продуктите/услугите, осигурявайки постигането на един или повече от допустимите кръгови модели в резултат от въвеждането на зелената/ите технология/и на този етап.<br>2., 3. 4 и 5. Въз основа само на информацията, представена във въпросите и с оглед на това, че с изключение на системата по т. 2 за останалите активи не е видно към кой от допустимите по процедурата кръгови модели се отнасят, не би могло да се направи заключение, че описаните активи ще се прилагат в етапа на проектиране/дизайн на продуктите/услугите.<br>За да може да се потвърди допустимостта на подобен вид актив следва да е ясно и конкретно обосновано как същият се прилага именно във фазата на проектиране/дизайн и допринася пряко за постигане на очаквания резултат.<br>Не на последно място спрямо спецификата на конкретното проектно предложение кандидатът следва да прецени дали е възможно да осигури ползването му и за периода на устойчивост - 3 години от окончателното плащане за МСП (съгласно посоченото в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и в чл. 8 от административния договор (Приложение 19 към Условията за изпълнение), а не само еднократно за целите на първоначалното проектиране/дизайн.<br>Бихме искали да обърнем внимание също така, че в случай на система, която се състои от няколко модула, за допустимите биха се считали само |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | | онзи/онези, които пряко допринасят за съответния кръгов модел, а не системата в цялост.<br><br>В допълнение, моля запознайте се с разясненията на Въпрос № 11 и Въпрос № 26.<br><br>Предвид посоченото, обръщаме внимание, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството на проектното предложение, както и че окончателно решение относно оценката по отделните проекти, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за предприятието и за проектното предложение. |
| 73. | 25.08.2026 г. | Във връзка с процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“ и публикуваните на 24.08.2026 г. разяснения моля за уточнение относно приложимостта на ограниченията, свързани с кръговия модел „продукт като услуга“.<br><br>В т. 13.1 от публикуваните Условия за кандидатстване, Направление 4 „Производство/предоставяне на устойчиви продукти/услуги“, като допустим кръгов модел изрично е посочено:<br><br>„осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на продукти, вкл. чрез ... въвеждането на модела „продукт като услуга““.<br><br>В публикуваните разяснения по въпроси № 15, № 19, № 20 и № 21 обаче се посочва, че съгласно т. 13.2 от Условията не са допустими:<br><br>„дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга““.<br><br>При преглед на актуално публикуваната версия на т. 13.2 „Недопустими дейности“ от Условията за кандидатстване не откриваме посочената формулировка.<br><br>В тази връзка моля да разясните: | 1-3. Във връзка с въпросите по т. 1-3 уточняваме, че процедура G16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП” е отворена за кандидатстване на 11.08.2026 г. Единствената официално обявена версия на Условията за кандидатстване, Условията за изпълнение и приложенията към тях е публикувана на интернет страницата на Министерство на иновациите и дигиталната трансформация, в раздел - Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията ” 2021-2027 в секцията на процедурата на следния адрес: https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/novini-proczeduri-pkip/vavezhdane-na-zeleni-technologii-v-msp/ - (публикация от 11.08.2026 г.), както и в ИСУН, в раздел „Европейски фондове при споделено управление (2021-2027)”, процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП” на адрес: https://eumis2020.government.bg/bg/s/8d3ebf57-ff75-4ad5-afa1-5747f558ee98/Procedure/Info/5023bcbb-36a8-441e-91ff-b92abdb79b9f<br><br>В т. 13.2 от публикуваните Условия за кандидатстване е изрично посочено, че не са допустими по процедурата „дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга”. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 1. На кой конкретен текст, подточка или разпоредба от действащите Условия за кандидатстване се основава ограничението за придобиване на активи, които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга"?<br>2. Съществува ли актуализирана версия на Условията за кандидатстване, различна от публикуваната към момента, в която това ограничение е изрично включено?<br>3. Следва ли публикуваните разяснения да се разбират като въвеждащи допълнително ограничение за допустимост, което не е изрично посочено в публикуваната т. 13.2?<br>4. Как практически следва кандидатът да въведе кръговия модел „продукт като услуга", когато самият продукт, който следва да бъде предоставян многократно на клиенти, не може да бъде придобит чрез проекта?<br>5. Правилно ли е разбирането, че по проект за въвеждане на „продукт като услуга" могат да бъдат финансирани единствено други активи и системи, подпомагащи предоставянето на продукта – например системи за проследяване, мониторинг, обратна логистика, ремонт и функционално възстановяване – но не и самият продукт, който ще бъде многократно предоставян?<br>6. Ако даден актив не се заявява като част от модела „продукт като услуга", а е необходим за въвеждането на друг допустим кръгов модел – например намаляване на количеството използвани суровини или образувани отпадъци на единица съществуващ продукт/услуга – може ли същият актив да бъде допустим независимо от това, че при предоставянето на услугата до него има достъп или го използва клиентът?<br>Моля за конкретно разяснение с оглед правилното структуриране на проектните предложения и избягване на различно тълкуване между текста на Условията за кандидатстване и публикуваните разяснения.<br>Благодаря предварително. | В допълнение, няма променена или нова версия на Условията за кандидатстване, в която да е добавен нов специален пасаж по този казус. Предвид посоченото уточняваме, че с публикуваните разяснения Управляващият орган на ПКИП не въвежда „допълнително ограничение за допустимост, което не е изрично посочено в публикуваната т. 13.2" от Условията за кандидатстване.<br>4. Както изрично е посочено в Условията за кандидатстване и допълнително пояснено в рамките на въпрос № 12, за да бъдат допустими разходите за въвеждане на модела „продукта като услуга", същите следва да са пряко свързани с осигуряване на процеса по нейното предоставяне, а не с етапа по производство на продукта, който ще бъде обект на предоставяне/наемане. Не всеки бизнес модел може бъде приложен към всеки от допустимите кръгови модели и в тази връзка отговорност на кандидата е да прецени, отчитайки изискванията и ограниченията по процедурата, дали и по отношение на кой точно кръгов модел планираните от негова страна дейности са допустими.<br>5. Разбирането Ви е напълно правилно и точно отразява заложените изисквания от страна на Управляващия орган по отношение на този кръгов модел.<br>6. По процедурата няма ограничение да бъдат придобивани активи, чрез които се въвеждат различни кръгови модели, при условие че същите се ползват в рамките на един и същи код на икономическа дейност съгласно КИД-2025. Ограничението за придобиване на актив, чрез който се предоставя услуга на клиент отпада, когато оборудването се заявява по друг кръгов модел (например намаляване на суровини/отпадъци на единица съществуващ продукт), а не по модела „Продукт като услуга". |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| 74. | 25.08.2026 г. | Във връзка с процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП" моля за конкретно разяснение относно следната инвестиция.<br>Кандидатът предоставя B2B информационни услуги в рамките на бизнес форуми и събития и предвижда придобиване на:<br>многократно използваеми модулни конструкции за информационни и презентационни зони;<br>LED екрани и професионални дигитални дисплеи;<br>оборудване/софтуер за управление на дигитално съдържание.<br>Активите ще останат собственост на кандидата и ще се използват многократно при различни събития. По време на конкретно събитие отделни изложители и участници ще използват съответните зони и дигитални екрани като част от комплексната B2B информационна услуга, предоставяна от кандидата.<br>Не се предвижда самостоятелно отдаване под наем на активите и не се предвижда отделно ценообразуване за ползването на конкретен актив.<br>Чрез инвестицията се цели измеримо намаляване на количеството използвани материали и образувани отпадъци на единица съществуваща услуга, включително чрез намаляване на еднократни конструкции, плоскости, винили, печатни пана, каталози, програми и други печатни информационни носители.<br>Моля да разясните:<br>1. Допустими ли са посочените ДМА/ДНА по Елемент I, когато инвестицията се обосновава чрез кръгов модел, свързан с намаляване на използваните суровини и/или образуваните отпадъци на единица съществуваща услуга?<br>2. Обстоятелството, че отделни изложители и участници фактически използват съответните модулни зони и LED екрани в рамките на комплексната услуга, води ли само по себе си до прилагане на | 1. и 4. Въз основа само на информацията, представена в запитването Ви, не може да се предостави категорично становище относно съответствието на описаната инвестиция с допустимите по процедурата кръгови модели: „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга" или „намаляване на използваните суровини (включително пластмаса ) за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга (количеството суровини, влагани за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга)", посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. Ангажимент на кандидата е в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта" от Формуляра за кандидатстване да опише Дейност 1 по начин, от който да е видно как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта, осигурява въвеждането на един или повече от кръговите модели в направленията по подт. 1) до подт. 4), посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване.<br>2. и 3. Като се има предвид посочената във въпроса дейност на предприятието за предоставяне на „B2B информационни услуги в рамките на бизнес форуми и събития", то „обстоятелството, че отделни изложители и участници фактически използват съответните модулни зони и LED екрани в рамките на комплексната услуга" не определя дейността, като съответстваща на определението за „продукт като услуга", представено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване. Ограничението, посочено в т. 13.2 от Условията се отнася конкретно до недопустимостта на „дейностите за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга". |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | ограничението за активи, които са „обект на предоставяне посредством модела продукт като услуга"?<br><br>3. Ако активите не се заявяват като част от кръговия модел „продукт като услуга", а като средства за въвеждане на друг допустим кръгов модел, приложимо ли е посоченото ограничение?<br><br>4. Ако допустимостта е различна за модулните конструкции и LED/дигиталните екрани, моля да бъде разгледана поотделно за двата вида активи.<br>Благодаря предварително. | |
| 75. | 26.08.2026 г. | Относно: Допустимост на IoT система за мониторинг и управление на хладилната верига по процедура BG16RFPR001-2.003<br>Предприятие с основна икономическа дейност в сектор G „Търговия" съгласно КИД-2025, осъществяващо търговия на дребно с хранителни стоки, предвижда въвеждане на IoT система за мониторинг на условията за съхранение на температурно чувствителни продукти.<br>Системата е насочена към предотвратяване на загуби и намаляване на количеството образувани хранителни отпадъци при предоставянето на съществуващата търговска услуга, като целта на инвестицията не е намаляване на потреблението на енергия.<br>Моля за разяснение:<br>1. Може ли описаната система да се счита за зелена технология по т. 13.1 от Условията за кандидатстване и да бъде отнесена към Направление 1 „Подобряване на управлението на отпадъците" – модел „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга"?<br>2. Допустими ли са като част от технологичното решение разходите за необходимите IoT сензори, комуникационно и контролно оборудване и специализиран софтуер за мониторинг и управление? | От представената в запитването информация не може еднозначно да се прецени дали инвестицията в описаната „IoT система за мониторинг и управление на хладилната верига", както и изброеното „ново хладилно оборудване" осигурява въвеждането на кръговия модел: „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга", тъй като е посочено, че системата ще бъде внедрена в „нов търговски обект", който до момента не е функционирал. В случай че системата се внедрява в нов търговски обект, резултатът не може да бъде обоснован единствено чрез сравнение „преди–след" за този обект, доколкото преди инвестицията той не е функционирал. Обосноваване на кръговия модел само по отношение на новия търговски обект, който до момента не е съществувал и не е генерирал отпадък не е допустимо.<br>В този смисъл и с оглед добавянето на изцяло нов обект, не е видно как внедряването на предвидената система и хладилното оборудване в новия обект (ако той не съществува преди инвестицията) би довело до намаляване на количеството образувани хранителни отпадъци на единица продукт/услуга, отчитайки всички търговски обекти, където кандидатът осъществява аналогична търговска дейност. По отношение на хладилните витрини, шкафове и камери, не е достатъчно те да са необходими за работата на IoT системата, като кандидатът трябва да представи информация и |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 3. Допустимо ли е постигнатият резултат да бъде доказван чрез проследими данни от системата и отчетни данни за количеството бракувани/отписани температурно чувствителни продукти преди и след инвестицията?<br>4. Ако системата бъде внедрена в нов търговски обект, а кандидатът към момента на кандидатстване вече предоставя същия вид търговска услуга в други свои обекти, счита ли се инвестицията за свързана със „съществуваща услуга" по смисъла на процедурата?<br>5. При въвеждането на описаната технология допустими ли са като част от интегрираното технологично решение разходи за придобиване на ново хладилно оборудване – хладилни витрини, шкафове и/или камери – когато същото е функционално свързано със системата за мониторинг и управление и е необходимо за постигане на заявения резултат по намаляване на хранителните отпадъци?<br>Благодаря предварително за предоставеното разяснение. | впоследствие да докаже, че те осигуряват намаляване на хранителния отпадък.<br>В допълнение, обръщаме внимание на посоченото в т. 13.1 от Условията за кандидатстване, съгласно което: „В раздел „План за изпълнение/дейности по проекта" от Формуляра за кандидатстване кандидатите трябва задължително да опишат Дейност 1 по начин, от който да е видно как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта осигурява въвеждането на един или повече от кръговите модели ...". Допустимо е обосновката да бъде представена и по отношение на група от взаимосвързани дълготрайни материални и/или дълготрайни нематериални активи (ДМА и/или ДНА), при условие, че е видно каква е ролята на всеки един от тях по отношение на съответния въвеждан кръгов модел. В случай на група от взаимосвързани активи, при които само един от тях осигурява постигането на кръговия модел/допринася за реализирането му, а останалите са включени с единствената обосновка, че са функционално свързани с него, същите няма да се считат за допустими.<br>Допълнително, предвид спецификата на дейността, свързана с реализация на „температурно чувствителните продукти" и факта, че намаляването на количеството образувани хранителни отпадъци на единица продукт/услуга (отчитайки всички свои търговски обекти) се влияе от редица фактори, сред които маркетингова политика, сезонност на обхванатите от системата продукти или други фактори, които могат да бъдат както вътрешни, така и външни за предприятието, следва да се прецени дали ще може да се постигнат и отчетат постигнатите резултати в края на изпълнението на проекта съгласно посоченото в чл. 17 е) от административния договор (Приложение 19 към Условията за изпълнение), както и дали ще може да се спазят изискванията, свързани с дълготрайност на инвестицията, посочени в чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение. |
| 76. | 26.08.2026 г. | Относно: Допустимост на система за електронни ценови етикети (ESL) по процедура BG16RFPR001-2.003<br>Уважаеми дами и господа, | 1. Допустимите по процедурата кръгови модели са посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. От представената в запитването Ви информация става ясно, че същата се отнася до модела: „намаляване на използваните суровини (включително пластмаса) за |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Предприятие с основна икономическа дейност в сектор G „Търговия" съгласно КИД-2025 предвижда въвеждане на система за електронни ценови етикети (Electronic Shelf Labels – ESL) при предоставянето на съществуваща търговска услуга.<br>Технологичното решение е насочено към измеримо намаляване на използвания хартиен/етикетен материал, който понастоящем се използва при предоставянето на услугата.<br>В тази връзка моля за разяснение:<br>1. Може ли описаното технологично решение да се счита за зелена технология за прилагане на допустим кръгов модел по т. 13.1 от Условията за кандидатстване и към кой от допустимите модели/направления следва да бъде отнесено, включително приложимо ли е Направление 2 „Оптимизиране използването на суровини"?<br>2. Допустими ли са по Елемент I разходите за придобиване на електронни ценови етикети и необходимите за функционирането на системата технически компоненти и специализиран софтуер, когато същите представляват функционално свързано технологично решение?<br>3. Допустимо ли е постигнатият резултат да бъде измерван чрез намалението на количеството използван хартиен/етикетен материал на единица предоставена услуга, доказано чрез проследими данни преди и след инвестицията?<br>4. Ако системата бъде внедрена в нов търговски обект, а кандидатът към момента на кандидатстване вече предоставя същия вид търговска услуга в други свои обекти, счита ли се инвестицията за свързана със „съществуваща услуга" по смисъла на процедурата?<br>Благодаря предварително за предоставеното разяснение. | производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга (количеството суровини, влагани за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга)".<br>Наличната информация в запитването не е достатъчна, за да се прецени дали инвестицията ще допринесе за постигане на кръговия модел. Следва да се има предвид, че кандидатите имат ангажимент в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта" от Формуляра за кандидатстване задължително да опишат Дейност 1 по начин, от който да е видно как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта осигурява въвеждането на един или повече от допустимите кръгови модели. Окончателно решение относно допустимостта на проекта може да бъде взето само от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.<br>2. Относно допустимостта на взаимосвързани активи, моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 75.<br>3. Отговорност на кандидата е, изхождайки от спецификата на своята дейност и на суровините, които са необходими за нейното осъществяване, да може да докаже, че инвестицията осигурява постигане на съответния кръгов модел (намаляване на използваните суровини за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга (количеството суровини, влагани за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга)).<br>4. Относно внедряването на системата „в нов търговски обект", като „кандидатът към момента на кандидатстване вече предоставя същия вид търговска услуга в други свои обекти", моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 75. |
| 77. | 26.08.2026 г. | Прил7 Въпрос №1 — приложимост на Приложение 3.2 при избран режим „минимална помощ"<br>В Приложение 7 „Примерни указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване" е посочено, че Приложение 3.2 „Данни за | /*Въпрос № 1*/ 1. и 2. В случай че кандидатът е избрал режим „минимална помощ" (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията, като „кандидатът и предприятията, с които образува „едно и също предприятие", не са получавали друга минимална помощ през приложимия тригодишен период", то Приложение 3.2 „Данни за получена минимална |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | получена минимална помощ" следва да се представи САМО от кандидати, които са заявили разходи по режим „минимална помощ" (de minimis), независимо дали по Елемент I или Елемент II, И/ИЛИ кандидатът и/или предприятията, с които той образува „едно и също предприятие", са получавали друга минимална помощ на територията на Република България за период от 3 (три) предходни години.<br>Същевременно в т. 24 от Условията за кандидатстване е посочено, че Приложение 3.2 се попълва и представя САМО когато кандидатът е избрал режим „минимална помощ" (de minimis) И кандидатът и/или предприятията, с които той образува „едно и също предприятие", са получавали друга минимална помощ на територията на Република България за период от 3 (три) предходни години. Допълнително е посочено, че когато Приложение 3.2 не е представено, се приема, че същото е неприложимо и няма да бъде допълнително изисквано от Оценителната комисия.<br>Моля да разясните:<br>1. Следва ли Приложение 3.2 да се представя, когато по проекта е избран режим „минимална помощ" (de minimis), но кандидатът и предприятията, с които образува „едно и също предприятие", не са получавали друга минимална помощ през приложимия тригодишен период?<br>2. Ако в тази хипотеза Приложение 3.2 не следва да се представя, моля да потвърдите, че непредставянето му няма да се счита за непълнота на проектното предложение и приложението няма да бъде допълнително изисквано в процеса на оценка.<br><br>Прил7 Въпрос №2 — представяне на допълнителни данни по т. 4 от Е-декларацията за МСП<br>В т. 4 от Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП е предвидено, че когато данните за параметрите на предприятието по т. 2 не съответстват на декларирания статус по т. 3, кандидатът следва заедно с декларацията да предостави данни за всяка финансова година, предхождаща годината по т. 2, докато данни от две поредни финансови | помощ" не трябва да бъде представяно към Формуляра за кандидатстване. Когато Приложение 3.2 не е представено, ще се приема, че същото е неприложимо и няма да бъде допълнително изисквано от Оценителната комисия, както и няма да се счита за несъответствие във връзка с подаденото проектно предложение.<br>/*Въпрос № 2*/ 1., 2. и 3. Както е посочено в т. 4 от Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (Приложение 4 към Условията за кандидатстване), а именно: „В случай на несъответствие на данните в т. 2 със статуса на предприятието в т. 3 се задължавам заедно с настоящата декларация да предоставя данни за всяка финансова година, предхождаща годината по т.2, докато данни от две поредни финансови години потвърдят параметрите, въз основа на които съм декларирал статуса в т. 3", ако посоченото е приложимо към датата на подаване на проектното предложение, то съответните данни в свободен текст следва да се предоставят на етап кандидатстване. Същите (данните в свободен текст) следва да бъдат прикачени в раздел „Прикачени документи" от Формуляра за кандидатстване, като за целта кандидатът трябва да избере от падащото меню – „Декларация за обстоятелствата" и да прикачи разглеждания документ. По преценка на кандидата вместо документ в свободен текст може да се представят Справки за обобщените параметри на предприятието, което подава декларация по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (Приложение 4.1 към Условията за кандидатстване) с данни за съответните години. В допълнение, в случай че кандидатът е независимо предприятие, то не е необходимо да представя допълнителен документ към Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП. Оценителната комисия ще установи категорията на кандидата – независимо предприятие от счетоводните му документи, предоставени по служебен път от НСИ. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | години потвърдят параметрите, въз основа на които е деклариран статусът по т. 3.<br>Съгласно Указанията за попълване на Декларацията за МСП допълнителните данни могат да бъдат предоставени в свободен текст, като се посочат средносписъчният брой на персонала, годишният оборот и стойността на активите за съответните години, отчитайки всички отношения на свързаност и/или партньорство. Указанията предвиждат тези данни да се представят заедно с попълнената Декларация като приложение към нея.<br>Същевременно като част от официалния комплект документи към Декларацията за МСП е публикувана „Справка за обобщените параметри на предприятието", която по настоящата процедура е представена като Приложение 4.1.<br>В т. 26.1 от Условията за кандидатстване Приложение 4.1 е изрично предвидено при документалната проверка на категорията на предприятието преди сключване на административния договор. Справката се изготвя въз основа на данните за последните 2 (две) приключени финансови години към датата на деклариране, а когато тези данни не потвърждават категорията, се представят и справки за предходните 2 (две) последователни финансови години, в които кандидатът запазва параметрите си по чл. 3 от ЗМСП без промяна.<br>При попълване на Декларацията директно като Е-декларация в раздел 11 „Е-Декларации" от Формуляра за кандидатстване не е указано дали задължението по т. 4 следва да бъде изпълнено още на етап кандидатстване и, ако да, чрез кой документ и в коя позиция на Формуляра следва да бъдат представени допълнителните данни.<br>Моля да разясните:<br>1. Когато данните по т. 2 от Е-декларацията за МСП не съответстват на декларирания статус по т. 3, следва ли кандидатът още при подаване на проектното предложение да представи допълнителните данни за предходните финансови години, изисквани по т. 4? Ако не, моля да | |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | потвърдите, че тези данни се представят на етапа преди сключване на административния договор по реда на т. 26.1 от Условията за кандидатстване.<br>2. Ако допълнителните данни следва да бъдат представени още на етап кандидатстване, в какъв вид следва да бъдат представени:<br>• чрез Приложение 4.1 „Справка за обобщените параметри на предприятието" за необходимите предходни финансови години; или<br>• чрез отделен документ в свободен текст съгласно Указанията за попълване на Декларацията за МСП?<br>3. Ако данните следва да бъдат представени на етап кандидатстване, моля да посочите в коя позиция на раздел „Прикачени документи" от Формуляра за кандидатстване следва да бъдат приложени. | |
| 78. | 26.08.2026 г. | Прил7 Въпрос №3 — прикачване на пояснения към Годишния финансов отчет вместо Счетоводна политика<br>Съгласно т. 24 от Условията за кандидатстване и Приложение 7 кандидатът може да представи Счетоводна политика, от която е виден определеният стойностен праг на същественост на ДМА и ДНА. Изрично е предвидено, че вместо Счетоводна политика е допустимо да бъдат представени поясненията към Годишния финансов отчет на кандидата, когато същите съдържат информация за този стойностен праг.<br>Същевременно в реалната среда на ИСУН, раздел 12 „Прикачени документи", в падащото меню „Вид" е налична позиция „Счетоводна политика на кандидата", но не е налична отделна позиция за „Пояснения към Годишния финансов отчет".<br>Моля да разясните:<br>1. Когато кандидатът представя поясненията към Годишния финансов отчет вместо Счетоводна политика, следва ли в поле „Вид" да избере „Счетоводна политика на кандидата"?<br>2. Ако да, моля да потвърдите, че прикачването на поясненията към Годишния финансов отчет под този вид документ ще се счита за надлежно | /*Въпрос № 3*/ Когато кандидатът представя поясненията към Годишния финансов отчет вместо Счетоводна политика на предприятието, то в поле „Вид" от Раздел „Прикачени документи" във Формуляра за кандидатстване следва да избере „Счетоводна политика на кандидата" и да прикачи разглеждания документ (поясненията към Годишния финансов отчет на кандидата, в случай че същите съдържат информация за стойностния праг на същественост на ДМА и ДНА). Потвърждаваме, че посоченото няма да се счита за ненадлежно представяне на документа съгласно т. 24 от Условията за кандидатстване.<br>/*Въпрос № 4*/ Кандидат, който е еквивалентно лице по законодателството на държава-членка на ЕИП, на етап кандидатстване следва да представи „еквивалентна идентификационна информация и извадка от регистър на съдебен или административен орган от държавата-членка, в която търговецът е установен". Приложимата еквивалентна информация може да бъде представена в раздел „Данни за кандидата", поле „Допълнително описание", а съответната извадка да бъде приложена в раздел „Прикачени документи" от Формуляра за кандидатстване. За целта в този раздел от падащото меню в поле „Вид", кандидатът може да избере кой да е от документите, като в полето „Описание" да опише накратко, че е приложена „извадка от регистър |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | представяне на документа съгласно т. 24 от Условията за кандидатстване и няма да бъде третирано като несъответствие между избрания „Вид" и съдържанието на прикачения документ.<br><br>Прил7 Въпрос №4 — документи за доказване на регистрацията на кандидат, установен в държава от ЕИП<br>Съгласно т. 11.1 от Условията за кандидатстване допустим кандидат може да бъде и еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство (ЕИП).<br>В Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектни предложения" като основни източници за проверка дали такъв кандидат е допустим търговец и дали е регистриран не по-късно от 31.12.2023 г. са посочени „съответно посочена еквивалентна идентификационна информация и извадка от регистър на съдебен или административен орган от държавата-членка, в която търговецът е установен", както и раздел „Данни за кандидата" от Формуляра за кандидатстване.<br>Същевременно извадката от чуждестранен регистър не е изрично посочена сред документите по т. 24 от Условията за кандидатстване и Приложение 7, а в реалната среда на ИСУН, раздел 12 „Прикачени документи", в падащото меню „Вид" не е налична отделна позиция за извадка от чуждестранен съдебен/административен регистър или за еквивалентна идентификационна информация.<br>Моля да разясните:<br>1. Следва ли кандидат, който е еквивалентно лице по законодателството на държава-членка на ЕИП, още на етап кандидатстване да посочи еквивалентната си идентификационна информация и да приложи извадка от съответния съдебен или административен регистър на държавата-членка, в която е установен?<br>2. Ако извадката следва да бъде прикачена към Формуляра за кандидатстване, моля да посочите кой „Вид" документ трябва да бъде | на съдебен или административен орган от държавата-членка, в която търговецът е установен". Приложеният документ следва да отговаря на изискванията за актуалност съгласно законодателството на държавата-членка на ЕИП, в която кандидатът е установен. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | избран в раздел 12 „Прикачени документи", при положение че в наличното падащо меню няма съответстваща позиция.<br>3. Ако извадката не следва да се прилага от кандидата на етап кандидатстване, достатъчна ли е информацията, попълнена в раздел 2 „Данни за кандидата", за извършване на предвидената в Приложение 6 проверка на регистрацията и датата на регистрация, и ако не — по какъв ред ще бъде извършена тази проверка?<br>4. Ако извадката следва да бъде представена, има ли изискване за нейната актуалност или за максимален срок между датата на издаването ѝ и датата на подаване на проектното предложение? | |
| 79. | 26.08.2026 г. | Здравейте,<br>Във връзка с процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП" бих желал да получа разяснение относно допустимостта на конкретен разход.<br>Предприятието ни е микро/малко предприятие, извършващо професионални услуги по почистване на територията на Бургас и региона.<br>Бихме желали да инвестираме в нов изцяло електрически лекотоварен автомобил (категория N1), който ще се използва за ежедневен транспорт на служители, професионални машини, оборудване и материали до обектите на клиентите.<br>Автомобилът ще бъде използван изцяло за дейността на предприятието и инвестицията има за цел да намали използването на автомобил с двигател с вътрешно горене и съответните емисии при извършването на услугите.<br>Моля за разяснение:<br>Допустим ли е разходът за закупуване на нов изцяло електрически лекотоварен автомобил категория N1 като дълготраен материален актив по процедура BG16RFPR001-2.003, когато автомобилът е пряко необходим за предоставянето на услугите на предприятието? | Съгласно т. 13.2 и т. 14.3 от Условията за кандидатстване по процедурата не са допустими дейностите и съответно разходите за „закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения", като определение за последните е представено в Приложение 10 към Условията.<br>Допълнително във връзка с посоченото във въпроса, че: „инвестицията има за цел да намали използването на автомобил с двигател с вътрешно горене и съответните емисии при извършването на услугите", уточняваме, че съгласно т. 13.2. от Условията за кандидатстване недопустими за финансиране са „дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници". Съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване, по настоящата процедура са допустими само разходите за придобиване на активи (дълготрайни материални и/или нематериални активи), които са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Ако такъв разход е допустим само при определени условия или като част от по-широка инвестиция за въвеждане на зелена технология, моля да посочите какви са тези условия.<br>Благодаря предварително за съдействието. | |
| 80. | 27.08.2026 г. | В продължение на Въпрос 16 / 14.08.2026 г. , от отговора не става ясно :<br>1. Къде е записано че ДМА / машини , апаратура …/ не могат да се монтират в преместваем обект / контейнер , находящ се в собствен промишлен терен на Бенефициера?<br>2. Отделно : Самият Контейнерът е ДМА и след като в него ще се извършва производствена дейност с новопридобитите активи по проекта , той се завежда като производствено оборудване и се амортизира като такъв.... ако не е фундиран / трайно закрепен за терена.<br><br>Моля за по-ясен отговор и категоричен на Въпрос 16 / 14.08.2026 г. | 1. Съгласно информацията, съдържаща се в запитването по Въпрос № 16, т. 2 инвестицията се отнася до: „доставката на контейнер - работилница, която ще бъде оборудвана със специализирана техника". От друга страна, настоящият Въпрос № 80, т. 1 се отнася до „ДМА / машини , апаратура …/", които „да се монтират в преместваем обект / контейнер". В тази връзка и в продължение на отговора на Въпрос № 16, т. 2, уточняваме, че по процедурата са допустими разходите за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи (ДМА), необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на един или повече от допустимите кръгови модели, посочени в Направления от 1) до 4) в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. По процедурата не е налице ограничение за монтиране на доставените ДМА в преместваем обект – „контейнер", находящ се в собствен промишлен терен на Бенефициера, както посочвате при спазване на всички останали изисквания по процедурата, вкл. ангажимента на бенефициента за осигуряване на достъп до активите, придобити със средства по процедурата, както е посочено в чл. 77 от Условията за изпълнение. В допълнение, монтирането/разполагането на допустими по процедурата машини, съоръжения и оборудване в преместваем обект не освобождава бенефициента от задълженията му, свързани с осигуряване на достъп до мястото, където се осъществява проекта, използване на активите по предназначение и спазване на изискванията за дълготрайност на инвестицията.<br>2. В продължение на отговора на Въпрос № 16, т. 2, и доколкото според запитването посоченият „контейнер", представляващ ДМА, ще изпълнява функциите на помещение, в което „ще се извършва производствена дейност с новопридобитите активи по проекта", уточняваме, че по процедурата не са допустими разходите за активи с посоченото предназначение. Тъй като настоящото разяснение се основава само на информацията, съдържаща се в |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | | запитванията, обръщаме внимание, че окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите по проектите, ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение. |
| 81. | 27.08.2026 г. | Прил19 Въпрос №1 — начален момент на срока за изпълнение и дата на сключване при подписване с КЕП<br>В т. 18 от Условията за кандидатстване е посочено, че продължителността на изпълнение на проекта не следва да надвишава 12 месеца, считано от датата на влизане в сила на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.<br>Същевременно в чл. 1, ал. 5 от образеца на Административен договор (Приложение 19) е предвидено, че срокът/периодът за изпълнение на проекта е съгласно посоченото в раздел „Основни данни" от Приложение I към договора, считано от датата на сключване на договора, но не повече от максималния срок, предвиден в т. 18 от Условията за кандидатстване.<br>В края на образеца на Административен договор са предвидени отделни полета за подпис и дата за Ръководителя на Управляващия орган и за бенефициента. При подписване на договора с квалифицирани електронни подписи е възможно подписите на страните да бъдат положени на различни дати.<br>Моля да разясните:<br>1. Коя дата следва да се счита за начален момент на срока за изпълнение на проекта — датата на сключване на административния договор или датата на влизането му в сила?<br>2. При подписване на административния договор с КЕП от страните на различни дати коя дата се счита за дата на сключване на договора — датата на подписване от бенефициента, датата на подписване от Ръководителя на Управляващия орган или датата на полагане на последния необходим КЕП?<br>3. Ако датата на сключване се определя според последния положен КЕП, моля да потвърдите, че именно тази дата следва да бъде използвана при | */Въпрос № 1/* 1. – 4. Датата на сключване на административните договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедурата се счита за дата на влизането им в сила. За начален момент на срока на изпълнение на проекта се счита датата на влизане в сила на административните договори, която съвпада с датата на сключването им. Всички административен договор по процедурата се подписва от страните посредством Квалифициран електронен подпис (КЕП), като за дата на сключване на договора се счита датата на полагане на последния КЕП от съответната страна по договора. От тази дата започва да тече и срокът за изпълнение на договора. Същата „следва да бъде използвана при изчисляване на всички срокове по договора, които започват да текат от датата на неговото сключване" съгласно запитването Ви по т. 3.<br><br>*/Въпрос № 2/* 1. и 2. Условията за временно спиране изпълнението на сключените административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са уредени в т. Х. „Спиране, извънредни обстоятелства и краен срок на Административния договор" от Условията за изпълнение по процедурата. Както е посочено в чл. 51 от Условията за изпълнение: „Срокът на изпълнение на проекта се удължава с толкова време, колкото е изгубено при временното спиране на изпълнението, без да се засяга възможността за внасяне на изменения в Административния договор, необходими за адаптиране на проекта спрямо новите Условия за изпълнение".<br>В случаите на инициирано от страна на бенефициента и прието от Управляващия орган временно спиране на изпълнението на проекта по реда на Условията за изпълнение периодът, през който изпълнението е било спряно, не се отчита като период на изпълнение на проекта. Максималната продължителност на изпълнение остава до 12 месеца (максималният срок, |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | изчисляване на всички срокове по договора, които започват да текат от датата на неговото сключване.<br>4. Ако датата на сключване и датата на влизане в сила могат да бъдат различни, моля да посочите коя дата е водеща при определяне на началния и крайния срок за изпълнение на проекта.<br><br>Прил19 Въпрос №2 — максимален срок за изпълнение при временно спиране на проекта<br>В т. 18 от Условията за кандидатстване е посочено, че продължителността на изпълнение на проекта не следва да надвишава 12 месеца. Същото ограничение е възпроизведено и в чл. 1, ал. 5 от образеца на Административен договор (Приложение 19).<br>Съгласно чл. 42 от Условията за изпълнение бенефициентът може да поиска удължаване на срока за изпълнение на проекта, при условие че срокът не надхвърля максимално допустимия срок, указан в Условията за кандидатстване.<br>Същевременно чл. 51 от Условията за изпълнение предвижда, че срокът за изпълнение на проекта се удължава с толкова време, колкото е изгубено при временното спиране на изпълнението.<br>Предвид че максимално допустимият срок по процедурата е 12 месеца, не е еднозначно как се прилага чл. 51 в случаите, когато проектът първоначално е договорен със срок от 12 месеца и по време на изпълнението му е налице временно спиране.<br>Моля да разясните:<br>1. Допустимо ли е при временно спиране на изпълнението по реда на Условията за изпълнение крайният срок на проекта да бъде удължен по силата на чл. 51 с времето, изгубено при спирането, независимо че по този начин общият период от началната до крайната дата на проекта ще надхвърли максималния срок от 12 месеца по т. 18 от Условията за кандидатстване? | посочен в т. 18 от Условията за кандидатстване по процедурата), а календарната крайна дата може да бъде изместена с периода на временното спиране. Бенефициентът не може едностранно да приеме, че проектът е спрян или сам да преизчисли крайната дата за приключване на изпълнението на договора.<br>За изместването на крайната дата с периода на временното спиране не се изисква сключване на допълнително споразумение, когато това следва пряко от чл. 51 от Условията за изпълнение. Когато, обаче, вследствие на спирането се налагат и други изменения на АДПБФП или приложенията към него, те се извършват по приложимия ред за изменение на договорите. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 2. Удължаването на срока по чл. 51 настъпва ли по силата на същата разпоредба с времето, изгубено при временното спиране, или е необходимо изменение на Административния договор по реда на чл. 42 от Условията за изпълнение и сключване на допълнително споразумение, с което да бъде определена новата крайна дата за изпълнение на проекта? | |
| 82. | 28.08.2026 г. | Здравейте,<br>към датата на обявяване на процедурата фирмата е регистрирана на територията на селска община и проекта ще се изпълнява на същата територия.<br>Към дата 25.08.2026г. фирмата смени седалището си на територията на гр. София, но проекта ще се изпълнява на територията на селска община. Допустим кандидат ли сме по процедурата? | Съгласно т. 11.2, подт. 2.1) от Условията за кандидатстване, подкрепа по процедурата не могат да получат кандидати, които са микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия със седалище или клон със седалище на територията на селски район и са заявили за подпомагане дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Списък на общините в обхвата на селските райони на Република България е представен в Приложение 14 към Условията за кандидатстване). Обстоятелството относно това дали седалището на предприятието е на територията на селски район (съгласно Списъка на общините в обхвата на селските райони - Приложение 14) се проверява към датата на подаване на проектното предложение, в процеса на оценката на проекта, както и към датата на сключване на административния договор (при одобрение на проектното предложение). В случай че в процеса на оценка се установи, че посоченото изискване не е спазено, проектното предложение ще бъде отхвърлено поради несъответствие с изискването на Критерий № 7 от критериите за оценка на допустимостта на проекта (съгласно Приложение 6 към Условията за кандидатстване). В случай че по отношение на одобрен кандидат, преди сключване на административен договор се установи, че изискването не е спазено, ще бъде издадено Решение за отказ от предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на съответния кандидат. |
| 83. | 28.08.2026 г. | Относно: Уточняващ въпрос по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП" – допустимост на инвестиция в кофражна система за многократна употреба (сектор „Строителство"), във връзка с разяснение № 10<br>Уважаеми дами и господа, | Както е посочено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване „отпадък” е „всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи”. В тази връзка „отпадъкът от еднократни кофражни материали, генериран при всяка отделна кофражна операция в рамките на строителния процес”, посочен |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Във връзка с публикувано разяснение № 10 от 24.08.2026 г. по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП" молим за допълнително и по-конкретно становище по повдигнатия въпрос.<br>Във връзка с горното молим УО да вземе предвид следното и да предостави конкретно становище по поставените по-долу въпроси:<br>Съгласно буквалния текст на т. 13.1, Направление 1 от Условията за кандидатстване, допустимият кръгов модел е „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга". Разпоредбата визира отпадъци, генерирани в самия процес на предоставяне на услугата, а не единствено отпадъци, физически вложени в крайния изграден обект. Молим за потвърждение, че отпадъкът от еднократни кофражни материали, генериран при всяка отделна кофражна операция в рамките на строителния процес, представлява отпадък „при предоставянето на услугата" по смисъла на цитираната разпоредба, доколкото попада в определението за „отпадък" по Приложение № 10, т. 145 – вещество или предмет, от което притежателят се освобождава.<br>Разяснение № 10 приема, че самò по себе си удължаването на амортизационния цикъл на актива не е технологично предотвратяване на отпадъци. Молим за уточнение: ако кандидатът представи надеждна изходна база и проследима методология – например количество отпадъчен кофражен материал (в кг), генериран на 1 м² изпълнена кофражна повърхност/1 м³ вложен бетон при използване на конвенционален еднократен кофраж, съпоставено с реално постигнатото намаление на това количество при използване на кофражна система за многократна употреба, изчислено на база документиран брой цикли на реупотреба на едни и същи елементи – и по този начин докаже действително намаление на количеството образувани отпадъци на единица предоставена строителна услуга преди и след инвестицията, би ли се считало това за достатъчно доказателство за прилагане на кръговия модел по Направление 1, независимо от факта, че самият актив (кофражната система) има по-дълъг експлоатационен/амортизационен живот от материалите, които замества? | във въпроса Ви, ще се счита за „отпадък” по смисъла на цитираното определение.<br>Описаната в запитването Ви „проследима методология” би могла да се счита за „доказателство за прилагане на кръговия модел по Направление 1” – „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга”, посочен в т. 13.1 от Условията за кандидатстване, при спазване на всички останали изисквания по процедурата. За да се счита за изпълнен приложимия кръгов модел е необходимо кандидатът да представи информация във Формуляра за кандидатстване и впоследствие да докаже чрез проследими данни, че е налице намаляване на реалното количество образувани отпадъци на единица продукт/услуга преди и след извършването на инвестицията. Поради това, както е посочено и в отговора на Въпрос № 10, кандидатът следва внимателно да прецени дали разполага с достатъчно надеждна изходна база и система за проследяване, позволяващи резултатът да бъде доказан за единица продукт/услуга.<br>Намаленото „потребление на дървесина/кофражни материали на единица предоставена строителна услуга”, което съгласно информацията, представена във въпроса Ви, ще се постигне чрез замяната на „еднократните кофражни системи” с „кофражна система за многократна употреба” не може да се отнесе към кръговия модел: „намаляване на използваните суровини (включително пластмаса) за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга (количеството суровини, влагани за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга)”. Удължаването на амортизационния цикъл на актива само по себе си не представлява „зелена технология”, а е необходимо реално измеримо спестяване на отпадъци на единица услуга/продукт. За този, както и за всички останали кръгови модели от Направление 2) съгласно в т. 13.1 от Условията за кандидатстване, приложимо е следното определение за „суровини”: „всички материали, които се влагат за производството/предоставянето на даден краен продукт/услуга на предприятието-кандидат, с изключение на |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Молим за становище дали същият доказан количествен ефект (намалено потребление на дървесина/кофражни материали на единица предоставена строителна услуга) би могъл алтернативно или кумулативно да се отчете и по Направление 2 „Оптимизиране използването на суровини", подточка „намаляване на използваните суровини… за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга", доколкото дървесният материал за кофраж представлява суровина, потребявана в процеса на предоставяне на строителната услуга.<br><br>Молим да се потвърди, че обстоятелството, че кофражната система не се влага физически в крайния строителен обект, а служи многократно като средство за изпълнение на строително-монтажни дейности, не изключва по принцип отчитането на постигнатия ресурсен ефект по т. 13.1, доколкото последният по буквата на разпоредбата се измерва спрямо процеса на предоставяне на услугата, а не спрямо материалния състав на завършения обект.<br><br>Предвид изложеното, молим за конкретно становище дали при представяне на надеждна изходна база и система за проследяване, доказваща реално намаление на количеството образувани отпадъци и/или вложени суровини на единица предоставена строителна услуга, инвестицията в кофражна система за многократна употреба би могла да се приеме за допустима инвестиция в зелена технология за прилагане на кръгов модел по т. 13.1 от Условията за кандидатстване.<br><br>Благодарим предварително за отговора. | материалите за осигуряване на експлоатацията /техническата изправност /поддръжката на машини, съоръжения, оборудване за производство/предоставяне на продукти/услуги”. Предвид посоченото: „дървесината/кофражните материали“, чието потребление ще се намали в резултат на замяната на „еднократните кофражни системи” с „кофражна система за многократна употреба” и предвид че „кофражната система не се влага физически в крайния строителен обект” (както посочвате), същите не представляват суровини по смисъла на посоченото определение във връзка с цитирания кръгов модел.<br><br>Във връзка с искането Ви за предоставяне на „конкретно становище”, обръщаме внимание, че на основание разпоредбата на чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), разясненията, предоставяни от страна на Управляващия орган на ПКИП не могат да съдържат становище относно качеството на проектните предложения. В допълнение, окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите може да бъде взето само от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация относно кандидата и проектното предложение. |
| 84. | 28.08.2026 г. | Уважаеми дами и господа,<br>Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, моля за разяснение относно следния казус:<br>Предприятието–кандидат е регистрирано със седалище и адрес на управление в гр. Велико Търново (Северен централен район). Предвидената за изпълнение дейност по проекта, включително местонахождението на | По процедурата не е налице изискване мястото на изпълнение на проекта (съгласно определението за „място на изпълнение на проекта”, представено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване) да съвпада със „седалището/адреса на управление” на предприятието-кандидат. Не са налице и „специфични ограничения или допълнителни изисквания при изпълнение на проекта в селски район, когато предприятието е регистрирано в град”. Ограничението, посочено в т. 11.2, подт. 2.1) от Условията за кандидатстване, съгласно което „подкрепа по процедурата не могат да получат кандидати, които са микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | инвестицията (машини/оборудване), ще бъде реализирана в обект, разположен в селски район, който попада в същия NUTS 2 регион.<br>Моля да потвърдите допустимо ли е кандидатстването, когато седалището на предприятието е в гр. Велико Търново, а мястото на изпълнение на проекта е в друг населено място в рамките на Северен централен район, което е определено като селски район.<br>Допълнително моля да уточните:<br>1. Необходимо ли е мястото на изпълнение да съвпада със седалището/адреса на управление?<br>2. Има ли специфични ограничения или допълнителни изисквания при изпълнение на проекта в селски район, когато предприятието е регистрирано в град?<br>Благодаря предварително за съдействието! | Закона за малките и средните предприятия със седалище или клон със седалище на територията на селски район и са заявили за подпомагане дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14 към Условията за кандидатстване), е приложимо само за кандидатите, които са микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП и се отнася само за случаите, когато кумулативно са спазени и двете изисквания (за седалище и за място на изпълнение).<br>Относно мястото на изпълнение на проекта, обръщаме внимание, че съгласно т. 10 от Условията за кандидатстване: „Проектните предложения следва да се изпълняват САМО В ЕДИН от горепосочените три категории региони – регион в преход (ЮЗР) или по-слабо развити северни региони, или по-слабо развити южни региони. В случай че кандидатът е посочил места на изпълнение на проекта в повече от един от посочените три категории региони, проектното предложение се отхвърля".<br>В допълнение моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 82. |
| 85. | 28.08.2026 г. | Уважаеми Госпожи и Господа,<br>Във връзка с процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП" моля за разяснение относно определянето на кода на проекта по КИД-2025, когато в рамките на едно проектно предложение се предвижда въвеждането на повече от една зелена технология, като същите се отнасят до различни икономически дейности на кандидата.<br>В конкретния случай част от инвестицията ще бъде реализирана в рамките на съществуваща икономическа дейност на кандидата, а друга част от инвестицията ще бъде свързана с изцяло нов за кандидата код на икономическа дейност по КИД-2025, в рамките на който след изпълнението на проекта предприятието ще започне производство на нов продукт.<br>Приемаме, че както съществуващата, така и новата икономическа дейност отговарят на приложимите изисквания за допустимост по процедурата.<br>В тази връзка моля да разясните: | 1., 2. и 3. Съгласно т. 11.1, подт. 5) от Условията за кандидатстване, за да са допустими по процедурата кандидатите трябва да отговарят на следния критерий:<br>„Да са заявили подкрепа за код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12), който се отнася до:<br>- основната ***или*** допълнителната икономическа дейност на кандидата съгласно КИД-2025 на НСИ, която формира минимум 20 % от нетните приходи от продажби на кандидата въз основа на данни за 2025 г.<br>***или***<br>- нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 1. Допустимо ли е в рамките на едно проектно предложение да бъдат включени инвестиции за въвеждане на зелени технологии, които се отнасят едновременно до съществуваща икономическа дейност на кандидата и до нов за кандидата код на икономическа дейност по КИД-2025?<br>2. Ако това е допустимо, какъв код следва да бъде посочен в раздел „Е-декларации", поле „Информация за код на проекта по КИД-2025" от Формуляра за кандидатстване, когато проектът включва инвестиции, свързани с повече от една допустима икономическа дейност, а полето предполага посочването на един четиризначен код?<br>3. Следва ли в този случай като „Код на проекта по КИД-2025" да бъде посочен:<br>- кодът на съществуващата икономическа дейност на кандидата;<br>- новият за кандидата код на икономическа дейност;<br>- кодът на дейността, към която се отнася преобладаващата част от допустимите разходи по проекта;<br>- или следва да бъде приложен друг подход?<br>4. В случай че във Формуляра за кандидатстване може да бъде посочен само един код по КИД-2025, допустими ли остават разходите за активи, които са свързани с другата допустима икономическа дейност, при условие че връзката им с въвежданата зелена технология и приложимия кръгов модел е подробно обоснована в проектното предложение?<br>Моля за разяснение, тъй като Условията за кандидатстване допускат чрез инвестицията да бъдат прилагани един или повече кръгови модели, но не откриваме изрично указание относно начина на определяне на кода на проекта по КИД-2025 в случаите, когато отделните инвестиции в рамките на едно проектно предложение се отнасят до различни икономически дейности, включително до нов за кандидата код.<br>С уважение, | осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата".<br>От посоченото следва, че кандидатите по настоящата процедура е допустимо да заявят подкрепа само за един код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 г., при спазване на горепосоченото, както и на всички останали изисквания по процедурата.<br>4. По процедурата са допустими само разходите за активи (дълготрайни материални и/или нематериални активи), свързани с дейността, за която кандидатът е заявил подкрепа в рамките на проектното предложение, при спазване на изискването съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване, а именно активите да са необходими за въвеждането на зелена/и технология/и за прилагане на един или повече от допустимите кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условията. |
| 86. | 28.08.2026 г. | Предприятие търгува със зърнени продукти и фуражи, част от които постъпват насипно и се дозират, претеглят и пакетират за последваща | Въз основа на посоченото в запитването Ви, че чрез „интегрираната технология" ще се постигне „измеримо намаляване на …/отпадъци и на |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | реализация. Планира се интегрирана технология за контролирано подаване, прецизно дозиране/претегляне, пакетиране, затваряне, етикетиране, локална аспирация в точките на прахообразуване и проследяване на материалните потоци. Чрез нея ще се постигне измеримо намаляване на технологичните загуби/отпадъци и на използвания опаковъчен материал на единица пакетиран продукт. Може ли при търговска дейност това да се счита за прилагане на допустим кръгов модел по т.13.1 – намаляване на образуваните отпадъци и/или ограничаване използването на опаковки? При положителен отговор, може ли взаимосвързаното оборудване да се обоснове като интегрирана зелена технология, ако е доказана непосредствената му причинно-следствена връзка с тези резултати? | използвания опаковъчен материал на единица пакетиран продукти", то би могло да се счита, че инвестицията осигурява въвеждането на кръговия модел: „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга" и/или модела „елиминиране или намаляване използването на опаковки (вкл. от пластмаса) или заместване на опаковките (вкл. от пластмаса) с по-екологични варианти (биоразградими, компостируеми, рециклируеми , за многократна употреба или друг вид „зелени" опаковки)", посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. В допълнение, обръщаме внимание, че по процедурата не са допустими дейностите и съответно разходите, свързани с „намаляване на технологичните загуби" на предприятието-кандидат.<br>Във връзка със запитването, следва да имате предвид, че отговорност на кандидата е да обоснове как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта осигурява въвеждането на един или повече от кръговите модели в направленията по подт. 1) до подт. 4), посочени в т. 13.1 от Условията. В същия раздел от Условията за кандидатстване (т. 13.1) е посочено и следното: „Допустимо е обосновката да бъде представена и по отношение на група от взаимосвързани дълготрайни материални и/или дълготрайни нематериални активи (ДМА и/или ДНА), предвидени за придобиване по проекта или по отношение на инвестицията в нейната цялост (т.е. инвестицията, включваща всички предвидени за придобиване ДМА и/или ДНА). Липсата на достатъчно обоснована информация, която да дава увереност за спазване на посоченото изискване, ще бъде основание за премахване на разходите за съответния/те актив/и от бюджета на проекта". Следва да се има предвид, че в случай на група от взаимосвързани активи, при които само един от тях осигурява постигането на кръговия модел/допринася за реализирането му, а останалите са включени с единствената обосновка, че са функционално свързани с него, същите няма да се считат за допустими.<br>Съответно в края на изпълнението на проекта бенефициентът е длъжен да удостовери постигането на съответния кръгов модел посредством доказателствата, посочени в Приложение 8 към Условията за кандидатстване. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | | Предвид посоченото, окончателно решение относно допустимостта на „интегрираната технология" може да бъде предоставено само от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение. |
| 87. | 28.08.2026 г. | Във връзка с критерий I.1 за интегриране на зелени технологии в етапите от жизнения цикъл, предприятие, търгуващо със зърнени продукти и фуражи, планира зелена технология за намаляване на технологичните загуби/отпадъци при дозиране и пакетиране и намаляване на използвания опаковъчен материал чрез оптимизирано опаковъчно решение. Може ли промяната/оптимизирането на начина на пакетиране и опаковъчното решение да се отнесе към етап „Проектиране/дизайн", когато предприятието не произвежда самия продукт, а го пакетира и реализира? Към кой етап следва да се отнесе технологията за подаване, дозиране, претегляне, пакетиране и проследяване на материалния поток? Ако технологията едновременно оптимизира опаковъчното решение и процеса по пакетиране/реализация, могат ли да бъдат отчетени повече от един етап по критерий I.1? | Въз основа на информацията, представена в запитването „промяната/оптимизирането на начина на пакетиране и опаковъчното решение", както и „технологията за подаване, дозиране, претегляне, пакетиране и проследяване на материалния поток" се отнася до етапа на „производство/предоставяне на продуктите/услугите", включен в Критерий I.1 „Степен на интегриране на въвежданите зелени технологии в етапите от жизнения цикъл на продуктите/услугите" съгласно Приложение 6 към Условията за кандидатстване. Съгласно бележка под линия 4 от посоченото Приложение 6: „Етапът на проектиране/дизайн на продуктите/услугите е началния етап, обхващащ дейностите преди същинското производство/предоставяне на продуктите/услугите".<br>Тъй като горното разяснение се основава само на информацията, представена в запитването, уточняваме, че окончателно решение относно оценката на проекта ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.<br>В допълнение, моля запознайте се разяснението на Въпрос № 27. |
| 88. | 30.08.2026 г. | Относно допустимост на инвестиция в линия за производство на пелети по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП"<br>Уважаеми дами и господа,<br>Моля за становище относно допустимостта на следната инвестиция по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП".<br>Дружеството е микро предприятие, регистрирано в гр. Пазарджик, което през 2025 г. осъществява дейност изцяло по КИД 16.24 „Производство на опаковки от дървен материал"- палети евро стандарт, дървени скари и бокс палети. 100% от реализираните приходи за 2025 г. са от тази дейност.<br>В резултат от производствения процес по разбичване на обла дървесина се генерира отпадъчен дървен материал и трици. Предприятието планира да | Посоченото в запитването Ви би се считало за допустимо в рамките на кръговия модел: „подготовка за повторна употреба и/или рециклиране, и/или други дейности за преработка на отпадъци и последващото им влагане като суровина в производствени процеси/процеси по предоставяне на услуги", посочен в т. 13.1 от Условията за кандидатстване, при спазване на всички останали изисквания за допустимост на кандидатите, дейностите и разходите по процедурата. Производството на пелети от дървесни отпадъци, получени от индустриалната преработка на дървесина (което е част от код C16.26) е допустимо за подкрепа по процедурата, както е посочено в т. 11.2, подт. 2.3) от Условията за кандидатстване. При хипотезата, описана в запитването Ви е допустимо предприятието да заяви подкрепа за нов кода на икономическа дейност (посоченият във въпроса код 16.26 съгласно КИД-2025), в рамките |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | оползотворява този отпадък чрез инвестиция в линия за производство на пелети от него, класифицирана по КИД 16.26.<br>В тази връзка моля да ни бъде разяснено дали закупуването и внедряването на линия за производство на пелети с цел оползотворяване на собствените производствени отпадъци е допустима инвестиция за кандидатстване по процедура BG16RFPR001-2.003?<br>Допустимо ли е да се представи оферта от фирма регистрирана в държава от ЕС? | на който кандидатът ще произвежда пелети от посочените дървесни отпадъци, образувани от собствената му дейност.<br>Относно офертата за всеки предвиден за закупуване актив (ДМА и/или ДНА), с предложена цена, посочена в т. 24, буква е) от Условията за кандидатстваме, уточняваме, че офертата/ите могат да бъдат издадени от фирма регистрирана в държава от ЕС. Приложените оферти за предвидените за придобиване активи в раздел „Прикачени документи" от Формуляра за кандидатстване трябва да съдържат задължителните реквизити, посочени в т. 24, буква е) от Условията за кандидатстване.<br>В допълнение, моля запознайте се с разясненията на Въпроси № 33, т. 2.1., 2.2. и 2.3 и Въпрос № 39. |
| 89. | 30.08.2026 г. | Фирмата ни е малко предприятие, регистрирано в селска община, като през 2025 г. над 60% от приходите са му по КИД 16.11 Разкрояване и рендосване на дървен материал.<br>В тази връзка моля да ни бъде разяснено дали закупуването и внедряването на линия за производство на пелети с цел оползотворяване на собствените производствени отпадъци е допустима инвестиция за кандидатстване по процедура BG16RFPR001-2.003? | Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 33, т. 2.1., 2.2. и 2.3, Въпрос № 39 и Въпрос № 88.<br><br>В допълнение и във връзка с посоченото във въпроса Ви, че предприятието е „малко предприятие, регистрирано в селска община", уточняваме, че ограничението, посочено в т. 11.2, подт. 2.1) от Условията за кандидатстване, съгласно което: „подкрепа по процедурата не могат да получат кандидати, които са микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия със седалище или клон със седалище на територията на селски район и са заявили за подпомагане дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14 към Условията за кандидатстване), е приложимо само за кандидатите, които са микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП. |
| 90. | 30.08.2026 г. | Уважаеми дами и господа,<br>Моля за разяснение по следния казус:<br>ЕТ, регистриран и осъществяващ дейност от 2010 г., е прехвърлил цялото си търговско предприятие по реда на чл. 15 от Търговския закон на новоучредено ЕООД, което е придобило активите, пасивите, правата, задълженията и продължава дейността на ЕТ. | При оценката на допустимостта на кандидат - търговско дружество (ЕООД), което е придобило чрез сделка предприятие на едноличен търговец, Оценителната комисия ще вземе предвид и данните на едноличния търговец при условие, че е прехвърлено цялото предприятие и е налице прекратяване правосубектността на едноличния търговец. Посоченото се отнася и за оценката за съответствие с „изискването за средногодишни нетни приходи от продажби за 2023, 2024 и 2025 г.", както и за оценката на проектното |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Съгласно т. 11.1 от Условията за кандидатстване кандидатът следва да е регистриран не по-късно от 31.12.2023 г.<br>В тази връзка моля да уточните:<br>1. Допустимо ли е ЕООД, регистрирано след 31.12.2023 г., да кандидатства по процедурата като правоприемник на предприятие на ЕТ, осъществяващо дейност от 2010 г.?<br>2. Могат ли за целите на изискването за средногодишни нетни приходи от продажби за 2023, 2024 и 2025 г. да бъдат използвани финансовите данни и индивидуалните ОПР на прехвърленото предприятие на ЕТ?<br>3. Проектното предложение ще бъде за нов за кандидата код на икономическа дейност по КИД-2025, по който предприятието ще произвежда/предлага продукти или услуги от остатъчни суровини/отпадъци, съгласно т. 11.1, подт. 5 от Условията. В този случай има ли допълнително ограничение, произтичащо от обстоятелството, че ЕООД е новоучредено и няма собствени данни за икономическа дейност за 2025 г.? | предложение по критериите от Раздел II „Финансова стабилност на кандидата" от критериите за техническа и финансова оценка на проектите по процедурата съгласно Приложение 6 към Условията за кандидатстване.<br>В допълнение, уточняваме, че за да е допустим кандидат, дружеството съгласно запитването Ви, трябва да отговаря на всички изисквания за допустимост на кандидатите по процедурата, посочени в т. 11.1 на Условията за кандидатстване.<br>Относно заявяването на подкрепа за нов за предприятието код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (както е посочено в т. 3 от въпроса), в рамките на който кандидатът „ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата", както е посочено в т. 11.1 , подт. 5) от Условията за кандидатстване, моля запознайте се и с разясненията на Въпроси № 38 и 39. |
| 91. | 31.08.2026 г. | УК Въпрос №23 — попълване на Приложение 2 при установено нарушение и предприети мерки за надеждност<br>В публикуваните разяснения по Въпрос №55, във връзка с УК Въпрос 5, Управляващият орган посочва, че позоваването на предприети мерки за надеждност подлежи на доказване и преценка при проверките преди сключване на административния договор. В същото разяснение е посочено:<br>„Приложение 2, при наличие на установени нарушения, след които не са предприети мерки за надеждност, не следва да бъде попълвано."<br>Същевременно съгласно критерий 3 за административно съответствие от Приложение 6 Декларацията при кандидатстване — Приложение 2, следва да бъде попълнена и прикачена в ИСУН и/или съответните обстоятелства да бъдат декларирани в раздел „Е-Декларации" от Формуляра за кандидатстване. В Приложение 2 по отношение на нарушенията по т. 11.2, б. „ж" е предвидено деклариране, че такова нарушение не е установено. | */Въпрос № 23/*<br>1. Както е посочено в публикуваното разяснение на Въпрос № 55, т. 5 при наличие на установени нарушения, след които не са предприети мерки за надеждност, Декларацията при кандидатстване (Приложение 2 към Условията за кандидатстване) не следва да бъде попълвана. От това следва, че „кандидатът не може да декларира липса на съответното основание и при неизтекъл срок и липса на предприети мерки" и съответно „не може да преодолее основанието за недопустимост". В този случай кандидатът не покрива изискванията за допустимост на кандидатите по процедурата.<br>2. При описаната в запитването Ви по т. 2 хипотеза, Декларацията при кандидатстване следва да бъде попълнена при спазване на утвърдения по процедурата образец съгласно Приложение 2 към Условията за кандидатстване (в раздел „Е-декларации" или съответно прикачена в раздел „Прикачени документи" от Формуляра за кандидатстване). |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Предвид даденото разяснение моля да уточните:<br>1. Следва ли посоченото в разяснението, че при установено нарушение без предприети мерки за надеждност Приложение 2 „не следва да бъде попълвано", да се разбира в смисъл, че кандидатът не може да декларира липса на съответното основание и при неизтекъл срок и липса на предприети мерки не може да преодолее основанието за недопустимост?<br>2. Когато е налице установено нарушение, приложимият срок не е изтекъл, но кандидатът е предприел мерки за надеждност, чиято достатъчност ще бъде преценена от УО едва при проверката преди сключване на административния договор, как следва да бъде попълнено Приложение 2, съответно относимата Е-декларация на етап кандидатстване, така че кандидатът да не декларира невярно, че нарушение не е установено?<br>3. В тази хипотеза следва ли кандидатът още на етап кандидатстване да посочи наличието на установеното нарушение и предприетите мерки за надеждност чрез отделно пояснение или друг документ в ИСУН, или доказателствата за мерките се представят единствено при проверката преди сключване на административния договор?<br><br>УК Въпрос №24 — допустимост и финансови данни при преобразуване чрез промяна на правната форма<br>Съгласно т. 11.1 от Условията за кандидатстване кандидатът следва да е регистриран не по-късно от 31.12.2023 г., а за проверката на финансовите критерии се използват индивидуалните данни на предприятието-кандидат за 2023 г., 2024 г. и 2025 г. Същите изисквания са възпроизведени и в критерии 2 и 4 за допустимост на кандидата от Приложение 6.<br>Налице е следният казус:<br>Търговско дружество, регистрирано като ООД преди 31.12.2023 г., е преобразувано през 2024 г. чрез промяна на правната форма от ООД в АД. В резултат на преобразуването преобразуващото се ООД е заличено от | 3. По процедурата не е предвидено и не се изисква кандидатите да посочват „наличието на установеното нарушение и предприетите мерки за надеждност чрез отделно пояснение или друг документ в ИСУН" на етап кандидатстване. В съответствие с т. 26.1. от Условията за кандидатстване „доказателствата за мерките се представят единствено при проверката преди сключване на административния договор", както посочвате.<br><br>*/Въпрос № 24/*<br>1. При описаната във въпроса хипотеза отговорът и на двата въпроса по т. 1 е положителен.<br>2. Отговорът е положителен.<br>3. Отговорът е положителен.<br>В допълнение, с настоящия отговор се прецизира отговора на Въпрос № 40, доколкото ако е налице преобразуване чрез вливане, и данните на преобразуващото се дружество се вземат предвид при оценката на приемащото дружество-кандидат.<br>4. Доколкото за проверките по процедурата се използват и данни, отчетени пред НСИ/Мониторстат под стария ЕИК на преобразуващото се дружество, то тези данни ще бъдат служебно достъпени от УО, като част от историята на правоприемника-кандидат.<br>5. И в случаите на преобразуване на търговски предприятия, правилата за определяне на категорията на предприятията по Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) запазват действието си. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Търговския регистър, а новоучреденото АД е вписано с нов ЕИК като негов правоприемник.<br>Съгласно чл. 264, ал. 1 от Търговския закон при промяна на правната форма новоучреденото дружество става правоприемник на преобразуващото се дружество, което се прекратява без ликвидация. Съгласно чл. 264з, ал. 2 ТЗ с вписването на промяната преобразуващото се дружество се прекратява, възниква новоучреденото дружество и правата и задълженията на преобразуващото се дружество преминават изцяло върху него.<br>В публикуваното разяснение по Въпрос №40 УО разглежда различна хипотеза — вливане на едно предприятие в друго вече съществуващо предприятие — и посочва, че за 2023–2025 г. се използват данните на предприятието, което е кандидат. При преобразуване чрез промяна на правната форма обаче кандидатът-правоприемник е възникнал с нов ЕИК след 31.12.2023 г., а предходната му дейност е осъществявана от преобразуващото се дружество, чиито права и задължения са преминали изцяло върху него.<br>Предвид това моля да разясните:<br>1. Допустимо ли е новоучреденото АД да бъде кандидат по процедурата, при положение че самото АД и новият му ЕИК са вписани след 31.12.2023 г., но преобразуващото се ООД, на което то е универсален правоприемник, е регистрирано преди 31.12.2023 г.? За целите на изискването по т. 11.1, подт. 2 следва ли да се отчете първоначалната регистрация на преобразуващото се дружество?<br>2. За целите на изискването за средногодишни нетни приходи от продажби за 2023 г., 2024 г. и 2025 г., както и при изчисляването на показателите за техническа и финансова оценка за същите години, следва ли данните от финансовите отчети на преобразуващото се ООД за периодите преди преобразуването да се приемат като исторически данни на кандидата-правоприемник?<br>3. По-конкретно, следва ли при тази хипотеза данните на преобразуващото се ООД да се разглеждат като данни на същото предприятие в предходната | |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | му правна форма, а не като данни на друго предприятие по смисъла на даденото разяснение по Въпрос №40?<br>4. Ако за проверките по процедурата следва да бъдат използвани и данни, отчетени пред НСИ/Мониторстат под стария ЕИК на преобразуващото се ООД, ще бъдат ли те проследени служебно от УО като част от историята на кандидата-правоприемник, или кандидатът следва да представи допълнителни документи за доказване на преобразуването и съответните финансови данни?<br>5. При определяне на категорията на предприятието по ЗМСП и при прилагане на правилото за две последователни финансови години следва ли по същия начин да се отчита непрекъснатостта между преобразуващото се ООД и новоучреденото АД? | |
| 92. | 31.08.2026 г. | Здравейте!<br>В допълнение към въпрос № 36 изпращаме следните уточнения:<br>1. Основната икономическа дейност на предприятието съгласно КИД-2025 въз основа на данни за 2025 г. се отнася до „строителство на жилищни и нежилищни сгради” - с КИД 41.00<br>2. Новата машина ще се използва за производство на заготовките, които предприятието влага в изгражданите строителни обекти.<br>3. С въвеждането си в дейността на дружеството машината осигурява въвеждането на зелена технология за прилагане на поне два от допустимите кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване - те ще бъдат подробно описани в проектното предложение.<br>Въз основа на предоставената допълнителна информация молим за еднозначен отговор на въпроса:<br>Тази инвестиция ще бъде ли счетена за инвестиция в основната дейност на кандидата? | Информацията, съдържаща се в запитването, не е достатъчна за предоставянето на категоричен отговор дали инвестицията ще се счита, за „инвестиция в основната дейност на кандидата”, която е посочено, че „се отнася до строителство на жилищни и нежилищни сгради - с КИД 41.00” въз основа на данни за 2025 г., или се класифицира в друг код съгласно КИД-2025. Посочено е, че „новата машина ще се използва за производство на заготовките, които предприятието влага в изгражданите строителни обекти”, но от въпроса не е видно дали тази дейност е била част от осъществяваната основна икономическа дейност на кандидата (с код 41.00) въз основа на данните за предприятието за 2025 г. Като се има предвид обхвата на Сектор С „Преработваща промишленост”, посочен в КИД-2025 на НСИ (Приложение 12 към Условията за кандидатстване) и спецификата на посоченото във въпроса Ви „производство на заготовки”, отговорност на кандидата е да определи кода (съгласно КИД-2025) на дейността, за която заявява подкрепа по процедурата. В тази връзка в т. 11.1 от Условията за кандидатстване е посочено, че „преди подаване на проектните предложения, на всички кандидати се препоръчва да извършат предварителна проверка за точния четиризначен код на основната или допълнителната икономическа дейност, за която кандидатстват съгласно КИД-2025 въз основа на данни от НСИ за 2025 г., или ако е приложимо – проверка на точния нов за кандидата |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | | четиризначен код на икономическата дейност съгласно КИД-2025, за която заявяват подкрепа". Допълнително в бележка под линия 28 в същия раздел от Условията е посочено, че „При необходимост кандидатите трябва да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологията за определяне на код на основна и допълнителна икономическа дейност по КИД-2025 (Приложение 12)". |
| 93. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №1 — приложим праг за публична покана, приложима версия на Ръководството и йерархия на актовете при противоречие<br>Съгласно чл. 50, ал. 2 от ЗУСЕФСУ, когато размерът на предоставената безвъзмездна финансова помощ е по-голям от 50 на сто от общата сума на одобрения проект, процедура с публична покана се провежда при прогнозна стойност, равна или по-висока от 50 000 лв. без ДДС за строителство и 30 000 лв. без ДДС за доставки или услуги.<br>Чл. 50, ал. 3 от ЗУСЕФСУ не определя самостоятелен стойностен праг за случаите, когато размерът на БФП е равен или по-малък от 50 на сто от общата сума на одобрения проект, а предвижда публична покана да се провежда, ако това е изискване на Управляващия орган към бенефициента. На това основание в чл. 6 от Условията за изпълнение по процедура BG16RFPR001-2.003 е въведено изискване за публична покана при предвидена стойност за доставка/услуга или строителство, равна или по-висока от 273 816,20 лв. (140 000 евро) без ДДС.<br>Същевременно т. 12 „Видове процедури за определяне на изпълнител" от действащото Ръководство за изпълнение, Версия 2 (октомври 2025 г.), посочва праговете 50 000 лв. без ДДС за строителство и 30 000 лв. без ДДС за доставки или услуги независимо от процентното съотношение между БФП и общата стойност на проекта. В т. 8 „План за външно възлагане" от Приложение 7 към Условията за кандидатстване също е посочено, че „без значение от интензитета на помощта" се прилагат праговете по чл. 50, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.<br>В самото Ръководство е посочено, че при противоречие между него и Условията за изпълнение към конкретен АДПБФП предимство имат | 1. По настоящата процедура приложима е разпоредбата на чл. 6 от Условията за изпълнение, съгласно която: „На основание чл. 50, ал. 3 от ЗУСЕФСУ процедура за избор на изпълнител с публична покана по реда на глава IV от ЗУСЕФСУ се провежда и при размер на безвъзмездната помощ по-малък или равен на 50 на сто от общата сума на одобрения проект в случаите, когато предвидената стойност за определяне на изпълнител с предмет доставка/услуга или строителство, в т.ч. съфинансирането от страна на крайния получател без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 273 816,20 лева (140 000 евро) без ДДС.".<br>2. и 3. Към момента за изпълнението на административните договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, приложимо е посоченото във въпроса Ви Ръководство за изпълнение на административни договори по ПКИП (Версия 2, октомври 2025 г.). В случай на актуализирана версия на Ръководството, същата ще бъде своевременно публикувана на интернет страницата на Министерство на иновациите и дигиталната трансформация, в раздела за ПКИП, секция „Ръководства" (https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/).<br>В допълнение, уточняваме, че „ако след сключването на конкретен АДПБФП бъде публикувана нова или актуализирана версия на Ръководството", чрез нея няма „да бъдат въвеждани нови или по-строги изисквания спрямо съдържащите се в АДПБФП и Условията за изпълнение" по настоящата процедура, освен ако посоченото не произтича от промяна в приложимото национално и/или европейско законодателство. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Условията за изпълнение, разпоредбите на АДПБФП/ЗПБФП и приложимата нормативна уредба. Част от йерархията е уредена и в образеца на АДПБФП: чл. 20, ал. 2 препраща към действащото европейско и национално законодателство за неуредените въпроси, а чл. 21 предвижда предимство на Договора пред приложенията и на Приложение II – Условията за изпълнение – пред останалите приложения. Публикуваното разяснение по Въпрос №47, т. 6 определя принципно приложимата редакция на нормативен акт към момента на съответното събитие, но не изяснява времевото действие на Ръководството, което не е нормативен акт.<br>Предвид изложеното, моля да разясните:<br>1. Правилно ли е разбирането, че при размер на БФП, равен или по-малък от 50 на сто от общата сума на одобрения проект, по процедура BG16RFPR001-2.003 се прилага специалното изискване на чл. 6 от Условията за изпълнение – праг 273 816,20 лв. (140 000 евро) без ДДС, а общите прагове 50 000 лв./30 000 лв. от Ръководството и Приложение 7 не се прилагат в тази хипотеза? Ако разбирането не е правилно, моля да посочите конкретното правно основание за различния режим.<br>2. Коя версия на Ръководството за изпълнение ще бъде приложима за административните договори по настоящата процедура – действащата Версия 2 от октомври 2025 г. или нова/актуализирана версия? Ако се предвижда нова версия, моля да посочите кога ще бъде публикувана и от кой момент ще бъде приложима, така че бъдещите бенефициенти предварително да могат да установят правилата за избор на изпълнители, изпълнение и отчитане.<br>3. Ако след сключването на конкретен АДПБФП бъде публикувана нова или актуализирана версия на Ръководството, ще се прилага ли тя към вече сключения договор и може ли чрез нея да бъдат въвеждани нови или по-строги изисквания спрямо съдържащите се в АДПБФП и Условията за изпълнение? Ако приложимостта зависи от определен момент или действие, моля да бъде посочен този момент. | 4. Както е посочено в чл. 21 от административния договор (Приложение 19 към Условията за изпълнение) в случай на противоречие между разпоредбите на Приложенията и тези на Договора, с предимство се прилагат разпоредбите на Договора. В случай на противоречие между разпоредбите на Приложение II (Условията за изпълнение) и тези на другите приложения към АДПБФП, с предимство се прилагат разпоредбите на Приложение II към договора. Уточняваме, че „Ръководство или последващо указание на УО" има подпомагаща и разяснителна функция и няма да „изменя или дерогира правило от конкретния АДПБФП или Условията за изпълнение".<br>В допълнение, следва да имате предвид, че съгласно чл. 26, ал. 8, изречение трето от ЗУСЕФСУ „разясненията се дават по отношение на условията за кандидатстване" и в този смисъл в рамките на настоящата разяснителна сесия не е предвидено да се предоставят разяснения относно настоящата или бъдеща/и версия/и на Ръководството за изпълнение на административни договори по ПКИП. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 4. Моля да посочите точната поредност на прилагане при противоречие между относимите към процедурата източници: приложимото европейско и национално законодателство, конкретния АДПБФП, Условията за изпълнение – Приложение II, останалите приложения към договора и одобрения проект, Условията за кандидатстване, официалните разяснения по процедурата, действащото Ръководство за изпълнение, евентуална последваща негова версия и последващи писмени указания на УО. Моля изрично да бъде уточнено дали Ръководство или последващо указание на УО може да изменя или дерогира правило от конкретния АДПБФП или Условията за изпълнение.<br>Моля разяснението да определи еднозначно приложимия праг и правилото при противоречие и последваща промяна на Ръководството, с оглед избягване на риск от различно тълкуване при изпълнението и последващия контрол. | |
| 94. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №2 — задължителен брой съпоставими пазарни източници при избор на изпълнител без публична покана<br>В чл. 6 от Условията за изпълнение е предвидено, че когато не е приложимо провеждането на публична покана, съответствието на договорената цена с пазарните условия може да бъде обосновано чрез оферти, каталози, официални интернет страници, информация за предходни сходни доставки или услуги, публично достъпни ценови данни, експертна оценка или други обективни и проверими източници.<br>Същевременно т. 15 от Ръководството за изпълнение изисква представяне на поне две съпоставими оферти, каталози, разпечатки от официални интернет страници или комбинация от тях.<br>Моля да уточните дали по процедура BG16RFPR001-2.003 при избор без публична покана е задължително представянето на поне два съпоставими източника от видовете, посочени в т. 15 от Ръководството (оферти, каталози, разпечатки от официални интернет страници или комбинация от тях), или пазарната цена може да бъде обоснована и чрез един или повече от останалите обективни и проверими източници, изрично посочени в чл. 6 | Съгласно чл. 6 от Условията за изпълнение: „Съответствието на договорената цена с пазарните условия може да бъде обосновано чрез оферти, каталози, разпечатки от официални интернет страници на производители или доставчици, информация за предходни сходни доставки или услуги, публично достъпни ценови данни, експертна оценка или други обективни и проверими източници", като не е посочен конкретен брой на един или повече от така изброените документи. Решаващ е не броя на документите, а тяхната относимост за обосноваване на договорената цена на съответния актив или услуга с пазарните условия. В този смисъл посоченото във въпроса Ви е изцяло по преценка на бенефициента с оглед изпълнение на ангажимента му да обоснове съответствието на договорената цена с пазарните условия. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | от Условията за изпълнение, включително информация за предходни сходни доставки/услуги, публично достъпни ценови данни или експертна оценка. | |
| 95. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №3 — размер на финансовата последица при неспазване на правилата за комуникация и видимост<br>В чл. 33 от Условията за изпълнение е посочено, че неспазването на правилата за комуникация и видимост може да доведе до непризнаване на част или на цялата стойност на извършените по проекта разходи.<br>Същевременно чл. 50, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060 предвижда при неизпълнение на задълженията по чл. 47 или чл. 50, пар. 1 и 2 и при липса на корективни действия пропорционални мерки чрез анулиране на до 3% от подкрепата от фондовете за съответната операция. Чл. 70, ал. 1, т. 6 от ЗУСЕФСУ посочва като основание за финансова корекция неизпълнението на мерките за видимост, прозрачност и комуникация. Т. 5 от Приложение №2 към чл. 2, ал. 3 от действащата Наредба за посочване на нередности предвижда показател 3%, който съобразно принципа на пропорционалност може да бъде намален на 1%; с изменението в ДВ, бр. 66 от 21.07.2026 г. е добавен отделен показател 2% само за програмите за европейско териториално сътрудничество.<br>Моля да уточните кое правило ще се прилага по процедура BG16RFPR001-2.003 при нарушение, което се състои единствено в неизпълнение на задълженията за комуникация и видимост по чл. 47 и чл. 50, пар. 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060 – режимът на пропорционална финансова корекция до 3% или предвидената в чл. 33 от Условията за изпълнение възможност за непризнаване на част или на цялата стойност на извършените по проекта разходи? Ако УО приема, че е възможна финансова последица над 3%, моля да посочите конкретното ѝ правно основание и да разграничите този механизъм от финансовата корекция по чл. 70, ал. 1, т. 6 ЗУСЕФСУ и чл. 50, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060. | По настоящата процедура приложима е разпоредбата на чл. 33 от Условията за изпълнение, съгласно която: „неспазването на правилата за комуникация и видимост може да доведе до непризнаване на част или на цялата стойност на извършените по проекта разходи". Съгласно посоченото в Глава II, т. 5 от Ръководството за изпълнение на административни договори по ПКИП (Версия 2, октомври 2025 г.): „При неизпълнение от страна на бенефициента на задължителни мерки за видимост, прозрачност и комуникация, по член 47 и член 50 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 и когато не са предприети корективни действия, Управляващият орган прилага мерки, отчитайки принципа на пропорционалност, като анулира до 3 % от помощта за съответния проект". |
| 96. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №4 — максимален общ размер на авансовите и междинните плащания | В съответствие с чл. 9, ал. 4 от Наредба № Н-5 от 29.12.2022 г., за определяне на правилата за извършване на плащания, за верификация и счетоводно |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Съгласно чл. 4, ал. 3 от образеца на Административен договор по процедурата общият размер на авансовите и междинните плащания не може да превишава 95% от стойността на безвъзмездната финансова помощ.<br>В Ръководството за изпълнение е посочено, че при авансово плащане, обезпечено с банкова гаранция, общият размер на авансовите и междинните плащания не може да надхвърля 95% от БФП; изрично е посочено, че този праг от 95% не се прилага, когато няма извършено авансово плащане или когато авансът е покрит изцяло с допустими разходи, а „за всички останали случаи" общият размер на авансовите и междинните плащания не може да надхвърля 80% от БФП.<br>Моля да уточните какъв е максималният размер на междинните плащания по проект по BG16RFPR001-2.003, когато бенефициентът не е заявил авансово плащане — 80% или 95% от размера на безвъзмездната финансова помощ. | отчитане на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по програмите, и във връзка с чл. 2, ал. 2 и чл. 4, ал. 1 от административния договор (Приложение 19 към Условията за изпълнение), в случаите когато бенефициентът не е заявил авансово плащане, няма ограничение за размера на исканото междинно плащане. |
| 97. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №5 — срок за подаване на искане за изменение преди края на проекта<br>Чл. 41 от Условията за изпълнение предвижда мотивираното искане за изменение да бъде представено един месец преди датата на влизане в сила на исканото изменение, освен при особени обстоятелства, надлежно обосновани от бенефициента и приети от Управляващия орган.<br>В Ръководството за изпълнение допълнително е посочено, че документите трябва да бъдат представени и поне един месец преди изтичане на срока за изпълнение на договора.<br>Моля да уточните дали посоченото в Ръководството изискване представлява самостоятелен задължителен краен срок за проектите по настоящата процедура, който изключва подаването на искане за изменение през последния месец от изпълнението, и дали се прилага и при особени обстоятелства по чл. 41, както и при уведомителните промени по чл. 45 от Условията за изпълнение. | Уточняваме, че ако се касае за цитираните във въпроса Ви особени обстоятелства по чл. 41, както и при уведомителните промени по чл. 45 от Условията за изпълнение, действията за уведомяване следва да бъдат предприети своевременно, вкл. през последния месец от изпълнението на договора. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| 98. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №6 — последици при установено нарушение по избор на изпълнител, преминал предварителен контрол от УО<br>Съгласно чл. 6 от Условията за изпълнение Управляващият орган извършва задължителен последващ контрол за спазване на правилата за избор на изпълнители, а предварителен контрол се осъществява в приложимите случаи, когато бенефициентът е заявил желание за това. При установени от одитиращи и/или контролиращи органи нарушения на приложимия ред за избор на изпълнител УО извършва финансови корекции по реда на приложимото национално и европейско законодателство.<br>В действащото Ръководство за изпълнение на административни договори/заповеди за предоставяне на БФП по ПКИП 2021–2027, Версия 2 (октомври 2025 г.), т. 13.2 е предвиден предварителен контрол по желание на Бенефициента на документацията за откриване, протокола от разглеждане и оценка на офертите и проекта на договор с избрания изпълнител. Същевременно в т. 13.3 от Ръководството е посочено, че УО ще извършва задължителен последващ контрол „в случай че вече не е извършен предварителен", докато чл. 6 от Условията за изпълнение формулира последващия контрол като задължителен и отделно допуска предварителен контрол при заявено желание. Така не е еднозначно дали предварителният контрол замества последващия или процедурата подлежи и на двата вида контрол.<br>В тази връзка моля да разясните както приложимата последователност на контрола, така и правните и финансовите последици за Бенефициента, когато конкретно действие, условие или документ по процедура за избор на изпълнител е бил предварително представен на УО и проверен, като по него е дадено положително писмено становище или не са направени забележки, Бенефициентът е изпълнил процедурата съобразно резултата от този контрол, а впоследствие същото обстоятелство бъде квалифицирано като нарушение при последващ контрол, одит или друга проверка.<br>Моля по-конкретно да уточните: | Съгласно чл. 6 от Условията за изпълнение: „При подаване на междинен/финален отчет за изпълнението на проекта, Управляващият орган ще извършва задължителен последващ контрол и проверка за спазване на правилата за избор на изпълнители. Управляващият орган ще осъществява предварителен контрол за спазване на правилата за избор на изпълнители от страна на Бенефициента, съгласно приложимото законодателство, единствено в случаите, в които е приложимо и Бенефициентът е изявил желание за това. Извършеният предварителен контрол (при изявено желание от страна на бенефициента) не отменя задължителния последващ контрол, посочен в чл. 6 от Условията за изпълнение. Отговорността за познаване на приложимото законодателство и изпълнението на договора в съответствие с него е на бенефициента и проверките, извършвани от УО, не я отменят.<br>Във връзка с останалите Ви въпроси, уточняваме, че в рамките на настоящата сесия „Въпроси и отговори" УО не предоставя разяснения относно реда, по който „се извършва проверка на действията и становището на служителите на УО", доколкото съгласно чл. 26, ал. 8, изречение трето от ЗУСЕФСУ, разясненията, които УО дава следва да са по отношение на Условията за кандидатстване по конкретната процедура. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 1. Когато по процедурата е извършен предварителен контрол по т. 13.2 от Ръководството, подлежи ли същата процедура и на задължителен последващ контрол по чл. 6 от Условията за изпълнение, или се прилага правилото на т. 13.3 от Ръководството, че последващ контрол се извършва, когато предварителен не е бил извършен? При различие между двата текста кой от тях ще прилага УО?<br>2. Ако при последващ контрол, одит или друга проверка бъде установено нарушение именно по условие или действие, което е било предмет на предварителния контрол и по което УО е дал положително писмено становище или не е направил забележки, допустимо ли е да бъде наложена финансова корекция на Бенефициента и, ако да, по какъв начин предварителното становище на УО ще бъде отчетено при установяването на нарушението и определянето на финансовата последица?<br>3. Какъв е редът, по който в подобен случай се извършва проверка на действията и становището на служителите на УО, осъществили предварителния контрол, и кой орган е компетентен да установи дали при този контрол е допусната грешка или нарушение?<br>4. Предвижда ли се механизъм, чрез който финансовата последица да не бъде прехвърляна изцяло върху Бенефициента, когато същият е предоставил на УО цялата относима информация, не е укрил обстоятелства и е изпълнил процедурата съобразно писменото становище/резултата от предварителния контрол?<br>Моля да бъде уточнена правната стойност на предварителния контрол и на писменото становище/резултат от него за целите на последващ контрол и евентуално производство по налагане на финансова корекция, така че Бенефициентите предварително да могат да оценят правния ефект и степента на защита, която този предварителен контрол им предоставя. | |
| 99. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №7 — прилагане на финансови корекции при неизпълнение на индикаторите и определяне на засегнатите разходи<br>Съгласно чл. 13 от Условията за изпълнение Управляващият орган проверява изпълнението на индикаторите по проекта, а при тяхното | 1. и 2. За индикаторите, за които в т. 7 от Условията за кандидатстване е посочено, че са задължителни за всички проектни предложения (вкл. цитираните във въпроса Ви индикатори RCO01, RCO02, RCR02, SR08), са относими всички допустими разходи, заложени в бюджета на съответното |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | неизпълнение се прилагат разпоредбите на Наредбата за посочване на нередности и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на ЗУСЕФСУ. Чл. 70, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ определя като основание за финансова корекция неизпълнението на одобрени индикатори, а т. 6 от Приложение № 2 към чл. 2, ал. 3 от Наредбата съдържа процентните показатели според степента на изпълнение.<br>Съгласно чл. 8, ал. 2 от действащата Наредба, при нередност по т. 6 от Приложение № 2, когато неизпълнението на един индикатор засяга отделни допустими разходи, се определя съответната корекция; когато повече индикатори засягат различни допустими разходи – самостоятелни корекции; а когато два или повече индикатора са свързани с едни и същи допустими разходи – една корекция въз основа на средната аритметична стойност на крайните проценти на изпълнение на всички одобрени индикатори, свързани с тези разходи. По ал. 3 корекция не се определя, когато неизпълнението се дължи на обстоятелства, които Бенефициентът не е могъл да предвиди при полагане на дължимата грижа. По процедурата приложимите индикатори включват RCO01, RCO02, RCR02 и SR08, както и SR09 и/или SR06, когато са приложими; в Приложение 8 е посочено, че целевата стойност на RCO01 съвпада с тази на RCO02 и SR08.<br>В публикуваните разяснения № 1–57 УО вече потвърждава, че заложените резултати ще бъдат проследявани на етап изпълнение и че доказателствата по Приложение 8 са примерни според спецификата на проекта, но не е индивидуализирана връзката между всеки одобрен индикатор и конкретните допустими разходи за целите на чл. 8, ал. 2 от Наредбата. Предвид това моля да разясните как конкретно ще бъде приложен нормативният режим към индикаторите по процедура BG16RFPR001-2.003, и по-специално:<br>1. Кои конкретни допустими разходи по процедурата УО счита за свързани с всеки от индикаторите RCO01, RCO02, RCR02, SR08 и, когато са приложими, SR09 и SR06 за целите на чл. 8, ал. 2 от Наредбата? | проектно предложение. По отношение на индикатори SR09 и SR06 са относими всички или част от разходите, заложени в бюджета, въз основа на които кандидатът е определил, че съответният индикатор (съобразно описанието на индикатора, представено в т. 7 от Условията за кандидатстване и Приложение 8 към тях) е приложим за съответното проектно предложение. Когато два или повече индикатора са свързани с едни и същи допустими разходи, при евентуално неизпълнение се прилага механизмът на Наредбата за посочване на нередности за индикатори, свързани с една и съща разходна база, а не се извършва механично многократно санкциониране на едни и същи разходи.<br>3. и 4. При описаните във въпроса конкретни хипотези, индикатор RCR02 „Частни инвестиции, допълващи публичното подпомагане” няма да се счита за неизпълнен. Съответно няма как да възникне основание за допълнителни последствия, които да имат финансово изражение.<br>5. В Приложение 8 към Условията за кандидатстване, за всеки индикатор е предвидено поле „Кога се измерва постигането му”, в което е посочен момента на установяване на „окончателната степен на изпълнение на всеки от приложимите индикатори”, а именно „след одобрение на финалния отчет”, с изключение на индикатор RCR02 „Частни инвестиции, допълващи публичното подпомагане”, за който е посочено „след сключването на административния договор”. В допълнение и във връзка с въпроса Ви по т. 5, моля да имате предвид, че съгласно чл. 26, ал. 8, изречение трето от ЗУСЕФСУ, разясненията, които УО дава в рамките на настоящата сесия „Въпроси и отговори” следва да са по отношение на условията за кандидатстване по процедурата. Допълнителни въпроси относно Наредбата за посочване на нередности и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на ЗУСЕФСУ можете да зададете по време на въвеждащото обучение за бенефициенти за изпълнение на проектите по процедурата (в случай на одобрение на проекта, за който се отнася въпроса Ви), което УО ще проведе в изпълнение на ангажимента си по чл. 29 от ПМС № 23/13.02.2023 г. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 2. Следва ли RCO01, RCO02 и SR08, когато са свързани с едни и същи придобити активи и допустими разходи, да се третират като няколко одобрени индикатора, свързани с едни и същи допустими разходи по смисъла на чл. 8, ал. 2, т. 3 от Наредбата, и ако да – върху кои конкретни разходи ще се определи една обща корекция?<br>3. Как ще се прилага чл. 13 по отношение на RCR02 „Частни инвестиции, допълващи публичното подпомагане", когато действително извършеният собствен принос е по-нисък от първоначално заложената целева стойност единствено поради постигната при избора на изпълнител по-ниска пазарна цена, без намаляване на количеството, техническите характеристики, функционалностите и резултатите от одобрения проект? Ще се счита ли това въобще за неизпълнение на индикатор по смисъла на Наредбата?<br>4. Ако в хипотезата по предходната точка бъде прието, че е налице неизпълнение на RCR02, как ще се отчете обстоятелството, че вследствие на по-ниската действителна стойност на разходите размерът на подлежащата на верификация БФП вече е намален, така че да не се стига до двойна финансова последица за едно и също намаление?<br>5. Към кой момент се установява окончателната степен на изпълнение на всеки от приложимите индикатори и с какъв документ УО ще индивидуализира връзката „индикатор – засегнати допустими разходи" за целите на чл. 8, ал. 2 от Наредбата?<br>Моля разяснението да позволи още при изпълнението на проекта Бенефициентът да установи предварително кои конкретни разходи са свързани с всеки индикатор и по какъв начин ще се приложи нормативно определеният механизъм за финансова корекция при негово неизпълнение. | |
| 100. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №8 — задължителни документи при междинно и финално отчитане на проекта<br>Съгласно чл. 18 от Условията за изпълнение междинният/финалният отчет следва да съдържа „всички документи, доказващи изпълнението на извършените дейности и разходи в съответствие с Ръководството за | Документите, доказващи изпълнението на извършените дейности, които бенефициентът има ангажимент да представи във връзка с изпълнението на одобрен проект по настоящата процедура, са посочени в Приложение 8 към Условията за кандидатстване. Документите, които следва да се приложат към междинен/финален отчет относно допустимостта на разходите, са посочени в т. 10.2 от Ръководството за изпълнение на административните договори по |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | изпълнение на договори за безвъзмездна финансова помощ", както и данни и информация за отчитане на приложимите по процедурата индикатори.<br><br>В действащото Ръководство за изпълнение, Версия 2 от октомври 2025 г., в т. 10 са посочени документи за доказване на техническото и финансовото изпълнение, като изрично е уточнено, че списъкът не е изчерпателен, а само насочващ. В Приложение 8 към Условията за кандидатстване за отделните индикатори също са посочени примерни документални доказателства. Публикуваните разяснения № 1–57 потвърждават именно примерния характер на тези доказателства и необходимостта те да се съобразят със спецификата на проекта, но не определят минимален задължителен комплект документи за междинно и финално отчитане.<br><br>Предвид изложеното, моля да разясните:<br><br>1. Какъв е минималният задължителен комплект документи, който бенефициентите по процедура BG16RFPR001-2.003 следва да представят при междинен и при финален отчет, разграничен поне по:<br><br>• придобиване на ДМА;<br><br>• придобиване на ДНА;<br><br>• услуги по проекта;<br><br>• доказване изпълнението на приложимите индикатори.<br><br>2. Кои от документите, посочени в Ръководството и в Приложение 8, са задължителни във всички приложими случаи, и кои представляват само примерни възможности за доказване на изпълнението?<br><br>3. Когато за конкретен индикатор или дейност са допустими различни доказателства, достатъчно ли е бенефициентът да представи един или комбинация от обективни и проверими документи, които доказват постигането на съответния резултат, или УО ще изисква всички изброени в Ръководството и/или Приложение 8 документи? | ПКИП (Версия 2, октомври 2025 г). Предвид спецификата на отделните проекти, в Приложение 8 е предоставена възможност бенефициентът да представи и други приложими документи по своя преценка и с оглед характера на конкретните дейности и разходи, включени в одобреното проектно предложение.<br><br>Относно запитването Ви по т. 3 уточняваме, че „когато за конкретен индикатор или дейност са допустими различни доказателства", то е допустимо „бенефициентът да представи един или комбинация от обективни и проверими документи, които доказват постигането на съответния резултат". В този смисъл, когато един резултат може да бъде доказан с няколко алтернативни вида документи, не е необходимо представянето на всички примерни доказателства, ако представеният документ или комбинация от документи позволява/т еднозначно и проверимо установяване на изпълнението.<br><br>Във въпроса Ви по т. 4 не се съдържа достатъчно информация за предоставянето на категоричен отговор. В случай че той касае конкретна дейност/разход, моля да зададете въпроса си по време на въвеждащото обучение за бенефициенти за изпълнение на проектите по процедурата (в случай на одобрение на проекта, за който се отнася запитването), което УО ще проведе в изпълнение на ангажимента си по чл. 29 от ПМС № 23/13.02.2023 г. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 4. Може ли при проверката на междинен или финален отчет УО да изисква допълнителни документи, които не са предварително посочени като задължителни в Условията за изпълнение, приложимото Ръководство или приложенията към процедурата, и ако да — може ли непредставянето на такъв документ само по себе си да бъде основание за непризнаване на дейност, разход или индикатор, когато тяхното изпълнение е доказано с други относими документи?<br><br>Моля да бъде предоставена ясна и приложима за процедура BG16RFPR001-2.003 информация, позволяваща на бъдещите бенефициенти предварително да определят задължителната документална следа, която следва да създават и съхраняват още от началото на изпълнението на проектите. | |
| 101. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №9 — обхват на освобождаването на УО от отговорност по чл. 24<br><br>Съгласно чл. 24 от Условията за изпълнение Управляващият орган не носи отговорност за вреди, нанесени на служителите и/или имуществото на Бенефициента по време на изпълнение на проекта или като последица от него.<br><br>Същевременно отговорността на държавата за вреди от незаконосъобразна административна дейност е уредена в чл. 7 от Конституцията, чл. 1 и чл. 4 ЗОДОВ и чл. 203–205 АПК. Отделно приложимото законодателство предвижда самостоятелни режими за отговорност и контрол спрямо длъжностните лица и ръководителите на администрацията: дисциплинарна отговорност по чл. 89 ЗДСл; имуществена отговорност на държавния служител при предпоставките на чл. 101–102 ЗДСл; административен контрол от инспектората по чл. 46, ал. 4 от Закона за администрацията; и управленска отговорност по чл. 6–7 ЗФУКПС. Тези персонални и вътрешноадминистративни режими са различни от отговорността на държавата към Бенефициента по ЗОДОВ. Доколкото се поставя въпрос за действителността на договорна клауза, чл. 19е АПК препраща и към разпоредбите за недействителност на договорите по ЗЗД, а чл. 94 ЗЗД не | В чл. 24 от Условията за изпълнение, както коректно посочвате, е указано, че: „Управляващият орган не носи отговорност за вреди, нанесени на служителите и/или имуществото на Бенефициента по време на изпълнение на проекта или като последица от него". Разпоредбата има значение за разпределението на риска при изпълнението на финансираната операция.<br><br>УО не може да потвърди или отхвърли, че „чл. 24 не изключва и не ограничава законово установената отговорност на държавата при наличие на предпоставките по Конституцията, ЗОДОВ и АПК", доколкото разглежданата разпоредба не представлява и не може да се използва като произнасяне на УО относно наличието или липсата на предпоставки за законово установена отговорност на държавата по Конституцията, ЗОДОВ, АПК или други приложими нормативни актове. По конкретно отговорността на държавата по чл. 7 от Конституцията, чл. 1 и чл. 4 ЗОДОВ и чл. 203–205 АПК възниква ex lege, извъндоговорно, в полза на увреденото лице — тя не е предмет на разпореждане между страните по административния договор.<br><br>Дали в конкретен случай са налице предпоставки за такава отговорност се преценява по съответния законов ред от компетентния орган или съд. Още повече, че чл. 26, ал. 8, изречение трето от ЗУСЕФСУ урежда, че разясненията, които УО може да предостави в рамките на настоящата сесия „Въпроси и отговори" следва да са по отношение на условията за |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | допуска предварително изключване или ограничаване на отговорността за умисъл или груба небрежност.<br><br>Предвид изложеното, моля да уточните:<br><br>1. Следва ли чл. 24 да се прилага единствено за вреди и рискове, произтичащи от фактическото изпълнение на проекта, които не са причинени от незаконосъобразен акт, действие или бездействие на УО или негови длъжностни лица?<br><br>2. Потвърждавате ли, че чл. 24 не изключва и не ограничава законово установената отговорност на държавата при наличие на предпоставките по Конституцията, ЗОДОВ и АПК и не дерогира самостоятелните законови режими за дисциплинарна, имуществена и управленска отговорност и административен контрол спрямо ръководителите и длъжностните лица, когато са налице предпоставките за тяхното прилагане?<br><br>3. Как следва да се тълкува за целите на процедурата изразът „като последица от изпълнението на проекта", така че да е ясно кои вреди остават за сметка на Бенефициента и кои попадат в приложното поле на законово установената отговорност на държавата и администрацията? | кандидатстване по процедурата, като поставеният в запитването въпрос е извън този обхват. |
| 102. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №10 — документи за доказване на съответствието с изискванията по чл. 26 от Условията за изпълнение<br><br>Съгласно чл. 26 от Условията за изпълнение бенефициентът носи отговорност за спазване на изискванията на ЗООС и ЗБР, включително относно ОВОС и оценката за съвместимост по чл. 31 ЗБР, както и за съобразяване с изискванията за територии, подлежащи на здравна защита, и санитарно-охранителни зони.<br><br>Същевременно от текста не става ясно как следва документално да бъде удостоверено изпълнението на тези задължения, включително когато за конкретното инвестиционно предложение компетентният орган прецени, че не е необходимо провеждането на ОВОС и/или оценка за съвместимост. | Изискванията, включени в чл. 26 от Условията за изпълнение, произтичат пряко от отговорности, които са заложени в националното екологично законодателство. Ангажимент на бенефициента е при проекти, които ще се изпълняват в близост и в територии, подлежащи на здравна защита по смисъла на § 1, т. 3 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, да предвиди необходимите мерки и да осигури спазването им, при съблюдаване на всички законови изисквания за недопускане отделянето на наднормени вредности в жизнената среда. Бенефициентът следва да осигури и съобразяване на проекта със забраните и ограниченията, регламентирани в Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Допълнително, буква „а" посочва, че проектите, попадащи в обхвата на приложенията към ЗООС, „следва да преминат оценка на въздействието върху околната среда". Съгласно чл. 92, т. 1 ЗООС обаче задължителна ОВОС се извършва за инвестиционните предложения по Приложение № 1, докато по чл. 93, ал. 1, т. 1 ЗООС за инвестиционните предложения по Приложение № 2 се извършва преценяване на необходимостта от ОВОС. Когато е приложим чл. 31 ЗБР, се провежда оценка за съвместимост, като в случаите по чл. 31, ал. 4 ЗБР тя се извършва чрез приложимата процедура по ОВОС/екологична оценка. Моля да потвърдите, че буква „а" от чл. 26 следва да се прилага именно при това нормативно разграничение, а не като безусловно изискване всички проекти в обхвата на Приложение № 2 към ЗООС да преминават пълна процедура по ОВОС.<br>Моля да разясните:<br>1. Когато проектът представлява инвестиционно предложение по смисъла на ЗООС/ЗБР, следва ли Бенефициентът да е изпълнил уведомяването на компетентния орган и да разполага с писмо, решение, становище или друг приложим акт на РИОСВ/МОСВ, от който да е видно кой режим е приложим и дали е необходимо извършване на ОВОС и/или оценка за съвместимост? Ако конкретният проект не попада в приложното поле на тези режими, изисква ли УО отделен документ от компетентен орган, удостоверяващ неприложимостта им, или е достатъчна обоснована документална преценка на Бенефициента?<br>2. Какви документи се изискват за доказване на съответствието по букви „б" и „в" на чл. 26, включително при близост до обекти/територии, подлежащи на здравна защита, или при засягане на санитарно-охранителни зони? Необходимо ли е Бенефициентът самостоятелно да получи отделно становище/акт на РЗИ, Басейнова дирекция или друг специализиран орган, или е достатъчен актът на компетентния орган по ЗООС/ЗБР, когато относимите становища са събрани служебно в рамките на съответната процедура? | води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, ако при изпълнението на проектите ще се засягат такива зони. Информация за посоченото следва да бъде представена най-късно във финалния отчет за изпълнението на проекта – нейният обхват е в зависимост от конкретната дейност/проект и съгласно разпоредбите на посочените нормативни актове. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 3. На кой етап следва да бъдат налични и/или представени тези документи пред УО — преди започване на съответната дейност, при междинен отчет, при финален отчет или само при поискване?<br>Моля да бъде уточнен минималният задължителен документален комплект по чл. 26, така че бенефициентите предварително да могат да установят как следва да докажат спазването на приложимите изисквания на ЗООС, ЗБР и режима за санитарно-охранителните зони. | |
| 103. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №11 — приложим Единен наръчник и период за изпълнение на задълженията за комуникация и видимост<br>Съгласно чл. 33 от Условията за изпълнение Бенефициентът следва да спазва правилата за видимост, прозрачност и комуникация по чл. 50 и Приложение IX към Регламент (ЕС) 2021/1060, както и Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за видимост, прозрачност и комуникация 2021–2027 г. Действащото Ръководство за изпълнение, Версия 2 от октомври 2025 г., също препраща към същия Наръчник.<br>В посочените документи не е индивидуализирана конкретна версия/дата на Наръчника и не е посочена пряка интернет връзка към приложимия документ. Наред с това чл. 33 предвижда задължения „по време на изпълнението на проекта и след приключването му", докато чл. 36, ал. 1 се отнася само за периода на изпълнение, а чл. 36, ал. 2 – за периода на изпълнение и проектната устойчивост. Общият въпрос за йерархията между документите е поставен в УИ Въпрос №1.<br>В тази връзка моля да разясните:<br>1. Коя конкретна версия на Единния наръчник е приложима по процедура BG16RFPR001-2.003, къде е официално публикувана и моля да бъде посочена пряка интернет връзка към нея.<br>2. Моля да бъде уточнен точният период на действие на отделните задължения за комуникация и видимост – кои се изпълняват само до приключване на проекта, кои следва да се поддържат и през периода на | 1. Единният наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за видимост, прозрачност и комуникация 2021-2027 г. е публикуван на следния адрес: https://www.eufunds.bg/bg/opgg/node/15625<br>2. Бенефициентът следва да спазва приложимите правила относно мерките за видимост, прозрачност и комуникация по време на изпълнението на проекта и след приключването му през целия период на дълготрайност – 3 години от окончателното плащане за МСП. Следва да се има предвид, че изискването за дълготрайност не вменява задължение за повторно или регулярно изпълнение на еднократни комуникационни мерки (напр. препубликуване на съобщения). Неговият обхват се отнася до поддържане на мерките с трайно и непрекъснато действие, каквито напр. са осигуряването на видимост на съответните информационни елементи или физическото обозначаване на получената финансова подкрепа върху придобитите активи. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | проектна устойчивост и как следва да се разбира изразът „след приключването му" по чл. 33. | |
| 104. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №12 — приложими текстове, визуални елементи, плакати и стикери при изпълнение на задълженията за комуникация и видимост<br>Съгласно чл. 34 и чл. 35 от Условията за изпълнение при мерките за комуникация и видимост се предвиждат конкретни визуални елементи и текстове, включително изявлението по чл. 35, започващо с „Този документ е създаден с финансовата подкрепа...". Същевременно т. 1.2 от Приложение IX към Регламент (ЕС) 2021/1060 изисква изявлението „Финансирано от Европейския съюз" или „Съфинансирано от Европейския съюз" винаги да бъде изписано изцяло и разположено до емблемата на ЕС, което налага да бъде изяснена точната комбинация от текстове и визуални елементи, приложима по настоящата процедура.<br>Същевременно действащото Ръководство за изпълнение, Версия 2 от октомври 2025 г., препраща към Единния наръчник за видимост, прозрачност и комуникация, посочва Онлайн генератор на плакати, табели и билбордове и примерни образци на плакат, табела, бланка на документ и стикер за обозначаване на закупени по проекта активи. Ръководството определя тези инструменти като създадени „за улеснение", но при документите за отчитане на доставени ДМА същевременно изисква снимки на активите с видими стикери за предоставената помощ.<br>Предвид изложеното, моля да разясните:<br>1. Какви точно текстове, данни и графични елементи са задължителни по процедура BG16RFPR001-2.003 за:<br>• плакати и табели;<br>• документи и бланки;<br>• публикации и интернет съдържание;<br>• обозначаване на закупените по проекта активи?<br>2. Кой конкретен текст следва да се използва върху документите на Бенефициента – пълното изявление по чл. 35 от Условията за изпълнение, | Приложимите „текстове, данни и графични елементи", приложими за настоящата процедура, са тези съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 и Приложение № IX към същия, Условията за изпълнение, както и Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за видимост, прозрачност и комуникация 2021-2027 г.<br>2. Следва да се използва пълното изявление, посочено в чл. 35 от Условията за изпълнение.<br>3. Използването на онлайн генератора на плакати, табели и билбордове не е задължително, а само възможност по преценка на бенефицента. Бенефициентът може да разработи собствена визия, ако тя съдържа всички задължителни реквизити и са спазени изискванията за използване на емблемата и изявлението за съфинансиране.<br>4. Поставянето на стикери е задължително за всички придобити по проекта активи. Образецът на стикер съгласно Ръководството за изпълнение на административни договори по ПКИП е само примерен. Следователно допустима е собствена графична реализация при запазване на задължителните информационни и визуални елементи.<br>5. Потвърждаваме посоченото в запитването Ви по т. 5.<br>6. При различие между документите, водещи са приложимото европейско законодателство и конкретният АДПБФП, вкл. Условията за изпълнение към него. Ръководството за изпълнение на административните договори по ПКИП, Единният наръчник, онлайн генераторът и примерните образци подпомагат изпълнението, но не могат да въвеждат изискване, противоречащо на нормативен акт от по-висок ранг. Бенефициентът няма задължение да възпроизвежда идентично примерен графичен образец, ако посредством собствено разработена визия изпълнява всички задължителни реквизити.<br>Обръщаме внимание, че съгласно чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление разясненията |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | текстът/образецът по приложимото Ръководство и Единния наръчник или комбинация от тях? Ако се изисква комбинация, моля да посочите минималния задължителен текст и визуални елементи.<br>3. Задължително ли е използването на Онлайн генератора на плакати, табели и билбордове, посочен в Ръководството? Ако да, моля да потвърдите кой е приложимият към настоящата процедура генератор и да посочите актуална и работеща интернет връзка към него. Ако използването му не е задължително, може ли Бенефициентът да разработи собствена визия на плаката/табелата и какви са минималните задължителни графични компоненти, текстове и данни, които тя трябва да съдържа?<br>4. Задължително ли е поставянето на стикери върху закупените по проекта активи, предвид че такова изрично задължение не е установено в чл. 33–35 от Условията за изпълнение, докато Ръководството предвижда примерен стикер и изисква при отчитането снимки на доставените ДМА с видими стикери? Ако е задължително, моля да уточните:<br>• за кои активи се прилага – всички ДМА и/или ДНА, или само за определени активи;<br>• какво минимално съдържание и какви визуални елементи трябва да има стикерът;<br>• задължително ли е използването на образеца от Ръководството или е допустима собствена визия при спазване на определени минимални изисквания.<br>5. Чл. 34 от Условията за изпълнение предвижда устойчиви табели/табла при проекти с общ размер на разходите „над 500 000 EUR" и А3 плакат/еквивалентен електронен екран при проекти „под 500 000 EUR", поради което проект с общ размер на разходите точно 500 000 EUR не е изрично обхванат от нито една от двете хипотези. Същевременно чл. 50, пар. 1, б. „в", подт. i) от Регламент (ЕС) 2021/1060 изисква табела/табло при разходи над 500 000 EUR, а б. „г" се прилага за операциите, които не попадат в б. „в". Моля да потвърдите, че при общ размер на разходите точно 500 000 EUR се прилага изискването за А3 плакат/еквивалентен електронен | се дават по отношение на Условията за кандидатстване. В случай на по-специфични и конкретни въпроси, свързани с Условията за изпълнение, същите ще може да бъдат поставени преди стартиране на процеса по реално изпълнение, както и в рамите на обученията, които УО организира за кандидатите, които имат сключени договори по процедурата. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | екран, и да уточните как следва да се прилага чл. 34 в тази гранична хипотеза.<br>6. При различие между Условията за изпълнение, приложимото Ръководство, Единния наръчник, Онлайн генератора и приложените примерни образци, моля да посочите кой конкретен текст и визуален стандарт ще бъде приеман от УО като надлежно изпълнение на задълженията за комуникация и видимост по настоящата процедура.<br>Моля разяснението да определи еднозначно минималния задължителен текстови и визуален стандарт, който Бенефициентът следва да прилага, включително по отношение на плакатите, документите и обозначаването на закупените активи. | |
| 105. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №13 — правно основание, разходи и последици при допълнителните задължения по чл. 36, ал. 2 за комуникация и публичност<br>Чл. 36, ал. 2 от Условията за изпълнение задължава Бенефициента по време на изпълнението и в периода на устойчивост безвъзмездно да участва при покана на УО в интервюта, студийни посещения, публикуване на кратки видеоматериали и снимки, информационни събития и други комуникационни дейности, да предоставя при поискване материали за публикуване и да уведомява УО за организирани от него публични събития. Част от тези задължения не са формулирани в същия вид сред изричните задължения на Бенефициента по чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и могат да създадат допълнителни разходи и административна ангажираност.<br>Общото противоречие относно финансовата последица при нарушение на задълженията по чл. 47 и чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060 е предмет на УИ Въпрос №3. Настоящият въпрос се отнася само до правното основание, обхвата и последиците на допълнителните задължения по чл. 36, ал. 2 от Условията за изпълнение.<br>В тази връзка моля да разясните:<br>1. На какво конкретно правно основание от европейското и/или националното законодателство се въвеждат задълженията по чл. 36, ал. 2, доколкото част от тях не са предвидени в същия вид в чл. 47 и чл. 50 от | Разпоредбата на чл. 36, ал. 2 е във връзка с ангажимента на Управляващия орган на ПКИП за популяризиране на финансовата подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие, предоставяна по линия на програмата. Същата не предвижда каквито и да било „финансови и/или договорни последици", които „могат да възникнат при неизпълнението им" от страна на бенефициента, включително в случаите когато това се дължи на „допълнителни разходи или значителна административна тежест", „обективната невъзможност или мотивираният отказ на Бенефициента да участва в конкретна комуникационна дейност". |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Регламент (ЕС) 2021/1060? Представляват ли те самостоятелни договорни задължения по АДПБФП, или УО ги счита за част от нормативно установените задължения за комуникация и видимост?<br>2. Чл. 49, пар. 6 от Регламент (ЕС) 2021/1060 урежда предоставянето при поискване на комуникационни и визуални материали на институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз и изрично предвижда това да не изисква значителни допълнителни разходи или значителна административна тежест за Бенефициента или УО. Доколкото тази разпоредба не урежда пряко поканите и исканията на самия УО по чл. 36, ал. 2, моля да посочите на какво основание и при какви ограничения по отношение на разходите и административната тежест ще се прилагат тези задължения. Кой поема необходимите разходи, когато участието в комуникационна дейност или изготвянето на поискан материал изисква пътуване, работно време, подготовка или създаване на нови материали?<br>3. Ако задълженията по чл. 36, ал. 2 се считат за част от задълженията по чл. 47 и чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060, моля да посочите конкретната разпоредба, от която произтича това. Ако се считат за самостоятелни договорни задължения, моля да посочите какви финансови и/или договорни последици могат да възникнат при неизпълнението им, на какво конкретно правно основание и какъв е максималният им размер/обхват.<br>4. Ще се счита ли за нарушение обективната невъзможност или мотивираният отказ на Бенефициента да участва в конкретна комуникационна дейност, и предвиждат ли се минимален срок за предварително уведомяване, разумна честота, съобразяване с обективните възможности на Бенефициента и други ограничения на исканията на УО? | |
| 106. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №14 — приложим режим при бюджетно отклонение точно 15% и определяне на „тип разходи"<br>Съгласно чл. 42, буква „а" от Условията за изпълнение допълнително споразумение се сключва при преразпределение на средства, водещо до увеличаване или намаляване с повече от 15% на договорените в бюджета стойности по типове разходи. | 1. „При бюджетно отклонение точно 15,00%" се прилага чл. 43, буква з) от Условията за изпълнение, т.е. във връзка с разглежданата промяна е необходимо предварително писмено съгласие на Управляващия орган.<br>2. Понятието „тип разходи" за целите на чл. 42 и чл. 45 от Условията за изпълнение се отнася за разходите от първо ниво (означени с номерация I, II |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Същевременно чл. 45, буква „ж“ предвижда уведомителен режим, когато отклонението е под 15% от първоначално договорения размер. По този начин отклонение в размер точно 15% не попада изрично в нито една от двете хипотези.<br>Моля да разясните:<br>1. Кой режим се прилага при бюджетно отклонение точно 15,00% — допълнително споразумение по чл. 42 или уведомление по чл. 45?<br>2. Как следва да се разбира понятието „тип разходи“ за целите на чл. 42 и чл. 45 — конкретен бюджетен ред, група/подгрупа разходи или друго ниво от бюджета?<br>3. Процентът на отклонение изчислява ли се спрямо първоначално договорената стойност на съответния тип разходи и следва ли да се отчита кумулативният ефект от всички предходни изменения по същия тип разходи?<br>Моля да бъде посочен еднозначният начин за определяне на приложимия режим, включително конкретната база, спрямо която се изчислява 15-процентното отклонение. | и III в раздел „Бюджет” от Формуляра за кандидатстване по конкретната процедура).<br>3. Отчита се кумулативният ефект от всички предходни изменения по същия тип разходи, ако такива са извършвани. |
| 107. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №15 — последици при възражение на УО срещу вече приложена промяна по чл. 45<br>Съгласно чл. 45 от Условията за изпълнение Бенефициентът има право да приложи промяната непосредствено след уведомяването на Управляващия орган, като УО може да възрази в срок до 20 работни дни и да не приеме направената промяна.<br>От разпоредбата не става ясно какви са последиците, когато Бенефициентът е приложил промяната преди изтичане на 20-дневния срок на основание изрично предоставеното му от чл. 45 право, а впоследствие УО възрази.<br>Моля да разясните:<br>1. При последващо възражение на УО счита ли се промяната за неприета от датата на възражението или от датата на нейното прилагане? | Както е посоченото в чл. 45 от Условията за изпълнение: „При настъпване на необходимост от промяна на посочените в настоящия член обстоятелства, Бенефициентът следва незабавно да уведоми писмено Управляващия орган и да обоснове необходимостта от извършване на съответната промяна, като допълнително споразумение не се подписва. Бенефициентът има право да приложи изменението, за което е уведомил Управляващия орган, който от своя страна може да възрази в срок от 20 (двадесет) работни дни. Управляващият орган си запазва правото да не приеме направената промяна”. В тази връзка:<br>1. Промяната се счита за неприета от датата на нейното прилагане.<br>2. Извършените през този период действия и разходи (свързани с конкретната неприета от УО промяна) ще се считат за недопустими, което определя и |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 2. Как се третират извършените през този период действия и разходи, когато Бенефициентът ги е предприел въз основа на изрично предоставеното му от чл. 45 право да приложи промяната преди изтичането на срока за възражение?<br>3. Как следва да постъпи Бенефициентът, ако промяната вече е породила фактически или правни последици, които не могат да бъдат отменени без разходи или без риск за изпълнението на проекта?<br>4. Ако в 20-дневния срок УО не направи възражение, счита ли се уведомителната промяна за окончателно приета и може ли впоследствие същото изменение да бъде оспорено от УО при отчитане или последващ контрол?<br>Моля да бъде уточнен финансовият риск за Бенефициента при прилагане на промяна по реда, който самите Условия за изпълнение изрично му предоставят. | обхвата на „финансовия риск" за бенефициента (поет от него при решението му да приложи промяната преди изтичане на срока).<br>3. „Ако промяната вече е породила фактически или правни последици", както посочвате, бенефициентът следва да процедира изцяло по своя преценка (доколкото самото възползване от правото по чл. 45 от Условията за изпълнение също е изцяло по негова преценка).<br>4. Ако в 20-дневния срок УО не направи възражение, съответната промяна се счита за приета. |
| 108. | 31.08.2026 г. | И Въпрос №16 — обхват и изменение на техническите параметри и функционалните характеристики на активите и последици при непроизнасяне на УО<br>Съгласно чл. 43, буква „б" от Условията за изпълнение предварително писмено съгласие на Управляващия орган се изисква при „промени на минималните технически параметри на оборудването". Същевременно чл. 45 използва понятието „минимални технически и функционални характеристики", а действащото Ръководство за изпълнение урежда промени в „минималните технически и функционални характеристики на предвидени за закупуване активи".<br>В Приложение 5 „Техническа спецификация" за ДМА и ДНА също се използва понятието „минимални технически и/или функционални характеристики", като при производствени линии се включват характеристиките на отделните модули/компоненти, а при софтуер – основните модули и конкретните технически спецификации/параметри.<br>За целите на процедурата обаче не е дадено изрично определение и разграничение между понятията „технически параметри", „технически | 1. За целите на настоящата процедура не са възприети специфични определения за понятията „минимални технически параметри" и „технически характеристики". Посочените две понятия следва да разбирате като синоними за означаване на минималните физически/технически параметри на даден актив. „Функционалните характеристики" се отнасят до експлоатационните възможности и/или резултати, които активът постига по време на работа.<br>2. Приложимият документ е одобрената Техническа спецификация съгласно Приложение 5 към Условията за кандидатстване по настоящата процедура.<br>3. Разпоредбата на чл. 43, буква „б" е приложима „за всички одобрени ДМА и ДНА, включително производствени линии и техните модули/компоненти, допълнителна окомплектовка, софтуер, неговите модули и функционалности".<br>4., 5. и 6. Информацията в запитванията Ви по т. 4, т. 5 и т. 6 не е достатъчна за предоставянето на категорични отговори. В случай че визирате конкретно оборудване, за което имате увереност, че ще бъде предвидено за придобиване в рамките на проект, който ще бъде одобрен по настоящата процедура, моля |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | характеристики" и „функционални характеристики", поради което не може еднозначно да се установи кои именно характеристики на одобрения актив формират обхвата, който следва да бъде наблюдаван за евентуална промяна по време на изпълнението.<br>В тази връзка моля да разясните:<br>1. Какво конкретно се разбира за целите на процедура BG16RFPR001-2.003 под „минимални технически параметри", „технически характеристики" и „функционални характеристики" и каква е разликата между тези понятия?<br>2. Кой документ определя задължителния изходен обхват на характеристиките, спрямо който се установява дали е налице промяна – одобрената Техническа спецификация по Приложение 5, индикативната оферта при кандидатстване, Формулярът за кандидатстване, офертата на избрания изпълнител или съвкупността от тези документи? При различие между тях моля да посочите кой документ е водещ.<br>3. Прилага ли се режимът по чл. 43, буква „б" за всички одобрени ДМА и ДНА, включително производствени линии и техните модули/компоненти, допълнителна окомплектовка, софтуер, неговите модули и функционалности, или понятието „оборудване" има по-тесен обхват?<br>4. Допустимо ли е УО предварително да одобри изменение на първоначално одобрена минимална стойност на отделен параметър или характеристика, включително към по-ниска стойност, когато активът като цяло запазва одобреното функционално предназначение, осигурява въвеждането на одобрената зелена технология и кръгов модел и не влошава резултатите и индикаторите по проекта? Моля да уточните дали всеки отделен параметър след изменението трябва задължително да бъде равен или по-добър от първоначално заложения, или УО извършва комплексна оценка на техническата и функционалната еквивалентност на актива.<br>5. Какви точно определени документи следва да бъдат представени към искането за такава промяна – актуализирана Техническа спецификация, сравнителен анализ, техническа документация от производителя/доставчика, обосновка за запазване на функционалното | да зададете и да конкретизирате въпроса си по време на въвеждащото обучение за бенефициенти за изпълнение на проектите по процедурата, което УО ще проведе в изпълнение на ангажимента си по чл. 29 от ПМС № 23/13.02.2023 г. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | предназначение и резултатите по проекта и/или други документи? Моля да уточните и в кои случаи посоченият в Ръководството сравнителен анализ е задължителен и как следва да се разбира изискването той да бъде „в полза на актуализираните технически характеристики".<br>6. Съгласно чл. 43 УО следва да се произнесе по искането за предварително съгласие в срок до 20 работни дни. Когато Бенефициентът е подал своевременно редовно, мотивирано и комплектно искане, но УО не се произнесе в определения от Условията за изпълнение срок, моля да посочите изрично:<br>• какъв е правният ефект от непроизнасянето;<br>• може ли Бенефициентът след изтичане на срока да приложи поисканата промяна или е длъжен да изчаква изрично писмено съгласие без определен краен срок;<br>• ако е длъжен да изчаква, на какво правно основание и кой носи риска от забавянето, когато то се дължи единствено на непроизнасянето на УО;<br>• какви конкретни действия следва да предприеме Бенефициентът и пред кой орган, когато УО не изпълни задължението си за произнасяне в срок; поражда ли това спор относно изменение/изпълнение на административния договор по смисъла на чл. 19ж АПК и, ако да, какъв е приложимият процесуален ред;<br>• може ли вследствие на такова забавяне за Бенефициента да възникнат неблагоприятни последици, включително недопустимост на разходи, нарушение на срока за изпълнение, финансова корекция, отказ от верификация или прекратяване на АДПБФП.<br>Моля да потвърдите изрично, че Бенефициентът няма да носи финансови или договорни последици, причинени единствено от непроизнасяне на Управляващия орган в определения в Условията за изпълнение срок, когато Бенефициентът е изпълнил своевременно и надлежно всички свои задължения.<br>Моля с разяснението да бъде определен еднозначният обхват на техническите и функционалните характеристики, които подлежат на | |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | контрол при изменение, критериите и документите за допустимост на промяната, както и редът за действие при непроизнасяне на УО, така че Бенефициентът да може предварително да установи своите права, задължения и рискове при изпълнението на проекта. | |
| 109. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №17 — ред и действие на промени в представляващия, седалището, адреса на управление и правно-организационната форма<br>Съгласно чл. 43, букви „а", „г" и „ж" от Условията за изпълнение промяната на законния/ите представляващ/и, седалището и/или адреса на управление и правно-организационната форма на Бенефициента изисква предварително писмено съгласие от Управляващия орган, като е посочено, че „промяната влиза в сила след получаване на съгласие от страна на Управляващия орган". Съгласно чл. 44 УО може да не приеме изменението или да даде допълнителни указания.<br>Посочените обстоятелства обаче представляват корпоративни и регистрационни промени, чието възникване и вписване се уреждат от приложимото търговско законодателство и ЗТРРЮЛНЦ, поради което от Условията за изпълнение не става ясно как практически следва да бъде осъществено изискването за предварително съгласие на УО и какъв е ефектът на това съгласие спрямо вече настъпила или вписана промяна.<br>Моля да разясните:<br>1. Какъв е точният практически ред при промяна на законен представляващ, седалище/адрес на управление или правно-организационна форма – следва ли Бенефициентът първо да получи писмено съгласие от УО и едва след това да предприеме корпоративните и регистрационните действия, или промяната се извършва по приложимия законов ред и впоследствие се представя за одобрение от УО за целите на АДПБФП?<br>2. Как следва да се разбира изразът „промяната влиза в сила след получаване на съгласие от страна на Управляващия орган"? Отнася ли се той единствено до действието на промяната за целите на АДПБФП, без да засяга правното действие на корпоративната промяна и вписването ѝ по приложимото законодателство? | 1 и 2. Промените, посочени във въпроса Ви, се извършват „по приложимия законов ред", като изразът „промяната влиза в сила след получаване на съгласие от страна на Управляващия орган" се отнася до „действието на промяната за целите на АДПБФП, без да засяга правното действие на корпоративната промяна и вписването ѝ по приложимото законодателство", както посочвате. Като се има предвид разпоредбата на чл. 43 от Условията за изпълнение и отчитайки обстоятелството, че обичайно необходимостта от „промяна на законен представляващ, седалище/адрес на управление или правно-организационна форма" не възникват спонтанно, то е препоръчително бенефициентът да получи писмено съгласие от УО предварително. Предвид посоченото изискването в Условията за изпълнение за предварително съгласие от УО има действие за целите на АДПБФП и не противоречи на законовия ред съгласно Търговския закон или ЗТРРЮЛНЦ.<br>3. Информацията в запитването Ви по т. 3 не е достатъчна за предоставянето на конкретен отговор по поставените въпроси. Само въз основа на изложеното не е възможно предварително да се определи последицата от отказ на УО да приеме вече настъпила промяна – тя зависи от естеството на конкретното изменение и от това дали се засягат условия за допустимост, режим на помощта, правоприемство и възможността за изпълнение на проекта.<br>4. При описаните хипотези бенефициентът не е нужно да представя един или повече от изброените документи, тъй като информацията е проверима по служебен път в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, освен когато конкретната проверка изисква документ/и или информация, които не са публично достъпни.<br>5. Бенефициентът се представлява пред УО от законния представляващ към съответния момент или от упълномощено от него лице. „Достъпът на новия представляващ до ИСУН за извършване на необходимите действия по |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 3. Как следва да процедира Бенефициентът, ако промяната вече е настъпила или е вписана по законовия ред, а УО откаже да я приеме? Моля да посочите какви са последиците за АДПБФП и при какви конкретни обстоятелства такава промяна може да бъде основание за отказ, финансова последица или прекратяване на договора.<br>4. Какви точно документи следва да бъдат представени на УО за всяка от посочените промени – решение на компетентния орган на дружеството, актуализиран учредителен акт/дружествен договор/устав, документи за заявяване или извършено вписване в ТРРЮЛНЦ, документи за правоприемство/преобразуване или други документи? Моля да бъде посочен минималният задължителен комплект поотделно за:<br>• промяна на законен представляващ;<br>• промяна на седалище и/или адрес на управление;<br>• промяна на правно-организационната форма.<br>5. При промяна на законния представляващ моля да уточните кой има право да представлява Бенефициента пред УО и да извършва действия в ИСУН в периода между настъпването/вписването на промяната и нейното одобряване от УО, включително когато предходният представляващ вече няма представителна власт, както и по какъв конкретен ред се създава/активира достъпът на новия представляващ до ИСУН за извършване на необходимите действия по проекта.<br>Моля да бъде определен еднозначен и практически приложим ред, който да съчетава изискването за предварително съгласие по чл. 43 с действието на корпоративните и регистрационните промени по приложимото законодателство, така че Бенефициентът да не бъде поставен в положение, при което спазването на единия режим води до нарушение на другия. | проекта“ се осигурява съгласно реда, посочен в т. 26.1, подт. VI) от Условията за кандидатстване, както следва: „За целите на изпълнението и електронното отчитане на проектите, бенефициентите следва самостоятелно да създадат потребителски профили за достъп до ИСУН, като използват функционалностите на системата. Потребителските профили за електронно отчитане се създават от одобрените бенефициенти в модул „Е-кандидатстване", раздел „Проектни предложения", секция (таб) „Профили за Е-отчитане". За целта в системата следва да се прикачи Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента (Приложение 20 към Условията за изпълнение) – подписано с валиден КЕП от лице, което е официален представляващ на бенефициента и е вписан като такъв в ТР и регистъра на ЮЛНЦ. В случаите, когато бенефициентът се представлява САМО ЗАЕДНО от няколко физически лица, заявлението се попълва и подписва с валиден КЕП от всички тях“. |
| 110. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №18 — приложимост на изискването за външен одиторски доклад по чл. 67<br>Съгласно чл. 67 от Условията за изпълнение доклад за външен одит на счетоводната документация по проекта се представя към искането за | Както е посочено в чл. 67 от Условията за изпълнение доклад за външен одит на счетоводната документация по проекта, изготвен от регистриран одитор, се прилага към искането за окончателно плащане, само в случаите, когато това е предвидено в Административния договор. В административния договор по конкретната процедура (Приложение 19 към Условията за |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | окончателно плащане „в случаите, когато това е предвидено в Административния договор".<br>Същевременно в публикувания образец на Административен договор – Приложение 19 към настоящата процедура не е предвидено изрично задължение за представяне на такъв доклад, а съгласно действащото Ръководство за изпълнение, Версия 2 от октомври 2025 г., одиторски доклад се представя при финален отчет за проекти с безвъзмездна финансова помощ над 750 000 евро.<br>По процедура BG16RFPR001-2.003 максималният допустим размер на БФП за индивидуален проект е до 450 000 евро, поради което нито един проект по процедурата не може да достигне посочения в действащото Ръководство праг.<br>В тази връзка моля да потвърдите еднозначно:<br>1. Изисква ли се представяне на доклад от регистриран одитор по чл. 67 за който и да е проект по процедура BG16RFPR001-2.003?<br>2. Ако отговорът е отрицателен, моля да потвърдите, че разпоредбата на чл. 67 е обща клауза на Условията за изпълнение и не поражда задължение за бенефициентите по настоящата процедура.<br>3. Ако въпреки посочените максимални размери на БФП УО предвижда такова задължение за определени проекти, моля да посочите точните критерии и правното основание за неговото възникване, начина, по който то ще бъде включено в АДПБФП, както и за чия сметка ще бъде разходът за външния одит и дали такъв разход е допустим за финансиране по настоящата процедура, при положение че не е предвиден като самостоятелна категория разход. | изпълнение) посоченото не е предвидено, като доклад за външен одит на счетоводната документация по проекта, изготвен от регистриран одитор, няма да бъде изискван от бенефициентите по процедурата. |
| 111. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №19 — обхват и организация на задължителната счетоводна аналитичност по проекта<br>Съгласно чл. 73 от Условията за изпълнение „разходите и плащанията" следва да бъдат отразени чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система, като създадените във връзка с проекта сметки/система следва да съдържат в наименованието си номера на | По отношение на изискванията за счетоводно отчитане на разходите и плащанията по проекта следва да се има предвид, че бенефициентът организира счетоводната си отчетност в съответствие с приложимото счетоводно законодателство, приетата от предприятието счетоводна политика, индивидуалния сметкоплан и Условията за изпълнение на |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | АДПБФП. Чл. 73 препраща към чл. 57, ал. 1, т. 6 ЗУСЕФСУ, който изисква разходите да са отразени в счетоводната документация на Бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система, но не определя конкретен сметкоплан или задължително ниво на аналитичност.<br>По Елемент I на настоящата процедура допустимите инвестиции са за придобиване на ДМА и ДНА, които счетоводно се признават и заприходяват като активи на Бенефициента, а не непременно като текущ счетоводен разход. Действащото Ръководство изисква счетоводни записи от обособени по проекта сметки, амортизационен план/инвентарна книга и индивидуален сметкоплан, но не определя еднозначно минималния обхват и нивото на аналитичност, включително дали изискването по чл. 73 обхваща и балансовите сметки за придобитите активи.<br>В тази връзка моля да разясните:<br>1. За кои конкретни счетоводни обекти и операции е задължително създаването на отделна аналитичност с номера на АДПБФП – за придобитите ДМА и ДНА, разчетите с изпълнителите, авансовите плащания, банковите плащания, получената БФП, собственото съфинансиране, ДДС, услугите по Елемент II и/или други операции?<br>2. По отношение на ДМА и ДНА изисква ли се отделна аналитична сметка за всеки придобит актив, за всеки бюджетен ред или е достатъчна обща аналитичност по проекта, позволяваща еднозначно проследяване на всеки актив и свързаните с него плащания? Как следва да се прилага изискването на чл. 73 за „разходите" при придобиване и капитализиране на ДМА/ДНА, които счетоводно се отчитат по балансови сметки, и следва ли номерът на АДПБФП да присъства и в аналитичността на тези балансови сметки?<br>3. Моля да бъде посочен минималният задължителен модел на счетоводна аналитичност, който УО ще приема като изпълнение на чл. 73, включително примерна структура за типичен проект с придобиване на ДМА и/или ДНА и услуги по Елемент II, без да се налага използването на конкретни | проектите по процедурата. Съгласно чл. 73 от Условията за изпълнение, разходите и плащанията по проекта следва да бъдат отразени чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система, като създадените във връзка с проекта сметки/система следва да съдържат в наименованието си номера на административния договор. Не е задължително да се създава отделна счетоводна аналитична сметка за всеки един придобит ДМА/ДНА по Елемент I и услуга по Елемент II, по преценка на предприятието могат да се създадат аналитични сметки за всеки отделен елемент или за всяка група. Това изискване има за цел да гарантира отделно счетоводно отчитане и проследимост на операциите по проекта, но не предписва конкретен сметкоплан, конкретни номера на счетоводни сметки или единен модел на аналитичност, който да бъде прилаган от всички бенефициенти. При придобиване на ДМА и ДНА по Елемент I следва да се има предвид, че същите могат да бъдат признати и заведени като активи в счетоводството на бенефициента в зависимост от приложимите счетоводни правила и приетата счетоводна политика. При определяне на счетоводната си политика предприятието следва да осигури такава организация на счетоводната отчетност, която да позволява ясно разграничаване на операциите по проекта от останалата му дейност. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | счетоводни номера, когато те зависят от индивидуалния сметкоплан на Бенефициента.<br>Моля разяснението да определи еднозначно кои счетоводни сметки/аналитични признаци трябва да съдържат номера на АДПБФП и на какво ниво следва да се осигури проследимостта, така че Бенефициентът да може да организира счетоводната си отчетност правилно още от началото на изпълнението. | |
| 112. | 31.08.2026 г. | УИ Въпрос №20 — обхват на понятието „временно неизползване" на придобит актив през периода на дълготрайност<br>Съгласно чл. 10 от Условията за изпълнение Бенефициентът се задължава, при полагане на необходимата грижа, да използва придобитите по проекта ДМА и ДНА по предназначение за целите на проекта и в съответствие с АДПБФП „без необосновано прекъсване" през целия период на дълготрайност. В следващото изречение е посочено, че „неизползването на активите (временно или изобщо)" е основание за възстановяване на БФП за съответния актив пропорционално за периода, за който е налице нарушението.<br>Публикуваното разяснение по Въпрос №10 възпроизвежда едновременно изискването за използване „без необосновано прекъсване" и последицата при „неизползването на активите (временно или изобщо)", без да определя кога временното неизползване е обосновано и кога представлява нарушение.<br>Същевременно чл. 65, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060 свързва нарушаването на дълготрайността на операция, включваща инфраструктурна или производствена инвестиция, с настъпването в приложимия период на изрично посочени промени – прекратяване или преместване на производствена дейност извън съответния NUTS 2 регион, промяна в собствеността, която дава неправомерно предимство, или съществена промяна, засягаща естеството, целите или условията за изпълнение на операцията и подкопаваща първоначалните ѝ цели. За проектите, изпълнявани при режим „регионална инвестиционна помощ", | 1. Във връзка с разпоредбата на чл. 10 от Условията за изпълнение „временното неизползване представлява нарушение само когато прекъсването е необосновано".<br>2. и 6. Информацията, съдържаща се в запитването Ви не е достатъчна за предоставянето на категоричен отговор относно това кои „обективни обстоятелства УО може да приеме като обосновано временно прекъсване", както и дали може „само фактическото временно неизползване да бъде основание за възстановяване на БФП". В случай че визирате конкретна фактическа обстановка във връзка с проект, за който имате увереност, че ще бъде одобрен за финансиране по настоящата процедура, моля да зададете и да конкретизирате въпроса си по време на въвеждащото обучение за бенефициенти за изпълнение на проектите по процедурата, което УО ще проведе в изпълнение на ангажимента си по чл. 29 от ПМС № 23/13.02.2023 г.<br>3. По настоящата процедура е приложима разпоредбата на чл. 10 от Условията за кандидатстване, съгласно която: „Инвестицията по проекта следва да се поддържа в региона, в който се получава подкрепата, като бенефициентът се задължава да не продава, преотстъпва и/или дава под наем на трети лица дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства от АДПБФП, за период от 5 (пет) години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП. При неизпълнение на това задължение безвъзмездната финансова помощ за съответния актив се възстановява от Бенефициента, пропорционално за периода, за който е налице неизпълнението". |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | чл. 14, пар. 5 от Регламент (ЕС) №651/2014 допълнително изисква инвестицията да се поддържа в региона най-малко три години за МСП, като изрично допуска замяната на машини или съоръжения, които са остарели или повредени, при условие че стопанската дейност се запазва в региона за съответния минимален период.<br>В практическата стопанска дейност актив може временно да не се използва поради профилактика, авария или ремонт, технологичен или сезонен престой, прекъсване между производствени цикли/обекти, временно отсъствие на поръчки или процедура по замяна на повредено/остаряло оборудване, без да е продаден, преотстъпен или използван не по предназначение.<br>В тази връзка моля да разясните:<br>1. Следва ли изразът „неизползването на активите (временно или изобщо)" по чл. 10 да се тълкува във връзка с непосредствено предхождащото изискване за използване „без необосновано прекъсване", т.е. временното неизползване да представлява нарушение само когато прекъсването е необосновано?<br>2. Кои обективни обстоятелства УО може да приеме като обосновано временно прекъсване – профилактика, повреда и ремонт, технологичен или сезонен престой, прекъсване между производствени цикли/обекти, временно отсъствие на поръчки и/или други обективни причини – и по какви предварително определими критерии ще се извършва тази преценка?<br>3. При проект в режим „регионална инвестиционна помощ" как следва да се процедира при замяна на машина или съоръжение, което е остаряло или повредено в периода на дълготрайност, с оглед изричното правило на чл. 14, пар. 5 от Регламент (ЕС) №651/2014? Изисква ли такава замяна предварително съгласие/изменение на АДПБФП и как се третира периодът, през който първоначалният актив не може да се използва до въвеждането на заместващия актив?<br>4. По какви критерии и с какви доказателства УО ще определя началото и края на периода на неизползване, за който евентуално се възстановява БФП | 4 и 5. Бенефициентът е длъжен да уведоми своевременно Управляващия орган за „неизползването на активите (временно или изобщо)", както и за възобновяването на използването им (ако е приложимо). Периодът, за който е налице неизпълнението, обхваща периода „в който прекъсването е станало необосновано". |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | пропорционално, и следва ли този период да се отчита само от момента, в който прекъсването е станало необосновано?<br>5. Необходимо ли е предварително или последващо уведомяване на УО при обосновано временно неизползване, в какъв срок и с какви документи следва да бъдат доказани причината, продължителността и предприетите действия за възстановяване на използването?<br>6. Когато стопанската дейност се запазва в съответния регион, активът остава при Бенефициента, не се използва не по предназначение и временното прекъсване не засяга трайно естеството, целите и резултатите на проекта, може ли само фактическото временно неизползване да бъде основание за възстановяване на БФП? Ако да, моля да бъде посочено конкретното правно основание и съотношението му с чл. 65 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и, когато е приложимо, чл. 14, пар. 5 от Регламент (ЕС) №651/2014. | |
| 113. | 31.08.2026 г. | Уважаеми дами и господа,<br>Във връзка с подготовка на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП", моля за разяснения по следните въпроси:<br>Въпрос 1<br>Съгласно т. 13.1 от Условията за кандидатстване задължително е включването на Дейност 1. „Въвеждане на зелени технологии в предприятията за прилагане на кръгови модели за производство и потребление“.<br>Съгласно текста на стр. 24 „ В поле „Резултат” от раздел „План за изпълнение/дейности по проекта” във Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да посочат (опишат) конкретни количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейността“ т.е. дава се възможност за описването на количествен или качествен резултат от изпълнението на дейността или комбинация от двата типа резултат. | 1. Като се има предвид, че първият кръгов модел, за който се отнася запитването Ви е: „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга“, то приложим резултат по отношение на него е намаляването на количеството на отпадъка/ците, образувани при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга чрез посочване на конкретен/и количествен/и измерител/и за очакваното намаление. Това е видно и от примерно изброените резултати в т. 13.1 от Условията за кандидатстване и следва пряко от спецификата на кръговия модел, за който се отнася въпроса. Допустимо е в допълнение на посочения количествен резултат, по своя преценка кандидатът да включи и един или повече качествени резултати от изпълнението на дейността съобразно спецификата й.<br>Посоченото се отнася и за втория, посочен във въпроса модел, а именно: „намаляване на използваните суровини (включително пластмаса) за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга (количеството суровини, влагани за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга)”. За него е приложим един от примерните резултати, изброени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване, а |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | С оглед на горепосоченото, моля да представите разяснения по следните точки:<br>1.1 Моля да потвърдите, че за Направление 1) Подобряване на управлението на отпадъците, поднаправление „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга" е допустимо да бъде посочено единствено качествен резултат, като няма изискване за изрично посочване и на количествен резултат.<br>1.2 Допустим качествен резултат от изпълнението на направлението, посочено по т.1.1, ли би било, например „намаляване на количествено образуван отпадък от (метал/дърво/пластмаса/текстил или друг материал, влаган в производствения процес) при производство на единица съществуващ продукт Х"?<br>1.3 В случай че не считате за допустим качествен резултат, посоченото по т. 1.2, то моля дайте примери за допустими качествени резултати от изпълнението на Направление 1) Подобряване на управлението на отпадъците, поднаправление „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга".<br>1.4 Моля да потвърдите, че за Направление 2) Оптимизиране използването на суровини, поднаправление „намаляване на използваните суровини (включително пластмаса) за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга (количеството суровини, влагани за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга)" е допустимо да бъде посочено единствено качествен резултат, като няма изискване за изрично посочване и на количествен резултат.<br>1.5 Допустим качествен резултат от изпълнението на направлението, посочено по т.1.4, ли би било, например „намаляване на количествено използваните суровини (метал/дърво/пластмаса/текстил или друга използвана суровина) при производство на единица съществуващ продукт Х"? | именно: „намаляване на количеството суровини, влагани за производството на единица съществуващ продукт чрез посочване на конкретен/и количествен/и измерител/и за очакваното намаление".<br>В потвърждение на посоченото от УО е и обстоятелството, че примерите, включени в запитването, по своята същност също представляват количествени, а не качествени показатели.<br>2. Както е посочено във Въпрос 2 от запитването Ви, съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване, по процедурата не са допустими „дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници". В тази връзка, посоченото в т. 2.1 от въпроса „намаляване на използваните суровини (електроенергия) за предоставянето на единица съществуваща ИКТ услуга" няма да се счита за допустимо по процедурата.<br>Относно посочването на конкретни примери от страна на Управляващия орган за „суровини, които се влагат в предоставянето на единица съществуваща ИКТ услуга", отговорност на кандидата е, познавайки спецификите на своята дейност, да идентифицира приложимите допустими кръгови модели, както и механизма за осигуряване на тяхното постигане. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 1.6В случай че не считате за допустим качествен резултат, посоченото по т. 1.5, то моля дайте примери за допустими качествени резултати от изпълнението на Направление 2) Оптимизиране използването на суровини, поднаправление „намаляване на използваните суровини (включително пластмаса ) за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга (количеството суровини, влагани за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга)".<br><br>Въпрос 2<br>Съгласно т.13.2 от Условията за кандидатстване сред недопустимите дейности е посочено - „дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници".<br>От друга страна, сред кодовете на икономическа дейност, допустими за подкрепа по процедурата, е ИКТ-секторът, като дори код К62 „Дейности в областта на информационните технологии" и К63 „Инфраструктура за информационни технологии, обработка на данни, хостинг и други информационни услуги" са сред приоритетните кодове по линия на Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2030 г..<br>По-голямата част от направленията на Дейност 1. Въвеждане на зелени технологии в предприятията за прилагане на кръгови модели за производство и потребление са на практика неприложими за предприятията от ИКТ-сектора, с изключение на Направление 2) Оптимизиране използването на суровини, поднаправление „намаляване на използваните суровини (включително пластмаса ) за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга (количеството суровини, влагани за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга)".<br>Основната суровина, която се влага в процеса на предлагането на ИКТ-услугата е електроенергията. С оглед на горепосоченото, моля да предоставите разяснения по следните точки: | |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 2.1 Допустимо ли би било (при спазване на всички приложими изисквания и ограничения по процедурата) проектно предложение с код К62 „Дейности в областта на информационните технологии" по Направление 2) Оптимизиране използването на суровини, поднаправление „намаляване на използваните суровини (включително пластмаса ) за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга (количеството суровини, влагани за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга)" да води до качествен резултат „намаляване на използваните суровини (електроенергия) за предоставянето на единица съществуваща ИКТ услуга"?<br>2.2 В случай че не считате за допустимо посоченото по т.2.1, то моля да дадете примери за други суровини, които се влагат в предоставянето на единица съществуваща ИКТ услуга и чието намаляване би се считало за допустимо за подкрепа по процедурата.<br>2.3 Можете ли да дадете примери за приложимост и на останалите направления по отношение на ИКТ-услугите, които считате, че биха покрили изискванията за допустимост по процедурата?<br>Предварително благодаря за представените разяснения! | |
| 114. | 31.08.2026 г. | Уважаеми госпожи и господа,<br>Във връзка с процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП", моля за разяснение относно допустимостта на нашето предприятие за кандидатстване.<br>Съгласно официална статистическа справка, издадена от Националния статистически институт, за дружеството са определени следните икономически дейности:<br>основна икономическа дейност – КИД 2008: 38.11 „Събиране на неопасни отпадъци", с относителен дял 91%;<br>допълнителна икономическа дейност – КИД 2008: 38.32 „Рециклиране на сортирани отпадъци", с относителен дял 9%. предвид това молим да разясните: | Съгласно т. 11.1, подт. 5) от Условията за кандидатстване, за да са допустими по процедурата, кандидатите трябва „да са заявили подкрепа за код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12), който се отнася до:<br>- основната или допълнителната икономическа дейност на кандидата съгласно КИД-2025 на НСИ, която формира минимум 20 % от нетните приходи от продажби на кандидата въз основа на данни за 2025 г.<br>или<br>- нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата". |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Допустимо ли е предприятието да кандидатства по процедура BG16RFPR001-2.003 за инвестиция, която е изцяло свързана с допълнителната икономическа дейност по КИД 38.32 „Рециклиране на сортирани отпадъци". Моля да уточните дали при определяне на допустимостта по процедурата се взема предвид само основният код на икономическа дейност на кандидата или е допустимо проектът да бъде реализиран по официално регистрирана допълнителна икономическа дейност.<br>С уважение, | В допълнение, съгласно т. 11.2, подт. 4) от Условията за кандидатстване в процедурата не могат да участват и да получат безвъзмездна финансова помощ предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности, които попадат в раздел 38 „Събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци" и раздел 39 „Възстановяване и други дейности по управление на отпадъци" от сектор Е „Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване".<br>От представената във въпроса Ви информация е видно, че както основната, така и допълнителната дейност на предприятието попадат в сектор Е съгласно КИД-2025, поради което не са допустими за подкрепа по процедурата. |
| 115. | 31.08.2026 г. | Моля за отговор на следния въпрос: Допустимо ли по е текущата процедура да бъде самостоятелно придобито оборудване (което е дълготраен материален актив и се отчита счетоводно като такъв), тип инструментална екипировка (щанци и матрици – тип формообразуващи елементи), които са необходими и пряко свързани с продукти, които се произвеждат от преработена пластмаса на излязла от употреба електроника и/или електрическо оборудване. Допустимо ли е това съгласно условията за кандидатстване в Раздел 13 ‚Допустими дейности за финансиране" и Раздел 14. „Категории разходи, допустими за финансиране" и изпълнява ли максимално критерий 3. „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти от публикуваните Критерии и методология за оценка на проектни предложения" (Приложение №6). | В т. 13.1, подт. 5) от Условията за кандидатстване е посочено, че ако по Елемент I на процедурата е избран режим „регионална инвестиционна помощ", дейностите по него (по Елемент I), включени в проектното предложение, трябва задължително да имат за свой основен предмет осъществяването на ЕДНА от следните първоначални инвестиции в материални и/или нематериални активи<br>- създаване на нов стопански обект;<br>- увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект;<br>- диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент.<br>Във връзка с посоченото, в случай че предвиден за придобиване актив (например тип инструментална екипировка (щанци и матрици - тип формообразуващи елементи)) е част от съществуващо оборудване (производствена система) и инвестицията ще представлява по-скоро добавяне на компоненти (части) към съществуващи активи, и при условие, че проектът ще се изпълнява при режим „регионална инвестиционна помощ", подобни компоненти (части) няма да се считат за допустими с оглед на факта, че не е налице достатъчна увереност, че представляват първоначална инвестиция в цялостно ново решение. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | | В случай че проектът ще се изпълнява при условията на режим „минимална помощ" (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията, приложим също за разходите по процедурата, горепосоченото изискване за първоначална инвестиция в цялостно ново решение не е приложимо, и при този режим разходите за компоненти (части), част от съществуваща производствена система (линия) (например тип инструментална екипировка (щанци и матрици - тип формообразуващи елементи)) биха се считали за допустими, ако е обосновано, че същите осигуряват въвеждането на допустим по процедурата кръгов модел, и при спазване на всички останали изисквания по процедурата.<br><br>В допълнение и във връзка с въпроса Ви, уточняваме, че наличната информация в запитването не дава увереност, че инвестицията в посочената екипировка осигурява постигането на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. Следва да се има предвид, че кандидатите имат ангажимент в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта" от Формуляра за кандидатстване задължително да опишат Дейност 1 по начин, от който да е видно как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта осигурява въвеждането на един или повече от допустимите кръгови модели.<br><br>Относно оценката на проектните предложения по Критерий I.3 „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти" (съгласно Приложение 6 към Условията), моля запознайте се разясненията на Въпрос № 4, Въпрос № 13, т. 1.3 и 1.4 и Въпрос № 41.<br><br>Окончателно решение относно допустимостта и оценката на проекта ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение. |
| 116. | 31.08.2026 г. | Уважаеми дами и господа,<br><br>Във връзка с новата процедура, насочена към внедряване на зелени технологии/зелени модели и инвестиции в ново оборудване, бихме искали | Всички изисквания за допустимост на дейностите и разходите по процедурата са посочени в т. 13 и т. 14 от Условията за кандидатстване. За да са допустими, всички разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи (ДМА), активите трябва задължително да са необходими за въвеждането на зелени |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | да получим официално разяснение относно допустимостта на следните активи:<br>Багер с кофа трошачка;<br>Пресевни кофи;<br>Сортиращи роторни кофи;<br>Фрези;<br>Грайферни щипки за сортиране;<br>Грайферни щипки за разрушаване.<br>Посоченото оборудване ще бъде използвано в дейността на предприятието за обработване, сортиране, раздробяване и/или повторно използване на строителни материали и отпадъци, с цел оптимизиране на използването на ресурсите, намаляване на количеството отпадъци и повишаване на ефективността на процесите. | технологии за прилагане на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване.<br>Следва да се има предвид, че кандидатите имат ангажимент в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта" от Формуляра за кандидатстване задължително да опишат Дейност 1 по начин, от който да е видно как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта осигурява въвеждането на един или повече от допустимите кръгови модели. Окончателно решение относно допустимостта на проекта може да бъде взето само от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.<br>В допълнение моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 25. |
| 117. | 01.09.2026 г. | Здравейте!<br>Имаме въпроси, свързани със следния критерий за техническа и финансова оценка:<br>"2. Принос на въвежданите зелени технологии към ключови области за създаване на стойност в кръговата икономика<br>Инвестицията (придобиваният/те актив/и) по проекта осигурява въвеждането на зелена/и технология/и за прилагането на един или повече от следните кръгови модели:<br>- Заместване или намаляване на употребата на опасни вещества (вкл. суровини, съдържащи опасни вещества) чрез използването на алтернативни суровини;"<br>1. Ще се счита ли критерият за изпълнен, ако инвестицията осигурява намаляване или пълно елиминиране на употребата на опасни вещества, но не чрез заместването им, а просто чрез пълното им изключване въз основа на въведената зелена технология? | 1. За да е допустим кръговият модел: „заместване или намаляване на употребата на опасни вещества (вкл. суровини, съдържащи опасни вещества) чрез използването на алтернативни суровини", посочен в т. 13.1 от Условията за кандидатстване и съответно, за да бъдат присъдени точки на проектното предложение по Критерий I.2. „Принос на въвежданите зелени технологии към ключови области за създаване на стойност в кръговата икономика", то е необходимо на първо място опасните вещества да отговарят на определението за „опасни вещества", посочено в Приложение 10 към Условията. Въз основа на информацията, представена във въпроса, цитираният кръгов модел съгласно изискването на Критерий I.2. „Принос на въвежданите зелени технологии към ключови области за създаване на стойност в кръговата икономика" (посочен в Приложение 6 към Условията за кандидатстване), би могъл да се счита за изпълнен както в случаите, когато чрез инвестицията по проекта се постига намаляване на употребата на опасни вещества чрез заместването им с алтернативни суровини, така и в случаите, когато е налице пълното отпадане на опасните вещества. В края на изпълнението на проекта бенефициентът следва да може да докаже чрез проследими данни, че е налице спазване на изискването, свързано с |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 2. Ще се счита ли критерият за изпълнен, ако инвестицията осигурява намаляване или пълно елиминиране на употребата на опасни вещества, които не са суровини, а спомагателни материали в процеса /използват се, но не стават част от крайния продукт - реактиви, катализатори, смазващи и/или почистващи техности, охладители и други/? Опасните вещества също ще бъдат намалени или елиминирани въз основа на използваната технология, но без да бъдат заместени с никакви алтернативи.<br>Поздрави, | намаляване/цялостно отпадане на опасните вещества чрез актива/ите, придобити по проекта.<br>2. За да е допустим разглежданият кръгов модел, опасните вещества трябва да отговарят на определението за „суровини", представено в същото Приложение 10 към Условията, а именно: „Всички материали, които се влагат за производството/предоставянето на даден краен продукт/услуга на предприятието-кандидат, с изключение на материалите за осигуряване на експлоатацията /техническата изправност /поддръжката на машини, съоръжения, оборудване за производство/предоставяне на продукти/услуги".<br>Окончателно решение относно допустимостта и оценката на проекта ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за проектното предложение. |
| 118. | 01.09.2026 г. | Уважаеми госпожи и господа,<br>Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП", моля да предоставите разяснение относно съотношението и приложното поле на разпоредбите на т. 11.2, т. 13.1 и т. 13.2 от Условията за кандидатстване.<br>Потенциален кандидат по процедурата осъществява дейност, свързана със събиране, сортиране и последващо оползотворяване на текстилни материали, и възнамерява да реализира инвестиция в технологична линия за сортиране на излезли от употреба текстилни изделия.<br>Предвидената инвестиция няма за предмет създаване на нов продукт, а технологично модернизиране и увеличаване на капацитета на съществуващ процес по сортиране, с цел по-ефективно разделяне на текстилния поток в зависимост от възможностите за повторна употреба, рециклиране и последващо материално оползотворяване.<br>В Условията за кандидатстване като област на интервенция изрично е посочено управлението на търговски и промишлени отпадъци, включително мерки за сортиране, повторно използване и рециклиране. | Моля, запознайте се с разяснението по Въпрос № 23.<br>В допълнение и във връзка с информацията, представена във въпроса уточняваме, че съгласно подт. 4) от т. 11.2. от Условията за кандидатстване в процедурата не могат да участват и да получат безвъзмездна финансова помощ предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности, които попадат в раздел 38 „Събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци" и раздел 39 „Възстановяване и други дейности по управление на отпадъци" от сектор Е „Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване". Обръщаме внимание също, че по настоящата процедура не са допустими дейности, свързани с „технологично модернизиране и увеличаване на капацитета на съществуващи процеси" в предприятията освен в случаите, когато същите са свързани с въвеждане на един или повече кръгови модели, описани като допустими в Условията за кандидатстване. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Съгласно т. 13.1, Направление 1 „Подобряване на управлението на отпадъците", допустимите кръгови модели включват подготовка за повторна употреба и/или рециклиране и/или други дейности за преработка на отпадъци и последващото им влагане като суровина в производствени процеси или процеси по предоставяне на услуги.<br>Същевременно в т. 13.2 е предвидено, че са недопустими дейности по извършване на инвестиции за увеличаване капацитета на съоръжения за третиране на остатъчни отпадъци, с изключение на инвестициите в технологии за оползотворяване на материали от остатъчни отпадъци за целите на кръговата икономика.<br>От друга страна, т. 11.2 предвижда недопустимост за предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности, попадащи в раздел 38 „Събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци" и раздел 39 „Възстановяване и други дейности по управление на отпадъци" по КИД-2025.<br>С оглед на изложеното, моля да бъде дадено изрично разяснение по следните въпроси:<br>Допустима ли е за финансиране инвестиция в технологична линия за сортиране на излезли от употреба текстилни изделия, когато инвестицията води до увеличаване на капацитета и ефективността на съществуващ процес по сортиране с цел увеличаване дела на материалите, насочвани към повторна употреба, рециклиране и последващо материално оползотворяване?<br>Следва ли подобна инвестиция да се счита за попадаща в изключението по т. 13.2, отнасящо се до „инвестиции в технологии за оползотворяване на материали от остатъчни отпадъци за целите на кръговата икономика"?<br>В случай че икономическата дейност, в рамките на която ще се използва съответната технологична линия, попада в раздел 38 по КИД-2025, приложимо ли е ограничението по т. 11.2 безусловно, независимо от обстоятелството, че инвестицията може да отговаря на допустим кръгов модел по т. 13.1 и на изключението по т. 13.2? | |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | В случай че ограничението по т. 11.2 се прилага независимо от изключението по т. 13.2, моля да бъде пояснено в кои хипотези инвестиции, насочени към сортиране, повторна употреба, рециклиране и материално оползотворяване, биха били допустими за финансиране по процедурата.<br>Моля разяснението да отчете взаимовръзката между посочените разпоредби, тъй като от тяхното систематично тълкуване възниква въпрос относно приложимостта на изключението по т. 13.2 спрямо дейности, попадащи в раздел 38 по КИД-2025.<br>Благодаря предварително за съдействието. | |
| 119. | 01.09.2026 г. | Уважаеми госпожи и господа,<br>Във връзка с т. 13.1 и т. 14.2 от Условията за кандидатстване и публикуваните разяснения по въпроси № 6, № 22, № 23 и № 39, моля за принципно разяснение относно допустимостта на конкретен вид ДМА като част от взаимосвързана технологична система.<br>Предприятие, извършващо дървообработваща дейност по КИД-2025 16.24, генерира в рамките на съществуващия си производствен процес дървесен прах, стърготини, талаш и изрезки. Предвижда се придобиване на централизирана аспирационна система, включваща съоръжения за улавяне на остатъците непосредствено при тяхното образуване, филтриране, отделяне, събиране и отвеждане в затворена система към последващ етап на преработване.<br>Уловените чрез аспирационната система дървесни остатъци няма да бъдат обезвреждани или продавани като отпадък. Те ще бъдат количествено проследявани, преработвани от кандидата и влагани като суровина в производството на композитен материал, използван за производството на стенни панели и первази, представляващи крайни продукти на кандидата".Централизираната аспирационна система не се придобива самостоятелно и единствено с цел обезпрашаване или подобряване на условията на труд. Тя изпълнява технологична функция на първи задължителен етап от производствения цикъл, тъй като без улавянето, отделянето и затвореното отвеждане на дървесните остатъци същите не | 1. Информацията в запитването не е достатъчна за предоставянето на категоричен отговор относно допустимостта на разходите за придобиване на описаната централизирана аспирационна система. В допълнение и във връзка с въпроса обръщаме внимание, че съгласно т. 13.2 и т. 14.3 от Условията за кандидатстване, по процедурата не са допустими за финансиране дейности и съответно разходи за извършване на строително-монтажни работи (СМР).<br>В тази връзка, за да са допустими разходите за описаната централизирана аспирационна система, придобиването ѝ не трябва да представлява дейност за извършване на строително-монтажни работи (СМР), както и същата не трябва да е оборудване за осигуряване на аспирацията на работно или на друг вид помещение, а да представлява актив, който ще осигурява пряко въвеждането на описания кръгов модел („подготовка за повторна употреба и/или рециклиране, и/или други дейности за преработка на отпадъци и последващото им влагане като суровина в производствени процеси/процеси по предоставяне на услуги"). Посоченото ще бъде проследявано и на етап изпълнение на проекта.<br>Окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите може да бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.<br>2. Предвид информацията във въпроса, би могло да се счита че е налице необходимата причинно-следствена връзка между инвестицията и |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | могат да бъдат подадени и използвани като суровина в последващия производствен процес.<br>Предвид разяснението по въпрос № 6, съгласно което всеки заявен разход трябва да е в непосредствена причинно-следствена връзка с въвеждането на зелената технология и прилагането на кръговия модел, моля да разясните:<br>1. Може ли разходът за придобиване на така описаната централизирана аспирационна система да се счита за допустим разход за ДМА по т. 14.2, когато системата представлява технологично необходим първи етап от преработването и последващото влагане на образуваните дървесни отпадъци като суровина в производствен процес?<br>2. Правилно ли е разбирането, че непосредствената причинно-следствена връзка с кръговия модел е налице и когато аспирационната система самостоятелно не произвежда крайния продукт, но улавя, отделя, събира и подава отпадъчния материал към последващото оборудване и по този начин е неразделна част от група взаимосвързани активи, реализиращи цялостния кръгов производствен процес?<br>Моля разяснението да бъде дадено относно принципното приложение на т. 13.1 и т. 14.2 към описания вид актив, а не като предварителна оценка на конкретно проектно предложение. | въвеждането на зелената технология за прилагане на кръговия модел, при представяне на съответната информация за това във Формуляра за кандидатстване, както и последващо доказване от страна на кандидата на въведения кръгов модел посредством придобитията актив.<br>Окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение. |
| 120. | 01.09.2026 г. | Здравейте,<br>Предприятието ще кандидатства за нов код на икономическа дейност и „ще произвежда продукти от отпадъци ".<br>1. Допустимо ли е въвеждането на следния зелен модел:<br>От настоящата дейност на кандидата (код А) отпадъците ще се влагат в производството на нови продукти за кандидата (нов код Б). Освен отпадъците за производството на новите изделия (по код Б) ще се използват допълнително и първични неизползвани суровини. След преработката на двата вида материали – отпадъци и нови суровини ще се реализират новите изделия (по код Б). Генерираните нови отпадъци от производството на | Ако посоченото в запитването Ви произтича от спецификата на конкретния произвеждан проект, то би се считало за допустимо, но само в случай, че кандидатът обоснове и впоследствие докаже, че „закупените по проекта машини и съоръжения" осигуряват пряко преработката на отпадъците и последващото им влагане като суровини за производството на новите изделия (в рамките на модела „подготовка за повторна употреба и/или рециклиране, и/или други дейности за преработка на отпадъци и последващото им влагане като суровина в производствени процеси/процеси по предоставяне на услуги").<br>Моля, запознайте се с разяснението по Въпрос № 55, т.2. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | новите изделия (по код Б) ще се влагат обратно в производството и по този начин ще се осъществи кръгов зелен модел.<br>2. Допустимо ли е със закупените по проекта машини и съоръжения при производството на новите изделия по новия код (Б), да се влагат и първични суровини?<br>Благодаря предварително! | |
| 121. | 01.09.2026 г. | Здравейте,<br>възможно ли е предмет на инвестицията да бъде оборудване, което намалява количеството ОХВ, използвано на единица продукция само по себе си, без да е необходимо заместването на ОХВ с алтернативни суровини, т.е. тази хипотеза покрива ли кръгов модел в НАПРАВЛЕНИЕ 2:<br>- заместване или намаляване на употребата на опасни вещества (вкл. суровини, съдържащи опасни вещества) чрез използването на алтернативни суровини? | Моля, запознайте се с разяснението по Въпрос № 117. |
| 122. | 01.09.2026 г. | Предприятие с предмет на дейност „Строителство на пътища и съоръжения" предвижда внедряване на зелен модел, насочен към повторно влагане на рециклиран асфалтов материал в строителството на пътища и улици.<br>Добитият и сортиран асфалтобетонов материал от ремонтираните улици ще бъде предаван на асфалтова база, управлявана от друго дружество, която ще го използва при производството на нова асфалтобетонова смес с добавено рециклирано съдържание. След това ще купуваме готовата асфалтобетонова смес с добавен рециклиран материал от нашата дейност за повторно влагане в изпълняваните от нас строителни обекти.<br>Този вид повторно влагане на добитите и сортирани от нас асфалтобетонови отпадъци, вложени в производството от друго дружество, и последващото закупуване от нас на произведения строителен материал, който влагаме в изпълняваните обекти, отговаря ли на дефиницията за „промишлена симбиоза"? При положение че ние самите не сме производители на асфалтобетон с рециклирана фракция, а само подбираме и подготвяме | Моля, запознайте се с разяснението по Въпрос № 25.<br>От информацията, представена в запитването, не става ясно кой точно кръгов модел предвижда да реализира кандидатът и чрез какви активи същият ще бъде постигнат. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | строителния отпадък за повторна употреба, предаваме го на производителя на асфалтобетон, той произвежда асфалтобетон с добавен строителен отпадък от нашата дейност, а след това ние купуваме от него готовия продукт и го влагаме в извършваните от дружеството строителни дейности. | |
| 123. | 01.09.2026 г. | Уважаеми дами и господа,<br>Във връзка с критериите за оценка на проектни предложения по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“ моля за разяснения по следните въпроси:<br>1. В критерий 3 „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти“ на точка I. Ефект от изпълнението на проекта от раздел II. КРИТЕРИИ ЗА ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОЦЕНКА ще се зачита ли преработката на технологичен брак и/или преработката на продукти, излезли от употреба, които поради различни причини (застояла продукция, дефектна партида, продукти, изтеглени от пазара и т.н.) не са употребяване и подлежат на рециклиране?<br>2. В случай, че дружество-кандидат изкупува технологичен брак/отпадни продукти на друг производител и ги използва за суровини за собственото производство и за тази цел предвижда въвеждане на зелена/и технология/и по настоящата процедура, то покрива ли критерий 3?<br>Благодаря предварително, с пожелалия за успешна работа! | 1. Разяснение относно обхвата на „излезли от употреба продукти” във връзка с оценката на проектните предложения по Критерий I.3„Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти” (съгласно Приложение 6 към Условията за кандидатстване) е представено в отговорите на Въпрос № 4, Въпрос № 13 – т. 1.1 и т. 1.2 и Въпрос № 41.<br>2. От информацията в запитването по т. 2 не става ясно кой точно кръгов модел предвижда да реализира кандидатът и каква е връзката му с Критерий I.3. В рамките на самата формулировка на критерия е описано в кои точно случаи същият ще се счита за изпълнен. В тази връзка уточняваме, че горепосоченият Критерий I.3 е част от критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения (представени в Приложение 6), а не критерий за допустимост на проектите по процедурата. В този смисъл, съответствието с разглеждания критерия няма задължителен характер.<br>Обръщаме внимание също, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството на проектното предложение, както и че окончателно решение относно оценката по отделните проекти може да бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за предприятието и за проектното предложение. |
| 124. | 01.09.2026 г. | Моля, за разяснение по процедурата в следния контекст:<br>Печатница с код по КИД -2025 18.12 Печатане на други издания и печатни продукти използва топъл печат за производство на печатните си продукти. В контекста на топлия печат (фолио печат) клишетата са магнезиеви или фотополимерни релефни плочи, които се използват като матрица за пренасяне на изображението върху печатния материал. Те действат като | Представената в запитването информация не дава увереност, че е спазено изискването за въвеждане на един или повече кръгови модели в дейността на предприятието, доколкото не става ясно фрезованите вече клишета дали и за какви цели биха били използвани. За да е спазено изискването за намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга, то следва да е спазено изискването |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | "печат" или "форма" – фолиото се притиска към нагорещеното клише, което активира лепилото на фолиото и го трансформира върху повърхността създавайки 3D ефект. След отпечатване на тиража клишетата са отпадък. Кандидатът иска да си закупи CNC фреза за фрезоване на вече използвани за производството си клишета, с което ще ги използва многократно и ще намали отпадъка от производствения си процес, като въведе кръговия модел: намаляване на количеството образувани отпадъци при производството на единица печатен продукт. При изпълнени всички останали условия на процедурата, допустима ли е посочената инвестиция?<br>Благодаря за конкретния отговор. | посочените фрезовани отпадъци да бъдат използвани обратно в дейността на предприятието.<br>В раздел „План за изпълнение/дейности по проекта” от Формуляра за кандидатстване, кандидатът трябва задължително да опише как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта, осигурява въвеждането на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели. Липсата на достатъчно обоснована информация, която да дава увереност за спазване на посоченото изискване, ще бъде основание за премахване на разходите за съответния/те актив/и от бюджета на проекта (т. 13.1 от Условията за кандидатстване).<br>В допълнение, окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите ще да бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за предприятието и за проектното предложение. |
| 125. | 01.09.2026 г. | Здравейте,<br>Във връзка с подготовка на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“ бихме искали да получим разяснение по няколко въпроса, свързани с допустимостта на планираните инвестиции и начина им на отчитане при техническата и финансовата оценка.<br>Въпрос 1<br>Кандидатът е с КИД 56.12 и обмисля закупуване на компактна система за преработка на собствен излязъл от употреба текстил от дейността – покривки, салфетки, работен текстил и др. Полученият материал ще се използва отново за собствени нужди в ресторанта и няма да се продава.<br>Ще се счита ли такава инвестиция за преработка на излезли от употреба текстилни изделия и ще покрие ли критерий I.3 за 10 точки? Има ли риск тази дейност да се счита за различна от основната дейност по КИД 56.12?<br>Въпрос 2 | Информацията във въпросите Ви по т. 1-3 не е достатъчна за предоставянето на отговор относно оценката, която проектното предложение би получило по посочените критерии, а именно Критерий I.1 „Степен на интегриране на въвежданите зелени технологии в етапите от жизнения цикъл на продуктите/услугите”, Критерий I.2 „Принос на въвежданите зелени технологии към ключови области за създаване на стойност в кръговата икономика” и Критерий I.3„Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти” (съгласно Приложение 6 към Условията за кандидатстване).<br>В тази връзка уточняваме, че горепосочените критерии са част от критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения (представени в Приложение 6), а не критерии за допустимост на проектите по процедурата. В този смисъл, съответствието с тях няма задължителен характер.<br>Решение относно оценката на проекта по посочените, както и по всички останали критерии за оценка по процедурата, може да бъде взето само от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за предприятието и за проектното предложение. Разясненията в рамките на |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Предвиждаме софтуер, който да следи хранителния отпадък, търсенето, брака и върнатата храна и на тази база да прогнозира количества, порции и производствени партиди.<br>Данните ще се използват при работата с конвектомат, blast chiller, vacuum/MAP и оборудване за студено съхранение.<br>Може ли при тази организация да се приеме, че технологията се прилага както на етап „разработване/проектиране/дизайн на услугата", така и на етап „предоставяне на услугата", и съответно да се получат 10 точки по критерий I.1?<br>Въпрос 3<br>Предвиждаме система за многократни takeaway чаши и съдове, които след използване се връщат, измиват, дезинфекцират и отново се използват.<br>Може ли това да се приеме като повторна/многократна употреба чрез пълно функционално възстановяване и да покрие критерия за 5 точки?<br><br>Въпрос 4<br>Могат ли конвектомат, blast chiller, vacuum/MAP машина и оборудване за контролирано студено съхранение да се разглеждат като една обща зелена технология, когато целта е намаляване на хранителния отпадък, брака и свръхпроизводството?<br><br>Въпрос 5<br>Допустим разход ли са самите многократни чаши и кутии, както и хартиени/bagasse опаковки, или те се считат за консуматив и следва да останат извън бюджета?<br><br>Въпрос 6 | настоящата рубрика се дават по отношение на Условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството на проектното предложение (чл. 26, ал. 8, изречение трето от ЗУСЕФСУ).<br>Относно кода на дейността, за която се кандидатства (т. 1 от запитването), следва да се има предвид, че съгласно т. 11.1, подт 5) от Условията, кандидатите е допустимо да заявят подкрепа за код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 (Приложение 12), който се отнася до:<br>- основната или допълнителната икономическа дейност на кандидата съгласно КИД-2025 на НСИ, която формира минимум 20 % от нетните приходи от продажби на кандидата въз основа на данни за 2025 г.<br>или<br>- нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата.<br>Определянето на кода на дейността, за която се кандидатства, е изцяло отговорност на кандидата, като в т. 11.1 от Условията изрично е посочено, че „преди подаване на проектните предложения, на всички кандидати се препоръчва да извършат предварителна проверка за точния четиризначен код на основната или допълнителната икономическа дейност, за която кандидатстват съгласно КИД-2025 въз основа на данни от НСИ за 2025 г., или ако е приложимо – проверка на точния нов за кандидата четиризначен код на икономическата дейност съгласно КИД-2025, за която заявяват подкрепа". Допълнително в бележка под линия 28 в същия раздел от Условията е посочено, че „При необходимост кандидатите трябва да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологията за определяне на код на основна и допълнителна икономическа дейност по КИД-2025 (Приложение 12)".<br>4.-5. За да са допустими всички разходи по Елемент I те следва да отговарят на изискването за дълготрайни материални и/или нематериални активи (ДМА и/или ДНА) и трябва задължително да са необходими за въвеждането на |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Допустима ли е професионална съдомиялна с по-нисък разход на вода, ако се докаже намаляване на използваната вода спрямо настоящото оборудване? | зелена/и технология/и за прилагане на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условията. В тази връзка в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта" от Формуляра за кандидатстване кандидатът следва задължително да опише как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта, осигурява въвеждането на съответен допустим кръгов модел. Обосновката може да бъде представена и по отношение на група от взаимосвързани активи (ДМА и/или ДНА), предвидени за придобиване по проекта или по отношение на инвестицията в нейната цялост (т.е. инвестицията, включваща всички предвидени за придобиване ДМА и/или ДНА). Липсата на достатъчно обоснована информация, която да дава увереност за спазване на посоченото изискване, ще бъде основание за премахване на разходите за съответния/те актив/и от бюджета на проекта. В случай на група от взаимосвързани активи, при които само един от тях осигурява постигането на кръговия модел/допринася за реализирането му, а останалите са включени с единствената обосновка, че са функционално свързани с него, няма да се считат за допустими.<br><br>В допълнение уточняваме, че по процедурата не са допустими дейности, насочени към намаляване на „брака и свръхпроизводството".<br><br>6. По процедурата е допустима дейност за въвеждане на зелени технологии за прилагане на кръговия модел „намаляване на количеството потребявани води за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга", посочен в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. В бележка под линия № 54 (на стр. 23 от Условията) е уточнено, че се имат предвид всички потребявани води, независимо от това дали в материално отношение те стават част от крайния продукт/услуга или не (с изключение на отпадъчните води съгласно определението за „отпадъчни води", представено в Приложение 10).<br><br>Окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите може да бъде взето само от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за предприятието и за проектното предложение. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| 126. | 02.09.2026 г. | Здравейте,<br>ако кандидатът предвижда по проекта да развива дейност, която попада в допълнителния код на икономическа дейност за 2025 г., но този код представлява 3 % от общата му икономическа дейност, а не изискуемите 20 %, като в рамките на проекта кандидатът ще:<br>- произвежда продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци; или<br>- предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, които вече се произвеждат/предлагат от кандидата,<br>ще се счита ли в този случай, че проектът е свързан с „нова за кандидата дейност", въпреки че съответният допълнителен код на икономическа дейност за 2025 г. представлява само 3 % от общата икономическа дейност на кандидата?<br>Моля за уточнение дали за определянето на дейността като „нова за кандидата" е от значение процентът на допълнителния код (3 % спрямо 20 %), или следва да се вземе предвид естеството на предвидената по проекта дейност – производство на продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или предоставяне на услуги за осигуряване на дълготрайност на вече предлагани продукти/услуги. | Посочената в запитването Ви дейност на предприятието, която „попада в допълнителния код на икономическа дейност за 2025 г., но този код представлява 3 % от общата му икономическа дейност, а не изискуемите 20 %", както описвате, няма да се счита за дейност с „нов за кандидата код на икономическа дейност" съгласно КИД-2025, „в рамките на който предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата" (както е посочено в т. 11.1, подт. 5 от Условията за кандидатстване). Съгласно информацията във въпроса, разглежданата дейност е допълнителна икономическа дейност за 2025 г. за предприятието, като съгласно бележка под линия 26 (на стр. 14 от Условията): „Нов за кандидата код на икономическа дейност е четиризначен код на дейност, различен от кода на основната и допълнителната/ите икономическа/и дейност/и на предприятието (ако е приложимо) съгласно КИД-2025 въз основа на данни за 2025 г.".<br>В случай че кандидатът има допълнителна дейност за 2025 г., която „представлява 3%", подкрепата за нея по настоящата процедура е недопустима, тъй като тя формира по-малко от изискуемите минимум 20% от нетните приходи от продажби на предприятието за 2025 г. и същевременно не представлява нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно изискването в Условията, цитирано по-горе.<br>В допълнение, моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 8. |
| 127. | 02.09.2026 г. | Кандидат извършва основна дейност КИД 55.10 „Хотели и подобни места за настаняване". В рамките на хотелската услуга на настанени групи се предоставя и хранене като съпътстваща услуга, без самостоятелен ресторант/обект за хранене за външни клиенти. Настаняването и съпътстващото хранене се предоставят и фактурират на клиента като една комплексна услуга. Предвижда се въвеждане на автоматизирана ресурсно ефективна технология за приготвяне на храната по предварително зададени рецептури и реален брой гости, с измеримо намаляване на хранителните загуби/отпадъци и използваните ресурси. Допустимо ли е тази инвестиция | Моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 61. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | да бъде отнесена към основната дейност КИД 55.10 като технология за предоставяне на съществуващата комплексна хотелска услуга, а не към отделна ресторантьорска дейност? | |
| 128. | 02.09.2026 г. | Здравейте,<br>фирмата ни се занимава с хотелиерска дейност и желаем да кандидатстваме по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП", с проект за въвеждане на система за използване на геотермална вода от собствен водоизточник, разположен в имота на хотела.<br>Предвижда се изграждането на сондаж и придобиването на необходимите съоръжения и оборудване за добив, отвеждане, съхранение, обработване и използване на геотермалната вода за нуждите на хотела, при наличие на всички изискуеми разрешителни и съгласувания съгласно приложимото законодателство. Целта е да се ограничи потреблението на вода от съществуващия водоизточник/обществената водоснабдителна мрежа при предоставянето на хотелиерските услуги и да се постигне по-ефективно използване на природните ресурси.<br>Във връзка с посоченото моля да разясните:<br>1. Допустимо ли е подобна инвестиция да бъде отнесена към Елемент I, Дейност 1, Направление 2 „Оптимизиране използването на суровини, вкл. вода", и по-конкретно към кръговия модел „намаляване на количеството потребявани води за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга"?<br>2. Приема ли се заместването на част от използваната вода от обществената водоснабдителна мрежа с геотермална вода от собствен водоизточник за намаляване на количеството потребявани води по смисъла на Условията за кандидатстване, или е необходимо да бъде доказано и намаляване на общото количество вода, използвано за предоставянето на единица хотелиерска услуга?<br>3. Могат ли разходите за сондажното съоръжение и технологично свързаното с него оборудване – помпи, тръбна система, резервоари, системи за обработване, контрол и управление на водата – да бъдат допустими като | Допустимите по процедурата дейности и разходи са описани в т. 13.1 и т. 14.2 от Условията за кандидатстване, като от информацията, представена в запитването Ви не е видно, че описаната инвестиция, свързана с придобиване на „технологичните съоръжения и оборудване за добив, обработване и използване" на геотермална вода, осигурява въвеждането на кръговия модел: „намаляване на количеството потребявани води за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга". Посоченото „заместване на част от използваната вода от обществената водоснабдителна мрежа с геотермална вода от собствен водоизточник" не е видно как ще осигури намаляване на количеството води, потребявани за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга. В допълнение, по процедурата не са допустимите разходите за СМР (т . 13.2 от Условията за кандидатстване), като от информацията във въпроса не е налице увереност, че технологичните съоръжения и оборудване за добив, обработване и използване на водата, които съпътстват сондажа, също не включват дейности и разходи за СМР.<br>Окончателно решение относно допустимостта на проекта може да бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | разходи за придобиване на ДМА, необходими за въвеждането на зелената технология?<br>4.Като се има предвид, че строително-монтажните работи са посочени като недопустими дейности, допустимо ли е сондажът да бъде изграден със собствени средства извън бюджета на проекта, а по проекта да бъдат заявени единствено технологичните съоръжения и оборудване за добив, обработване и използване на водата?<br>Благодарим за вниманието! | |
| 129. | 02.09.2026 г. | Здравейте,<br>1 По процедурата допустимо ли е закупуване на термопомпи пряко свързани с въвеждане на кръгов модел за намаляване енергийната ефективност на производствения процес в предприятието.<br>2. Как УО присъжда допълнително точки за въвеждане на зелени технологии , свързани с преработка на излезли от употреба батерии и едновременно с това е недопустими проекти , попадащи в сектор Е38 и Е39. | 1. Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 18 и 67.<br>2. Моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 23. |
| 130. | 03.09.2026 г. | Относно: Искане за разяснение относно инвестиция в нов обект – автомивка, по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“<br>Уважаеми госпожи и господа,<br>Във връзка с процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, Условията за кандидатстване и публикуваните до момента въпроси и разяснения на Управляващия орган, моля за разяснение относно следния конкретен случай.<br>Кандидатът е микропредприятие по смисъла на ЗМСП със седалище в гр. Пловдив, т.е. извън територията на селски район. Предприятието извършва дейност чрез съществуващ обект – автомивка в гр. Пловдив.<br>За 2024 г. дейността е отчетена по КИД-2008, код 45.20, а за 2025 г. е посочен КИД-2025, код 95.31. Предвижда се проектът да бъде за същата фактически осъществявана от предприятието дейност, при изпълнение на | 1. Моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 84.<br>2. и 3. Съгласно Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025, която се съдържа в края на КИД-2025 (Приложение 12 към Условията за кандидатстване), дейността с код 45.20 съгласно КИД-2008 съответства на дейността с код 95.31 „Техническо обслужване и ремонт на автомобили” съгласно КИД-2025, поради което същата няма да се счита за нова за предприятието. Относно реализацията на инвестицията „в нов, втори обект на предприятието…, когато в него ще се извършва същият вид услуга” моля имайте предвид, че по процедурата не е допустимо обосноваването на резултатите чрез сравнение между историческите данни на съществуващ обект и прогнозните данни за новия. Допълнително, предвид откриването на изцяло нов обект (който ще потребява допълнително количество вода, макар и по по-ефективен начин), в запитването липсва информация как точно внедряването на предвиденото технологично оборудване за автомивка в новия обект ще доведе до реално намаляване на общото количество „прясна вода, необходимо за предоставяне на единица услуга“, **отчитайки всички** |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | приложимите изисквания на процедурата относно икономическата дейност и нетните приходи от продажби.<br>Кандидатът възнамерява да реализира инвестицията в нов, втори обект – автомивка в с. Марково, община Родопи, област Пловдив. Община Родопи попада в обхвата на селските райони съгласно Приложение 14 към Условията за кандидатстване.<br>Инвестицията се предвижда по Направление 2 „Оптимизиране използването на суровини, включително вода", като се разглеждат два технологични варианта:<br>а) технологично оборудване за автомивка, което чрез техническите си характеристики води до измеримо и доказуемо намаляване на количеството прясна вода, необходимо за предоставяне на единица услуга – измиване на един автомобил, без система за рециркулация и повторно използване на водата;<br>б) технологично оборудване за автомивка в комбинация със система за пречистване, филтрация, рециркулация и повторно използване на водата, при което също се постига измеримо намаляване на количеството прясна вода за единица предоставена услуга.<br>С оглед на горното моля за разяснение по следните въпроси:<br>1. Допустимост на микропредприятието и мястото на изпълнение<br>Допустим ли е кандидатът по отношение на ограничението за микропредприятията и селските райони, когато седалището на микропредприятието е в гр. Пловдив – извън селски район, а мястото на изпълнение на инвестицията е в с. Марково, община Родопи – селски район?<br>Правилно ли е разбирането, че посоченото в Условията ограничение е приложимо, когато са изпълнени едновременно съответните предпоставки относно седалище или клон със седалище в селски район и изпълнение на подпомаганата дейност в община от селските райони, и следователно само обстоятелството, че новият обект ще бъде разположен в селски район, не води до недопустимост на микропредприятие със седалище в гр. Пловдив? | **търговски обекти, където кандидатът осъществява аналогична търговска дейност**. В тази връзка и във връзка с въпроса по т. 3, моля запознайте се с разяснението на Въпрос № 75.<br>4. и 5. Кръговият модел „намаляване на количеството потребявани води за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга", посочен в Направление 2) от т. 13.1 на Условията за кандидатстване ще се счита за изпълнен, като инвестицията по проекта осигурява измеримо намаляване на количеството вода, потребявана за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга. Във връзка с конкретния кръгов модел се имат предвид всички потребявани води, независимо от това дали в материално отношение те стават част от крайния продукт/услуга или не (с изключение на отпадъчните води съгласно определението за „отпадъчни води", представено в Приложение 10). Определянето на допустимостта на „технологичното решение със и без рециркулация" следва да бъде направено при отчитане на посоченото, като това е изцяло отговорност на кандидата, доколкото само въз основа на представената информация във въпроса, не може да бъде предоставен еднозначен отговор. Допълнително в случай, че описаните във въпроса Ви по т. 5 „съоръжения за филтрация и пречистване, утаяване и отделяне на замърсители/масла, резервоари, помпи, системи за дозиране, измерване, контрол и мониторинг и необходимите технологични връзки между тях" представляват дейности за СМР, същите няма да се считат за допустими по процедурата, на основание ограничението, посочено в т. 13.2 от Условията за кандидатстване. Относно допустимостта на компонентите към системата, моля запознайте се и с разяснението на Въпрос № 75.<br>Окончателно решение относно допустимостта на проекта може да бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.<br>6. Посоченото в т. 6 от въпроса относно измерването и доказването на резултатите от разглеждания кръгов модел би се считало за допустимо, при спазване на всички останали изисквания по процедурата и като се имат предвид разясненията по – горе. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 2. Допустимост на инвестиция в нов втори обект<br>Допустимо ли е инвестицията по процедурата да бъде реализирана в нов, втори обект на предприятието в с. Марково, когато в него ще се извършва същият вид услуга – автомивка, която кандидатът вече предоставя чрез съществуващия си обект в гр. Пловдив?<br>В тази връзка, правилно ли е разбирането, че преминаването от КИД-2008 код 45.20 за 2024 г. към КИД-2025 код 95.31 за 2025 г., когато фактически се касае за продължаване на същата дейност на предприятието, не представлява само по себе си започване на нова икономическа дейност за целите на процедурата?<br>3. Определяне на базовото потребление на вода при новия обект<br>Предвид изискването по Направление 2 за доказване на намаляване на количеството потребявана вода за единица съществуващ продукт/услуга спрямо състоянието преди инвестицията, може ли базовото потребление „преди инвестицията" да бъде определено въз основа на реалното потребление на прясна вода за една предоставена услуга – измиване на един автомобил – в съществуващата автомивка на същото предприятие в гр. Пловдив, когато зелената технология ще бъде внедрена в новия втори обект в с. Марково?<br>При положителен отговор, може ли ефектът от инвестицията да бъде доказан чрез сравнение на показателя „литри прясна вода за един измит автомобил" в съществуващия обект преди инвестицията със същия показател в новия обект след въвеждането на зелената технология?<br>4. Допустимост на технологично решение със и без рециркулация<br>Задължително условие ли е за съответствие с Направление 2 зелената технология да включва система за пречистване, рециркулация и повторно използване на водата, или може да бъде допустимо и технологично оборудване без система за рециркулация, когато техническите му характеристики сами по себе си водят до измеримо и доказуемо намаляване на количеството прясна вода за единица услуга? | 7. Разбирането, изложено в т. 7 от въпроса, е коректно. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | Съответно, могат ли и двата описани по-горе технологични варианта да бъдат допустими, ако е доказано намаляване на потреблението на прясна вода за един измит автомобил?<br>5. Допустимост на компонентите на системата<br>При вариант със система за пречистване, рециркулация и повторно използване на водата могат ли като част от едно функционално и технологично свързано решение да бъдат допустими необходимите съоръжения за филтрация и пречистване, утаяване и отделяне на замърсители/масла, резервоари, помпи, системи за дозиране, измерване, контрол и мониторинг и необходимите технологични връзки между тях, когато са пряко необходими за функционирането на зелената технология и постигането на заявения ресурсен ефект?<br>Моля да разясните и при какви условия подобни компоненти се считат за допустимо оборудване/съоръжения и в кои случаи биха били третирани като недопустими СМР или елементи на обекта.<br>6. Измерване и доказване на ресурсния ефект<br>Правилно ли е при автомивка ресурсният ефект да бъде определен чрез показателя „количество прясна вода от външен водоизточник за един измит автомобил", включително когато част от използваната вода се пречиства и циркулира многократно в технологичния процес?<br>Какви документи и данни са подходящи за доказване на базовото и целевото потребление – например показания на измервателни уреди/водомери, фактури за потребена вода, данни за броя предоставени услуги, технически характеристики на оборудването, технологични разчети и други относими документи?<br>7. Съпътстващи ефекти от инвестицията<br>Ако технологичното оборудване, наред с основния заявен ефект – намаляване потреблението на вода, води и до намаляване на потреблението на препарати и/или електроенергия за единица услуга, правилно ли е разбирането, че наличието на подобни съпътстващи ефекти не води до недопустимост на инвестицията, когато основният заявен, измерим и | |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | обоснован ефект е оптимизиране използването на вода и/или други допустими суровини по Направление 2?<br>Моля за разяснение на поставените въпроси с оглед правилното структуриране на инвестиционното предложение и избора на технологично оборудване преди подаването на проектното предложение.<br>Благодаря предварително. | |
| 131. | 03.09.2026 г. | Относно: Запитване за допустимост на кандидат по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП" във връзка с ограничителните мерки по чл. 5л от Регламент (ЕС) № 833/2014<br>Уважаеми госпожи и господа,<br>Във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП", моля за Вашето писмено разяснение относно приложимостта на ограниченията по чл. 5л от Регламент (ЕС) № 833/2014 на Съвета (изменен с Регламент (ЕС) 2022/576) спрямо следния казус:<br>Потенциалният кандидат е юридическо лице (ООД/ЕООД), регистрирано в Търговския регистър на Република България, развиващо реална стопанска дейност в строителния сектор на територията на страната. Структурата на собственост и управление на дружеството е следната:<br>1. Собственост на капитала: 100% от капитала на дружеството се притежава от физическо лице – български гражданин (гражданин на държава членка на ЕС), което е и Едноличен собственик на капитала (ЕСК). Няма пряко или косвено участие на руски физически или юридически лица в капитала на дружеството.<br>2. Управление и представителство: Вписаният в Търговския регистър управител е физическо лице – руски гражданин, притежаващ статут на постоянно пребиваващ в Република България. Лицето не фигурира в консолидирания списък на ЕС на лицата, обект на индивидуални ограничителни мерки (санкции). | Във връзка с поставеното запитване относно приложимостта на разпоредбата на чл. 5л от Регламент (ЕС) № 833/2014, която забранява предоставянето на безвъзмездна финансова помощ на дружества, притежавани или контролирани от руски субекти, уточняваме, че на етап кандидатстване съответствието с посоченото ограничение се проверява изцяло на декларативен принцип. Проверката по същество се извършва на последващ етап (при сключване на договор) въз основа на официалните документи, изчерпателно изброени в т. 26.1. от Условията за кандидатстване. В конкретния случай, тъй като над 50% от капитала на кандидата не се притежава пряко или косвено от юридически лица, образувания или органи, установени в Руската федерация, към настоящия момент няма административни пречки за подаване на проектно предложение и последващо сключване на договор. За удостоверяване на това обстоятелство не е необходимо представянето на допълнителни специфични документи, извън вече посочените в Условията за кандидатстване. Обръщаме внимание, че при последващо одобрение и на етап сключване на договор, кандидатът има задължение да представи Свидетелство за съдимост за лицето, което е чуждестранен гражданин, в случай че такова не може да се издаде по служебен път. |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | С оглед на разпоредбата на чл. 5л от Регламент (ЕС) № 833/2014, която забранява предоставянето на безвъзмездна финансова помощ на дружества, притежавани или контролирани от руски субекти, моля за Вашия отговор на следните въпроси:<br>- Допустим кандидат ли е дружество, което е изцяло (100%) собственост на български гражданин, но се управлява от руски гражданин (физическо лице, което не е обект на индивидуални санкции)?<br>- Фигурата на управител – руски гражданин (без дялово участие в капитала), явява ли се самостоятелно основание за отхвърляне на проекта на етап административно съответствие и допустимост?<br>- В случай че кандидатът е допустим, необходимо ли е представянето на допълнителни специфични документи на етап кандидатстване, доказващи, че дружеството не действа по указание или в интерес на субекти, попадащи под санкции?<br>Предварително благодарим за Вашето своевременно разяснение. | |
| 132. | 03.09.2026 г. | Здравейте!<br>Имаме следните въпроси по отношение на една от недопустимите дейности по процедурата от раздел 13.2, а именно:<br>"• с цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди" , по процедурата няма да се подкрепят:<br>i) дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата"<br>1. Моля да поясните какво точно означава "използване надолу по веригата" и къде точно свършва веригата?<br>2. Може ли да се приеме, че използването на горивата, след което се образуват отпадъци в течна, твърда или газообразна форма, слага край на тяхното "използване надолу по веригата" ? | 1. Принципът за „ненанасяне на значителни вреди" е сред хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година. За целите на Регламент (ЕС) 2021/1060 принципът за „ненанасяне на значителни вреди" трябва да се тълкува по смисъла на чл. 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (Регламента за таксономията). Законодателите (Европейския парламент и Съвета) не са счели за необходимо включването на определения и списък за визираните в запитването общоприети термини.<br>2. и 3. Информацията в запитването не е достатъчна за предоставянето на еднозначен отговор. Съгласно т. 13.2, т. 14.3. от Условията за кандидатстване, с цел гарантиране в максимална степен на спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди", няма да се подкрепят дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата. Освен посоченото ограничение, следва да се вземе предвид, че |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | 3. Ако предприятие планира да използва образуваните отпадъци от използвани горива, за да произведе нови продукти - това допустима дейност ли е? | недопустими по процедурата са и дейностите по извършване на инвестиции, свързани с производството, преработката, транспорта, разпространението, съхранението или изгарянето на изкопаеми горива съгласно посоченото в т.13.2. от Условията. В тази връзка дейности, свързани с рециклиране на производни на изкопаеми горива, не попадат в обхвата на горецитираните недопустими дейности, в случай че същите не водят до увеличаване на изгарянето или депонирането на отпадъци. Определението за „рециклиране" е посочено в Приложение 10 към Условията за кандидатстване.<br>Окончателно решение относно допустимостта на проекта може да бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение. |
| 133. | 03.09.2026 г. | Уважаеми дами и господа, моля да ми отговорите на следния въпрос - предприятие, което е регистрирано и работи на територията на селска община има средносписъчен състав от 12 работници през 2023 г., 7 работници през 2024 г. и 14 работници през 2025 г. Предприятието може ли да се квалифицира като малко и допустимо ли е по процедурата Въвеждане на зелени технологии.<br>Благодаря | Информацията във въпроса Ви не е достатъчна, за да се определи еднозначно дали предприятието има статут на малко предприятие, както и дали е допустим кандидат по процедурата.<br>Статусът на предприятията се определя на база данните (за средносписъчен брой на персонала, стойност на оборота и стойност на активите) за последните 2 (две) приключени последователни финансови години, в които предприятието запазва своите параметри по чл. 3 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП), без промяна. При описаната в запитването Ви хипотеза данни за стойност на оборота и стойност на активите на предприятието за 2023 г., 2024 г. и 2025 г. не са представени, като само въз основа на данните за средносписъчния брой на персонала, Управляващият орган не може да предостави разяснение относно статута на предприятието по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП. В допълнение следва да имате предвид, че при определянето на категорията се вземат предвид и отношенията на свързаност и партньорство на предприятието с други предприятия по смисъла на ЗМСП.<br><br>Информация и допълнителни конкретни насоки във връзка с определянето на категорията на предприятията и попълването на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия можете да намерите в Указанията за попълването ѝ (които са публикувани |

| № | Дата на получаване | Въпрос | Разяснения от Управляващия орган (УО) |
|---|---|---|---|
| | | | към образеца на Декларацията - Приложение 4 към Условията за кандидатстване). |
| 134. | 03.09.2026 г. | Във връзка с критерий III.3. Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение - има ли изискване за минимално време, в което кандидат има седалище в съответната област, когато подава проектно предложение?<br><br>Ако кандидат е променил седалището си в периода след обявяване на процедурата, това би ли било незаконосъобразно? | Във връзка с оценката на проектните предложения по Критерий III.3 „Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение" от критериите за техническа и финансова оценка на проектите по процедурата, представени в Приложение 6 към Условията за кандидатстване, обръщаме внимание на предвиденото в бележка под линия 12 изискване, съгласно което: „Информацията относно регистрацията (седалището) на предприятието-кандидат на територията на съответната област следва да е вписана в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ към 31.12.2025 г.". Предвид посоченото, ако кандидатът „е променил седалището си в периода след обявяване на процедурата" (т.е. след 11.08.2026 г. - датата на обявяване на настоящата процедура), то изискването, посочено в бележка под линия 12 няма да бъде изпълнено. |
| 135. | 08.09.2026 г. | Здравейте,<br>Моля за отговор:<br>1.ЕЛЕМЕНТ II (незадължителен):<br>Дейност 2. Постигане на съответствие с екологични стандарти, вкл. Екомаркировката на ЕС:<br>Дейността включва въвеждането на следните екологични стандарти:<br>- EMAS (Схемата на Общността за управление по околна среда и одит) ;<br>- БДС EN ISO 14001 (Система за управление по отношение на околната среда);<br>- БДС EN ISO 14006 (Система за управление по отношение на околната среда. Насоки за включване на екодизайн);<br>- БДС EN ISO 14001 (Система за управление по отношение на околната среда); .<br>Ако изберем БДС EN ISO 14001 (Система за управление по отношение на околната среда), задължително ли е да изберем и Екомаркировката на ЕС?<br>Благодаря! | По процедурата няма изискване за задължително включване на Екомаркировката на ЕС. Кандидатите по своя преценка, съобразно своите потребности и спецификата на проекта, имат възможност да изберат един или повече от посочените в т. 13.1. от Условията за кандидатстване екологични стандарти/маркировка. С оглед запитването стандарт БДС EN ISO 14001 (Система за управление по отношение на околната среда) е една от допустимите опции и може да бъде заявен самостоятелно по Елемент II (незадължителен).<br>Обръщаме внимание, че общо разходите за услуги за постигане на съответствие с екологични стандарти (вкл. Екомаркировката на ЕС) са допустими в размер до 15 000 евро. Кандидатите могат да представят проектни предложения, включващи разходи само по Елемент I или комбинация от двата елемента, като включването на разходи по Елемент I е задължително. Включването в проекта само на разходи по Елемент II е недопустимо по процедурата. |